ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ МІСТОБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ

КОМУНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ІНСТИТУТ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ м. КИЄВА»

Г Е Н Е Р А Л Ь Н И Й П Л А Н МІСТА К И Є В А

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Начальник організації, керівник комплексу робіт з розробки Генерального плану міста Києва, д.т.н. — Сергій БРОНЕВИЦЬКИЙ

Перший заступник начальника – головний архітектор організації, співкерівник комплексу робіт з розробки Генерального плану міста Києва — Василь ПРИСЯЖНЮК

Професор, завідувач кафедрою міського будівництва КНУБА, науковий керівник з розробки Генерального плану міста Києва, д.арх. — Микола ДЬОМІН

Заступник начальника організації з нормативно-методичних питань, заступник керівника комплексу робіт з розробки Генерального плану міста Києва, к.арх. — Тетяна НЕЧАЄВА

Перший заступник начальника Управління генерального плану міста – начальник відділу розробки генерального плану, головний архітектор проєкту — Алла ЛОГВИНЕНКО

Начальник Інженерно-планувального управління, головний інженер проєкту — Ігор СОБОЛЄВ

Начальник Управління генерального плану міста — Віталій МАКЕДОН

Начальник Управління транспортної інфраструктури — Олексій ШАПОВАЛОВ

Заступник начальника Управління транспортної інфраструктури, головний інженер проєкту з транспорту — Тамара АЛЯБ’ЄВА

Головний архітектор проєктів відділу розробки генерального плану Управління генерального плану міста – заступник головного архітектора проєкту, к.т.н. — Любов АПОСТОЛОВА-СОССА

КИЇВ – 2020

СКЛАД ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА КИЄВА

ТОМ 1.
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ

ТОМ 2.
ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.

ТОМ 3.
ТЕРИТОРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

ТОМ 4.
ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА МІСТА

ТОМ 5.
ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

ТОМ 6.
ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО

ТОМ 7.
СИСТЕМА ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

ТОМ 8.
ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ. ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ОПОРНИЙ ПЛАН м. КИЄВА

ТОМ 9.
ОЗЕЛЕНЕНІ, ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ. ОБ’ЄКТИ ТА ТЕРИТОРІЇ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

ТОМ 10.
ПРОМИСЛОВІ ТА КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКІ ТЕРИТОРІЇ

ТОМ 11.
ТРАНСПОРТ ТА ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЯ МЕРЕЖА

ТОМ 12.
ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

ТОМ 13.
ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ

ТОМ 14.
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) НА ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

ТОМ 15.
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) НА МИРНИЙ ЧАС

ТОМ 16.
ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА КИЄВА. ЗАХОДИ З РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА КИЄВА

ТОМ 17.
ЗВЕДЕНИЙ ПЕРЕЛІК ОБ’ЄКТІВ БУДІВНИЦТВА НА ЕТАП 7 РОКІВ

БРОШУРА.
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН МІСТА КИЄВА. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Генеральний план міста Києва складається з 17 томів, які містять текстову та графічну частину, а також брошури «Генеральний план міста Києва. Основні положення», в якій в стислому вигляді наведені основні планувальні рішення та показники розвитку міста

З М І С Т

ТЕКСТОВА ЧАСТИНА

ВСТУП…… 4

1.
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ…… 5

2.
ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ…… 11

3.
ТЕРИТОРІАЛЬНІ РЕСУРСИ…….. 16

4.
ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА МІСТА.. 18

5.
ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ…… 23

6.
ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО…… 24

7.
СИСТЕМА ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ…… 27

8.
ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ. ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ОПОРНИЙ ПЛАН м. КИЄВА…… 29

9.
ОЗЕЛЕНЕНІ, ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ. ОБ’ЄКТИ ТА ТЕРИТОРІЇ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ…….. 32

10.
ПРОМИСЛОВІ ТА КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКІ ТЕРИТОРІЇ…….. 35

11.
ТРАНСПОРТ ТА ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЯ МЕРЕЖА……..…… 40

12.
ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА…… 43

13.
ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ…… 46

14.
ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА КИЄВА…… 51

15.
ЗАХОДИ З РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА КИЄВА…… 53

ГРАФІЧНА ЧАСТИНА

1.
МОДЕЛЬ ПЕРСПЕКТИВНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО РОЗВИТКУ М. КИЄВА

2.
УКРАЇНА ТА м. КИЇВ В ПЛАНУВАЛЬНОМУ КАРКАСІ ЄВРОПИ

3.
КИЇВ В СИСТЕМІ РОЗСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

4.
КИЇВ В РЕГІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ РОЗСЕЛЕННЯ

5.
АРЕАЛИ ПРОСТОРОВОГО ВПЛИВУ М. КИЄВА ТА ФОРМУВАННЯ МІЖСЕЛЕННИХ ТРУДОВИХ ЗВ’ЯЗКІВ

6.
ПЛАН ІСНУЮЧОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ

7.
СХЕМА ІСНУЮЧИХ ПЛАНУВАЛЬНИХ ОБМЕЖЕНЬ

8.
ОЗЕЛЕНЕНІ, ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ. ТЕРИТОРІЇ ТА ОБ’ЄКТИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

9.
ПРОМИСЛОВІ ТА КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКІ ТЕРИТОРІЇ

10.
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН МІСТА КИЄВА. ОСНОВНЕ КРЕСЛЕННЯ

11.
ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА МІСТА

12.
СХЕМА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

13.
СИСТЕМА ГРОМАДСЬКИХ ЦЕНТРІВ

14.
РОЗМІЩЕННЯ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ

15.
ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ОПОРНИЙ ПЛАН. ОСНОВНЕ КРЕСЛЕННЯ

16.
ПРОПОЗИЦІЇ ДО КОРИГУВАННЯ МЕЖ ІСТОРИЧНИХ АРЕАЛІВ ТА ЗОН ОХОРОНИ ПАМЯТОК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

17.
МАГІСТРАЛЬНА ВУЛИЧНА МЕРЕЖА

18.
РЕЙКОВИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

19.
ТРОЛЕЙБУСНА ТА АВТОБУСНА МЕРЕЖІ

20.
ЗОВНІШНІЙ ТРАНСПОРТ

21.
СХЕМА ПРОЄКТНИХ ПЛАНУВАЛЬНИХ ОБМЕЖЕНЬ

22.
ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

ВСТУП

Розробка Генерального плану міста Києва здійснюється на виконання Указу Президента України № 157/2008 «Про невідкладні заходи щодо розвитку міста Києва», розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 25.07.2008 № 1045, рішення Київської міської ради від 18.09.2008 № 262/262 «Про розробку нового Генерального плану розвитку міста Києва та його приміської зони до 2025 року», Програми-завдання, погодженої Міністерством регіонального розвитку та будівництва України та затвердженої першим заступником голови Київської міської державної адміністрації 16.06.2009 року з урахуванням рекомендацій та зауважень, наданих у 2009 році головними управліннями Київської міської державної адміністрації, районними у місті Києві державними адміністраціями.

Генеральний план міста Києва розроблено КО «Інститут Генерального плану м. Києва» та субпідрядними організаціями на замовлення Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на підставі договору № 101-ДГП від 15.11.2008 з 27 додатковими угодами. До роботи було залучено 10 основних та ряд інших субпідрядних організацій.

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад і зміст генерального плану населеного пункту» назва містобудівної документації надалі викладається у редакції: «Генеральний план міста Києва».

Генеральний план міста Києва виконано відповідно до чинного законодавства, державних стандартів, норм та правил, а також вихідних даних станом на 01.01.2019. Розрахунки основних показників Генерального плану здійснено відповідно до державних будівельних норм ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій», затверджених наказом Мінрегіону України від 26.04.2019 № 104.

Рішення Генерального плану базуються на рішеннях Стратегії розвитку м. Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 06.07.2017 № 724/2886, Концепції стратегічного розвитку міста Києва (першої стадії Генерального плану), схваленої рішенням Київської міської ради від 16.09.2010 № 35/4847.

Згідно із Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», Генеральний план населеного пункту є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Його головною метою є виявлення ресурсів (природних, трудових, виробничих, науково-технічних, інтелектуальних тощо) для забезпечення збалансованого сталого розвитку міста, формування повноцінного життєвого середовища для сучасного та наступних поколінь, а також удосконалення соціальної, виробничої, транспортної, комунікативно-інформаційної, інженерної, екологічної інфраструктури, для поліпшення умов проживання, відпочинку й оздоровлення населення, збереження культурної спадщини.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» виконано стратегічну екологічну оцінку проєкту Генерального плану міста Києва та наслідків його реалізації.

Генеральний план міста Києва розроблено з урахуванням тенденцій та етапів його історичного розвитку, визначених попередніми генеральними планами, зокрема, Генеральним планом м. Києва та проєктом планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженим рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804, рішень Генеральної схеми планування території України, Комплексної схеми транспорту в м. Києві, міських цільових програм на 2019 та подальші роки, інвестиційних проєктів та діючих інвестиційних договорів щодо об’єктів будівництва або реконструкції в місті Києві, укладених Департаментом економіки та інвестицій за результатами проведених інвестиційних конкурсів.

Ураховано також Програми розвитку метрополітену, промисловості та інші програми розвитку галузей міського господарства, показники та проєктні рішення детальних планів територій, затверджених Київською міською радою, прийняті рішення Київради щодо надання (продажу, подовження оренди) земель для містобудівних потреб, містобудівні умови та обмеження на проєктування об’єктів містобудування в місті Києві, затверджені проєкти.

Як вихідні дані, в роботі використані дані державного та міського управлінь статистики про розвиток господарського комплексу міста, про наявність житлового фонду, установ та підприємств обслуговування, розвиток інженерно-транспортної інфраструктури та інше; матеріали анкетувань підприємств, організацій та установ міста; пропозиції виконавчих органів місцевого самоврядування та окремих служб міста щодо соціально-економічного та територіального розвитку міста.

Також ураховано рекомендації громадських слухань, які проводилися з 29 вересня 2011 р. до 01 липня 2012 р., учасників депутатських слухань, які відбулися 27 серпня 2015 р.

Відповідно до п. 4.9 Порядку розроблення містобудівної документації, затвердженого наказом Мінрегіону України 16.11.2011 № 290, у проєкті Генерального плану міста Києва, враховано висновки та рекомендації центральних органів виконавчої влади, департаментів та управлінь Київської міської державної адміністрації, Київської обласної державної адміністрації щодо визначення територій для розміщення та будівництва об’єктів, необхідних для забезпечення державних, регіональних та загальноміських інтересів, розвитку транспортної та інженерної інфраструктури, соціальної сфери, житлового будівництва, охорони навколишнього природного середовища та збереження культурної спадщини.

Графічні матеріали Генерального плану міста Києва розроблені з використанням актуалізованої картографічної основи в цифровій формі, профільних геопросторових даних у державній геодезичній системі координат УСК-2000.

Матеріали Генерального плану міста Києва будуть використовуватися як вихідні дані при розробленні іншої документації з просторового планування та проєктів забудови, галузевих програм, створенні містобудівного та земельного кадастрів тощо.

У проєкті Генерального плану міста Києва враховано рекомендації експертів мерії міста Лейпцига, експертів Ради Європи та Світового банку стосовно формування Київської агломерації та компактного розвитку міста, запровадження принципів Лейпцизької хартії сталого європейського міста, Меморандуму нової урбаністики щодо пріоритетності громадського наземного транспорту та пішохідного руху, вжиття заходів для призупинення зростання автомобільного транспорту, підтримки багатофункціональності міських районів.

Авторський колектив висловлює подяку за оперативне надання необхідних вихідних даних та інформації щодо перспектив розвитку галузей керівникам та фахівцям департаментів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації): містобудування та архітектури, економіки та інвестицій, промисловості та розвитку підприємництва, охорони культурної спадщини, транспортної інфраструктури, будівництва та житлового забезпечення, освіти та науки, охорони здоров’я, молоді і спорту, житлово-комунальної інфраструктури, управління екології та природних ресурсів, відповідних комунальних підприємств, районних у місті Києві державних адміністрацій, Головного управління статистики у м. Києві та іншим організаціям.

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ

За роки реалізації Генерального плану міста Києва та проєкту планування його приміської зони на період до 2020 р. (далі – Генплан – 2020) значно підвищилися темпи та обсяги будівництва житла, об'єктів соціальної сфери, торгівлі, громадського харчування, формується система громадських центрів, створено об'єкти спорту, культури світового рівня, збудовано нові станції метрополітену і транспортні розв'язки, здійснено реконструкцію аеропортів, будівництво нового залізничного вокзалу, відтворено Успенський Собор Києво-Печерської Лаври, Михайлівський Золотоверхий собор, здійснено реставрацію багатьох пам'яток культурної спадщини.

Проте, за цей період місто Київ розвивалося із суттєвими відхиленнями від прогнозів. Значна частина розрахункових показників розвитку міста на даний час досягнута та перевиконана, а деякі показники забезпеченості об'єктами соціальної сфери на 1000 мешканців значно нижче прогнозованих.

Не реалізовано ряд заходів з будівництва об'єктів транспорту та вулично-дорожньої мережі, інженерного забезпечення, що обумовило погіршення умов життєдіяльності населення.

Населення. За роки реалізації Генплану – 2020 населення м. Києва збільшувалося значно більшими темпами і продовжує зростати, що пов'язано з розвитком столичних функцій, створенням кращих умов працевлаштування, навчання та медичного обслуговування у місті Києві у порівнянні з іншими містами України, відсутністю законодавчо-адміністративних обмежень механічного приросту населення крупних міст, а також непередбачуваними обставинами притоку мігрантів з тимчасово окупованих територій Криму, Донбасу та із зони АТО.

За даними державної статистики чисельність постійного населення станом на 01.01.2019 досягла 2,91 млн. осіб, наявного населення – 2,95 млн. осіб, що майже на 300 тис. осіб перевищує розрахунковий показник, закладений в Генплані – 2020. Зростання населення відбулося не тільки за рахунок механічного приросту, але й завдяки збільшенню народжуваності. В порівнянні з 2001 роком кількість новонароджених дітей збільшилась в 1,8 рази, що обумовило значні зміни статево-вікової структури населення.

Відбулося збільшення частки вікових груп дітей 0-6 років та 7-14 років (рис. 1) всупереч прогнозованому зменшенню цієї вікової групи на 2,5 %, що вкрай загострило проблему нестачі дитячих освітніх закладів.

Поглибилися диспропорції між розселенням та місцями прикладання праці: в економічному комплексі міста зайнято 1,73 млн. осіб (згідно експертної оцінки з урахуванням даних Головного управління статистики у м. Києві), при цьому на лівобережжі проживає 36 % мешканців міста, а розміщується лише 14,8 % робочих місць, на правобережжі – 64 % мешканців та 85,0 % робочих місць. Щоденні міграції до основних місць прикладання праці на правобережжі спричиняють наднормативне навантаження на мости, магістралі, громадський транспорт.

Загальна ситуація на ринку праці столиці залишається однією з найкращих серед регіонів України та характеризується: найвищим за І півріччя 2019 року серед регіонів України рівнем зайнятості населення у віці 15 - 70 років – 62,5 %, що на 5,5 % більше ніж в середньому по Україні У місті найнижчий серед регіонів України рівень безробіття населення, визначений за методологією Міжнародної організації праці – 6,5 % до економічно активного населення у віці 15 - 70 років (по Україні – 9,2 %).

Щільність населення на території міста складала 3,4 тис. осіб/кв. км, що не перевищує середньоєвропейської щільності населення міст – 3,5 тис. осіб/кв. км.

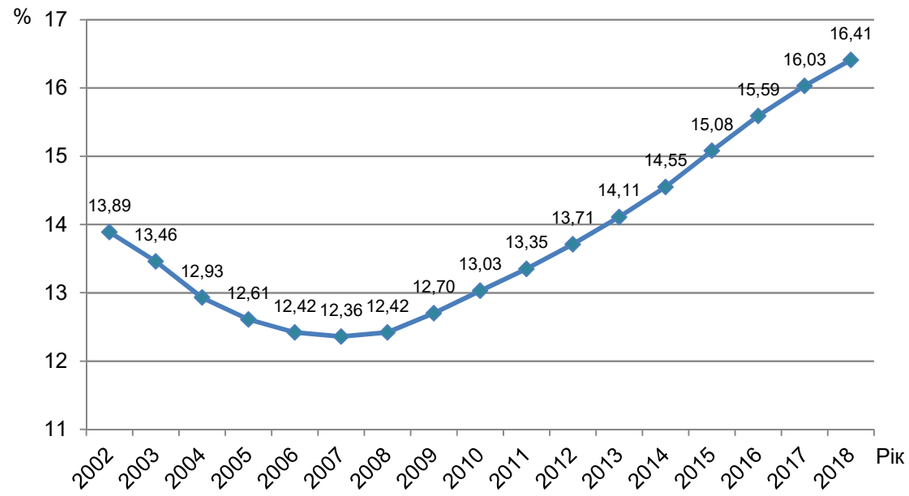

Рис. 1. Частка дітей віком 0-14 років у м. Києві у 2002-2018 р.р.

Економічний комплекс. За показником валового регіонального продукту (далі – ВРП) розрахунку на населення Київ значно випереджає інші регіони. У 2017 р. він номінально становив 238,6 тис. грн на одного мешканця), а в середньому по Україні – 70,2 тис. грн (у 3,4 рази менше). Проте в порівняних цінах цей показник лише на 15% перевищував величину 2005 р. та був помітно меншим рівня докризового 2008 р. Київ продовжує суттєво (у 3-4 рази) відставати за величиною ВРП на одного мешканця від інших східноєвропейських міст (Праги, Вільнюса, Таллінна, Софії).

В цілому за період реалізації Генплану – 2020 за видами економічної діяльності найбільшу позитивну динаміку демонструють будівництво, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, професійна, наукова та технічна діяльність, оптова та роздрібна торгівля. Натомість у промисловості загалом зберігається негативний тренд обсягів випуску продукції. Основними негативними чинниками, що спричинили зменшення внутрішнього споживчого попиту і створили надзвичайно негативні умови для розвитку економіки є: складна суспільно-політична та економічна ситуація, військові дії у зоні АТО, призупинення впровадження реформ, спрямованих на модернізацію економіки, ослаблення інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності, прискорення інфляційних процесів через девальвацію гривні й підвищення тарифів на природний газ та електроенергію.

Економічний комплекс міста розвивався із значним відхиленням структури зайнятості населення від прогнозів щодо збільшення зайнятості у промисловості та з значним перевищенням показників в частині обсягів валової доданої вартості (ВДВ), що значною мірою пояснюється інфляційною складовою.

Структура ВРП Києва за видами економічної діяльності характеризується значним переважанням частки виробництва послуг у загальному обсязі випуску продукції.

Для промисловості Києва характерне тривале скорочення обсягів виробництва. Так, за період 2011-2018 років воно зменшилось на 29,9 %, у тому числі в переробній промисловості – на 31,8 %. Найбільшого падіння зазнали виготовлення виробів із деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність; виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; машинобудування. Різна адаптивність галузей промисловості до змін соціально-економічної кон'юнктури є однією з причин нестійкої динаміки розвитку економіки міста.

Отже, не здійснилися прогнози Генплану – 2020 щодо рушійної сили промисловості в економічному комплексі на наступні 10 та 20 років, які принципово суперечать загальним тенденціям розвитку економічної діяльності в містах-столицях країн Європи.

Неефективно використовуються деградовані комунально-складські та промислові території, так звані «brown fields», де розташовані низько-технологічні, економічно неефективні й екологічно шкідливі виробництва, які майже повністю припинили виробничу діяльність.

Інфраструктура Києва недостатньо розвинута для проведення міжнародних заходів, діяльності представництв іноземних держав та міжнародних організацій.

Відзначається відставання фактичних обсягів готельних, туристичних та виставково-ярмаркових послуг відносно розрахункових показників Генплану – 2020, а також від середніх показників столиць європейських країн.

Кількість туристів, які обслуговувались суб'єктами туристичної діяльності протягом 2001 року в м. Києві, складала 0,5 млн. осіб, а в 2017 році в місті було обслуговано до 2,1 млн. осіб, проте чисельність іноземних туристів зменшилася з 129,1 тис. осіб до 27,1 тис. осіб у 2017 році, що значно менш запланованих показників. Відставання скоріше за всього пов’язано із загальними політичними обставинами, військовими діями на сході України, а також недостатньою рекламою туристичних об’єктів міста, низьким комфортом готельного господарства та сфери обслуговування, відсутністю необхідної кількості туристичних маршрутів із супроводженням іноземними мовами та ін.

Зростає зношеність житлового фонду, не вдалося повністю подолати відставання від потреб столичного міста розвитку об’єктів туризму, культури, фізкультури та спорту, вуличної і дорожньої мережі, інженерної і транспортної інфраструктури.

Житлове будівництво. За період реалізації Генплану – 2020 з 01.01.2002 року до 01.01.2019 року в існуючих межах Києва було введено в експлуатацію 23,0 млн.кв.м загальної площі житла, що на 10,5 % вище за прогнозовані показники. Обсяги житлового фонду на 01.01.2019 досягли більш 68,2 млн.кв.м, проте середня житлова забезпеченість складає лише 23,5 кв.м на 1 особу, що на 13 % нижче запланованого показника та значно нижче від середнього показника столиць країн Європи.

На лівобережжі за цей період здійснена комплексна забудова кварталу по вул. Раїси Окіпної, мікрорайонів житлових масивів Позняки та Осокорки-Північні, комплексів житлової та громадської забудови з установами обслуговування по вулицях Микільсько-Слобідській, Панельній-Челябінській, Броварському проспекту. Прийнято до експлуатації багатоповерхові житлові будинки по вул. Микільсько-Слобідській біля станції метро «Лівобережна». У Деснянському районі завершується будівництво мікрорайону 26-а «Вигурівщина-Троєщина», житлово-офісного комплексу з приміщеннями громадського обслуговування по вул. Милославській.

На правобережжі здійснена комплексна забудова кварталів по Оболонській набережній, просп. Героїв Сталінграда, завершена забудова по вул. Ломоносова, Воздвиженській, Староводницькій, Євгена Коновальця, просп. Валерія Лобановського, будуються житлово-громадські комплекси в районі просп. Правди, вул. І.Виговського, Межової. Розпочато комплексну реконструкцію мікрорайону, обмеженого вулицями Попудренка, Мініна, Червоноткацькою та Гната Хоткевича.

В існуючих межах міста нове житлове будівництво планувалося у правобережній частині обсягом 13,4 млн. кв. м загальної площі, або 64,5 %, а у лівобережній частині – 7,4 млн. кв. м, або 35,4 %.

Фактично частка нового будівництва склала на правобережжі 61 %, а на лівобережжі – 39 %, що обумовлено відставанням комплексної реконструкції мікрорайонів застарілої індустріальної забудови та неможливістю розміщення 5,2 млн. кв. м в нових сельбищних районах «Ходосівка-Підгірці», «Вишгород», «Чайка», які передбачалося включити до міської межі з формуванням нових планувальних зон 2-а та 4-а міста Києва.

При цьому посилився дисбаланс робочих місць та розселення. Кількість робочих місць на лівобережжі складає до 0,26 млн. або 14,8 % від загальної кількості, а на правобережжі 1,47 млн., або 85,0 % від загальної кількості робочих місць 1,73 млн. у місті Києві.

Нереальним виявилося здійснити багатоповерхову забудову в обсязі біля 0,8 млн. кв. м із знесенням садових товариств на Нивках, Воскресенці, Осокорках, Русанівських садах та мікрорайону садибної забудови в районі Микільської Слобідки, завдяки громадському опору, мораторію на зміну цільового призначення територій дач та садів, розташованих на землях сільськогосподарського та рекреаційного призначення, а також необґрунтовано великими фінансовими затратами на відселення, компенсацію та інженерну підготовку.

Планувалася, але не була здійснена реконструкція 5-ти поверхових будинків індустріального домобудування 60-70 років площею 4,0 млн.кв.м, у зв’язку з недостатністю фінансування, недосконалою законодавчою базою та відсутністю житла для відселення. Передбачалося здійснити реконструкцію, модернізацію понад 4 тис. житлових будинків з відповідним приростом квартир на 1,8 млн.кв.м.

Тому здійснювалося ущільнення забудови в існуючих районах, сформованих у 60-70-х роках минулого століття (Новобіличі, Святошин, Нивки, Південна Борщагівка, Стара Дарниця) та будівництво на окремих вільних земельних ділянках в районах існуючої забудови.

На підставі погоджених та затверджених історико-містобудівних обґрунтувань у історичній частині міста здійснювалося хаотичне розміщення висотних дисонуючих новобудов, які порушили цінність історичного середовища, призвели до спотворення його традиційного характеру.

Обсяги будівництва житла для населення, яке потребує соціальної підтримки, не відповідають фактичним потребам, а реалізація програми будівництва доступного житла та житла для молоді практично згорнута. Постали нові соціальні завдання будівництва житла для учасників АТО, що потребує завчасної підготовки ділянок з належною інженерно-транспортною інфраструктурою, розробки та затвердження містобудівної документації.

За даними державної статистичної звітності станом на 01.01.2019 в існуючому житловому фонді налічується близько 1000 незаселених квартир, з них лише 101 квартира у новобудовах міста Києва, що свідчить про високий ринковий попит на нове житло. В цілому кількість квартир у житловому фонді міста складає близько 1,2 млн., а кількість незаселених квартир – до 0,1 % від загальної кількості. (Наприклад за даними практики розселення у місті Берліні резервна кількість незаселених квартир складає біля 10 %). Наведені показники свідчать про актуальність розміщення житлового будівництва в місті Києві.

Соціальна сфера. У період 2002-2018 років передбачалось будівництво об’єктів обслуговування населення в обсягах, які повинні були забезпечити комплексність житлової забудови в нових та існуючих районах. В цілому обсяги будівництва об’єктів соціальної сфери (освіти, охорони здоров’я (поліклініки), тощо) перевищили розрахункові показники Генплану– 2020.

Однак значне перевищення фактичної чисельності населення відносно прогнозу обумовило відставання забезпеченості мешканців міста соціально необхідними об’єктами від нормативного рівня, значно погіршило умови життєдіяльності населення.

Особливу гостроту набули нестача місць та черги на оформлення дітей до дитячих дошкільних закладів, початкових шкіл, перевантаженість груп та класів у закладах порівняно з нормативною наповненістю.

Ця проблема набула ще більшого загострення після продажу та здачі в оренду для іншого функціонального призначення частини дошкільних закладів, яке відбулося внаслідок фактичного зменшення кількості дітей у 90-х роках та прогнозованого у чинному Генплані – 2020 зниження на 8,2 % потреб у місцях в дитячих дошкільних закладах до 2010 р.

Крім того відбувається додаткове наповнення закладів освіти за рахунок дітей, які мешкають у прилеглих населених пунктах приміської зони.

Спостерігається також збільшення кількості учнів та наповнюваності шкіл всупереч розрахункам Генплану – 2020 щодо зменшення потреб у шкільних місцях. При цьому лише у 2015 році було зараховано до навчальних закладів до 12 тис. дітей, які прибули зі східних регіонів України та АР Крим.

Розвиток вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації до 363,1 тис. студентів також дещо перевищив прогнозовану Генпланом – 2020 чисельність студентів (358,0 тис.).

Обсяги надання послуг підприємствами торгівлі, харчування, ринковими комплексами, побутового обслуговування також перевищили прогнозні показники майже у 1,5-2 рази.

Найбільше відставання від прогнозів Генплану – 2020 та нормативних вимог відзначається у забезпеченні населення приміщеннями для фізкультурної роботи, спортивними залами та майданчиками, басейнами, що погіршує можливість запровадження здорового способу життя та негативно впливає на стан здоров'я населення. Також вкрай низькою залишилася забезпеченість санаторно-курортними закладами, установами культури та мистецтва. Не вистачає ємності пожежних депо.

Отже, в цілому забезпеченість об'єктами соціальної сфери відстає від нормативного рівня, особливо у «спальних» масивах лівобережжя та віддалених районах правобережжя.

Транспорт. За період 2002-2018 рр. реалізація об'єктів транспортної інфраструктури здійснювалася відповідно до Генплану – 2020 при випереджаючих темпах зростання автомобілізації та відставання будівництва ліній метрополітену, вулично-дорожньої мережі, мостових переходів та транспортних розв'язок в різних рівнях.

Споруджено та відкрито Гаванський міст. Введено в експлуатацію Дарницький залізнично-автомобільний мостовий перехід. Ведеться будівництво Подільського мостового переходу. Споруджено велосипедно-пішохідний міст через Володимирський узвіз від парку «Володимирська гірка» до Хрещатого парку. Завершена реконструкція Деміївської площі. Побудовані транспортні розв'язки на перетині Дніпровської набережної та просп. Соборності, біля моста Метро по Набережному шосе та ін. Продовжується будівництво Великої кільцевої дороги.

Відбулося непрогнозоване збільшення рівня автомобілізації з 152,2 до 370 машин на 1000 осіб, а також потоків транзитного автотранспорту, з тенденцією збільшення.

Протяжність магістральної вуличної мережі за період 2002 – 2018 р.р. збільшилася з 620 до 760 км, що на 22,1 % нижче прогнозів Генплану – 2020.

Гострою проблемою є значне відставання розвитку та перевантаженість магістральної вулично-дорожньої мережі, мостів через р. Дніпро, нестача місць паркування легкових автомобілів.

Показник протяжності ліній метрополітену становить близько 20 км на 1 млн. осіб, що майже вдвічі нижче показника найбільших міст Європи. Протяжність ліній метрополітену збільшено з 51,6 км до 67,7 км, що на 40 % менше запланованої Генпланом – 2020.

Здійснено реконструкцію міжнародних аеропортів «Жуляни» та «Бориспіль».

У 2018 році відкритий швидкісний залізничний зв'язок між м. Києвом та аеропортом «Бориспіль».

Одним з основних недоліків роботи залізничного транспорту є пропуск вантажних транзитних потоків через м. Київ. Рішення щодо спорудження ділянки зовнішнього залізничного обходу та винесення вантажних станцій у приміську зону не були реалізовані за відсутністю погоджень Укрзалізниці та Київської обласної державної адміністрації.

Зменшення обсягів перевезення вантажів річковим транспортом та переробки вантажів всупереч прогнозу потребує перегляду рішень щодо функції річкового транспорту і портових споруд.

Надмірна концентрація офісних приміщень, адміністративних та торгівельних комплексів у центральній частині міста є місцем тяжіння автомобілів, що викликає перевантаження вуличної мережі і являється головним чинником забруднення повітряного басейну викидами автомобільного транспорту.

Інженерна інфраструктура. Інженерне забезпечення значно відстає від обсягів житлового будівництва та громадських об'єктів, зокрема вичерпано резерв електрозабезпечення та теплопостачання існуючої забудови; значна частина мереж теплопостачання та водопостачання є зношеними. Не здійснено реконструкцію Бортницької станції аерації, резервування територій для водозабору на острові Великий.

Набуло масового розповсюдження будівництво із відсутністю технічних умов, наданих в установленому порядку, з наступним підключенням збудованих об'єктів за тимчасовими схемами.

Щорічне утворення близько 1,3 млн. т. твердих побутових відходів (ТПВ) із тенденцією до зростання на 8-10 %, в даний час перевищило розрахунки Генплану – 2020 на 600 тис. т. і потребує будівництва нових сміттєпереробних підприємств, впровадження новітніх безвідходних технологій.

Не виконані в повному обсязі роботи з інженерного благоустрою районів садибної забудови, інженерний захист територій від підтоплення та зсувів.

Зелені насадження. Генпланом – 2020 було намічено збільшення площ озеленених територій загального користування з 5289 га до 5986 га в межах міста. Однак за перші 10 років реалізації площа озеленених територій зменшувалася внаслідок прийняття рішень Київради щодо відведення земельних ділянок на частині зелених зон з внесенням змін до Генплану – 2020.

Проте, за останні 10 років вдалося подолати цю негативну тенденцію та досягнути збільшення зелених зон загального користування відносно показників 2010 року.

Реалізовано рішення з проведення ландшафтної реконструкції та облаштування територій парків і скверів. Здійснено реконструкцію більше 300 парків і скверів, після оновлення відкрито 10 парків європейського зразку, зокрема парки «Наталка», «Відрадний» та «Сирецький», перша черга парку «Перемога, «Володимирська гірка», «Муромець», парк на пр. Шухевича, пішохідна зона відпочинку з велосипедною доріжкою на Русанівській набережній, Оболонській набережній, по вул. Микільська Слобідська. Оновлено сходи з Пейзажної алеї на Поділ, розпочато реконструкцію Київського зоопарку. У житлових кварталах встановлено дитячі та спортивні майданчики.

Однак, в цілому, фактично площа озеленених територій загального користування складає 5313 га тобто на 11,2 % менш запланованої. Ця проблема потребує постійної уваги міської влади.

Збільшено площу об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема площа Голосіївського Національного природного парку збільшена до 10988 га.

Територіальний розвиток міста Києва за рахунок земель прилеглих районів області не було узгоджено з суміжними місцевими територіальними громадами, районними державними адміністраціями, Київською обласною державною адміністрацією та Київською обласною радою, що призвело до нелегітимності рішень Генплану – 2020 щодо цих територій.

Збільшення території міста з 83,56 тис. га до 143,40 тис. га не відбулося, будівництво здійснювалося на міських територіях. Території, передбачені для міського будівництва, вже розпайовані та забудовані садибною та садово-дачною забудовою. Прийняття Закону України «Про співробітництво територіальних громад» створило принципово нову правову основу узгодженого містобудівного розвитку приміських територій і не передбачає створення нової адміністративно-територіальної одиниці з особливим статусом – Київського столичного округу згідно з Генпланом – 2020.

У місті створено багато публічних (громадських) просторів, до яких належать торгово-розважальні центри, пішохідні зони, парки, сквери, (наприклад, на майдані Незалежності, Русанівській набережній, Оболонській набережній, Поштовій площі, Софіївській площі, Співочому полі). Формуються пішохідні публічні простори також на Контрактовій площі та вул. Сагайдачного.

Частково реалізовані заходи з використання набережної Дніпра для пішоходів і велосипедистів на Оболонській набережній, Русанівській набережній, Дніпровській набережній та інших ділянках.

Відбувався розвиток лівобережного загальноміського багатофункціонального центру, орієнтованого на проведення міжнародних та національних масових заходів у сфері культури та дозвілля. У лівобережному загальноміському центрі побудовано готель, офісні комплекси, торгівельно-розважальні комплекси, міжнародний виставковий центр, зал офіційних делегацій для проведення міжнародних культурних заходів.

Отже, фактично використання територій міста в існуючих межах відбулося із значними відхиленнями від прогнозних показників Генплану – 2020 в частині зростання територій житлової та громадської забудови та зменшення територій індустріальних зон.

Регулюючі засади. Для деталізації рішень Генплану – 2020 здійснювалася розробка містобудівної документації відповідно до програм розроблення містобудівної документації у м. Києві, затверджених рішеннями Київради від 15.04.2004 № 158/1368 із змінами та доповненнями на 2007-2009 роки, від 12.12.2006 № 268/325. Однак не всі розроблені детальні плани територій були підтримані громадськістю та тільки деякі затверджені в установленому порядку.

Відповідно до вже відмінених державних будівельних норм ДБН Б.1.1-4-2002 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження містобудівного обґрунтування» до Генплану – 2020 вносилися зміни щодо функціонального призначення окремих територій шляхом розроблення та затвердження Київрадою містобудівних обґрунтувань.

З 2002 до 2011 року було внесено більше 1000 змін функціонального призначення окремих ділянок з урахуванням намірів забудовників, відведено під забудову 1750 га сільськогосподарських земель та біля 570 га зелених насаджень.

Згідно з міською програмою розроблення (оновлення) містобудівної документації в м. Києві, затвердженою рішенням Київради від 13.11.2013 № 518/10006 із змінами та доповненнями, ведеться розробка (оновлення) та передбачаються до розробки 152 проєкти детальних планів територій, а також План зонування центральної планувальної зони та плани зонування інших частин території м. Києва.

Всього в місті на початок 2020 року затверджено 42 детальних плани територій. Інвестиційні наміри власників та користувачів земельних ділянок і об'єктів нерухомого майна щодо реструктуризації деградованих комунально-складських та промислових територіях, так званих «brown fields», які вимагають зміни цільового призначення земельних ділянок, ураховані у планувальних рішеннях проєкту Генерального плану міста Києва відповідно до вимог державних будівельних норм.

Висновки. В результаті проведеної комплексної оцінки містобудівного розвитку Києва за основними факторами встановлено сильні та слабкі сторони, виявлено систему обмежень, існуючих та потенційних ризиків та загроз, а також можливості міста, які повинні бути покладені за основу для проєктно-планувальних рішень Генерального плану міста Києва (табл. 1.1.)

Зазначені в SWOT-аналізі проблеми та фактори призвели до диспропорцій містобудівного розвитку, погіршення умов життєдіяльності, транспортного й соціального обслуговування населення.

Аналіз реалізації основних техніко-економічних показників Генплану – 2020 станом на 01.01.2019 наведено у абл.. 1.2.

Основними причинами проблем, пов'язаних з розвитком Києва, що виникли при реалізації Генплану – 2020 та обумовили відхилення і диспропорції є:

- відсутність стратегічного бачення розвитку столиці в просторі і часі (Стратегії інтегрованого розвитку). Київ розглядався точково, автономно, без урахування перспектив розбудови поліцентричної системи організації території України. Відсутній був погляд на майбутнє Києва після 2020 року;
- помилкова орієнтація на промисловість як рушійну силу сталого розвитку економіки міста на найближчі 20 років, що суперечить практиці постіндустріальної розбудови столиць розвинутих країн світу;
- незгода прилеглих місцевих громад з пропозиціями щодо включення їх територій в межі м. Києва під багатоповерхову забудову та для інших потреб;
- неможливість ухвалити рішення про включення нових територій до меж міста без отримання відповідної згоди місцевих територіальних громад;
- значне заниження у розрахунках та показниках генерального плану фактичних обсягів економічного та демографічного зростання м. Києва, відповідного росту споживання ресурсів, рівня автомобілізації, пасажирських та вантажних транспортних потоків тощо, а також відсутність оціночного підходу до демографічного прогнозування;
- недофінансування в щорічних бюджетах комунальних потреб, транспортного будівництва, спорудження об'єктів освіти, медичного забезпечення, фізкультури і спорту, інженерної інфраструктури.

В даний час економіка міста не досягла рівня початку 90-х років минулого століття. В розрахунку на одного зайнятого виробництво ВРП у 8 разів менше середнього показника європейських столиць. Не відповідає їх показникам структура і продуктивність економіки. Очікувана тривалість життя киян на 8 років менша ніж у середньому по європейським столицям.

Таблиця 1.1

SWOT – АНАЛІЗ
ХАРАКТЕРИСТИКА СИЛЬНИХ І СЛАБКИХ СТОРІН МІСТА

S **Strengths** Сильні сторони	**W** **Weaknesses** Слабкі сторони
• Вигідне географічне розташування • Людський ресурс • Роль міста як столичного, економічного, культурного центру • Наявність багатої історико-культурної спадщини • Розвинена система громадського обслуговування • Розвинена транспортна інфраструктура, в тому числі міжнародного значення, аеропорт, річковий порт • Позитивна демографічна динаміка • Пояс лісів в межах міста • Рекреаційна зона ріки Дніпро і островів	• Хаотична переущільнена забудова • Перевантаження центру • Недостатній рівень забезпеченості закладами дитячої освіти, спорту • Брак зелених насаджень, комфортних публічних просторів • Перевантаженість транспортної мережі, не вистачає переходів через Дніпро, затори • Недостатній розвиток мереж швидкісного громадського транспорту • Дисбаланс в структурі місць прикладання праці між Лівобережжям і Правобережжям • Застарілий житловий фонд • Неупорядковане паркування • Нерозвинена велоінфраструктура • Зношена інженерна інфраструктура • Розміщення житлової забудови в межах СЗЗ • Проблема утилізації сміття • Занедбані промислові зони • Велика маятникова міграція • Незадовільний стан охорони об'єктів культурної спадщини
O **Opportunities** Можливості	**T** **Threats** Загрози
• Ефективне використання територій в межах міста • Розвиток туристичного потенціалу • Ревіталізація промислових зон • Розвиток громадських центрів поза межами історичного ядра • Житлове будівництво за рахунок територій застарілої житлової забудови, с/г земель тощо • Благоустрій зелених лісопаркових зон • Співпраця з населеними пунктами приміської зони в рамках місцевої асоціації «Київська агломерація»	• Втрата традиційного характеру історичного середовища міста і знищення об'єктів культурної спадщини • Знищення зелених насаджень • Надмірне збільшення рівня автомобілізації • Погіршення екологічної ситуації • Відсутність комплексного підходу в містобудівній політиці • Техногенні катастрофи (затоплення, викиди) • Різке зростання маятникової міграції • Відмова від створення місцевої асоціації «Київська агломерація»

Експертами мерії Лейпцигу, Ради Європи, Світового банку та вітчизняними фахівцями при розробці нового Генерального плану міста рекомендовано урахувати нові тенденції міського розвитку, які виникли у постіндустріальному суспільстві XXI століття:

- вплив зростання зайнятості у третинному секторі економіки, дистанційного працевлаштування та зайнятості за схемами фриланс та аут-сорсингу, створення системи коворкінгів;
- зменшення територіальних потреб та обсягів будівництва адміністративних центрів, спеціалізованих громадських будівель внаслідок формування інтернет-центрів надання адміністративних послуг, зменшення відвідуваності кінотеатрів, клубів тощо внаслідок широкої доступності інтернет-ресурсів культурних заходів, театральних та кіновидовищ, пам'яток культури та мистецтва, запровадження дистанційної освіти, дистанційних медично-діагностичних послуг тощо;
- запровадження принципу енергозбереження та компактної структури поселень як пріоритетного у XXI столітті;
- урахування глобальних змін клімату шляхом запровадження нетрадиційних джерел енергії та новітніх технологій будівництва, збільшення площ незабудованих зелених зон у житлових районах;
- роботизація виробничого циклу на промислових та складських підприємствах з різким скороченням потреб у персоналі, виникнення деградованих індустріальних зон та покинутих виробничих будівель;
- конвергенція об'єктів обслуговування мікрорайонного та загальноміського рівня, формування поліфункціональних житлово-громадсько-ділових комплексів з суміщенням функцій повсякденного та епізодичного обслуговування;
- зростання можливостей вільного вибору населенням місць проживання, виховання дітей, працевлаштування, освіти та відпочинку, наявність другого житла у мешканців Києва в малих поселеннях приміської зони;
- трансформація парадигми жорсткого монофункціонального зонування територій міст, рекомендованого Афінською Хартією, до принципу багатофункціональності районів, наголошеного Лейпцизькою хартією сталого європейського міста та Маніфестом нової урбаністики у 2007 році;
- принцип сталої мобільності формування міста коротких відстаней, пріоритетність пішохідного та велосипедного руху замість тотальної автомобілізації населення;
- використання підземного простору для розміщення транспортних споруд, новітніх технологічних процесів, складів, інженерних об'єктів тощо, особливо в сучасних комплексах науково-виробничого призначення;
- перегляд та реформування застарілого і недосконалого законодавства, нормативної бази планування та забудови поселень та методичних підходів в Україні на початку XXI століття.

Прийняття Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про співробітництво територіальних громад» одночасно із виявленими конфліктами, що виникли при реалізації Генплану – 2020, сучасними тенденціями і потребами в гармонізації показників і планувальних рішень з європейськими принципами сталого розвитку крупних міст обумовлює необхідність прийняття нового Генерального плану міста Києва, включаючи модель його безстрокового розвитку та першочергові заходи на наступні роки.

Таблиця 1.2

Виконання основних техніко-економічних показників Генерального плану міста Києва та проєкту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київради від 28.03.2002 р. № 370/1804 на 01.01.2019 року

Показники	Одиниця виміру	Вихідні показники на 01.01.2001 р.	Прогнозні показники на 01.01.2021 р.	Фактичні показники 01.01.2019 р.	Співставлення фактичних показників на 01.01.2019 р. із прогнозними показниками на 01.01.2021 р., %
Чисельність постійного населення м. Києва	тис. осіб	2567,6	2650,0	2909,5	+ 9,8
Чисельність зайнятого населення в економіці міста	тис. осіб	1332,8	1430,0	1730,0*	+ 21,0
Територія у межах міста, всього	тис.га	83,56	143,40**	82,64	- 42,4
у тому числі:	тис.га				
житлова забудова	тис.га	9,82	12,34	12,97	+ 5,1
громадська забудова	тис.га	2,76	4,04	3,93	- 2,7
промислові, науково-виробничі та комунально-складські території	тис.га	7,05	7,91	6,61	- 16,4
ландшафтно-рекреаційні території:	тис.га	-	-	45,03	-
у т.ч. зелені насадження загального користування	тис.га	*5,29*	5,99 / *7,59***	*5,31*	*- 11,4 / -30,0***
об'єкти природно-заповідного фонду	тис.га	*10,6*	*17,1*	*18,2*	*+ 6,4*
Житловий фонд					
Житловий фонд	тис. кв. м	48857,0	70740,0 / 74876,2**	68236,9	- 3,5 / -8,9**
	тис. квартир	926,9	1125,9	1234,5	+ 9,6
Середня житлова забезпеченість населення	кв.м / особу	18,7	27,0	23,5	- 13
Нове житлове будівництво	тис. кв. м		20800,0 / 26000,0**	22995,0	+ 10,5 / - 12**
В районах комплексної реконструкції старої забудови	тис. кв.м	-	11816,3	80,56	- 99,3
Сфера обслуговування					
Дошкільні заклади освіти	тис.місць	76,8	94,3	95,5	+ 1,3
	на 1000 осіб населення	29,1	36,0	32,8	- 8,9

Показники	Одиниця виміру	Вихідні показники на 01.01.2001 р.	Прогнозні показники на 01.01.2021 р.	Фактичні показники 01.01.2019 р.	Співставлення фактичних показників на 01.01.2019 р. із прогнозними показниками на 01.01.2021 р., %
Загальноосвітні навчальні заклади	тис.місць на 1000 осіб населення	300,2 113,8	330,1 126,0	340,0 117,0	+ 3,0 - 7,1
Лікарні	тис.ліжок на 1000 осіб населення	20,2 7,7	38,2 13,85	27,9 8,3	- 27,0 - 40,1
Поліклініки	тис.відвідувань за зміну на 1000 осіб населення	59,5 22,56	68,9 25,0	86,1 25,6	+ 25 + 2,4
Санаторно-курортні та оздоровчі заклади: санаторії профілакторії бази, будинки і пансіонати відпочинку дитячі оздоровчі табори	 тис. ліжок тис. місць тис. місць	 3,5 4,0 3,8	 4,5 8,3 8,5	 2,1 2,0 2,2	 - 53,3 - 75,9 - 74,1
Заклади культури і мистецтва: бібліотеки	 тис. примірників	 110000,0	 12100,0	 11000,0	 - 9,1
Готелі	тис.місць на 1000 осіб населення	11,8 4,5	55,1 20,0	19,0 6,1	- 65,5 - 69,5
Пожежні депо Продовольчі магазини Непродовольчі магазини	пожежна автомашина торгова площа, тис.м^2 торгова площа, тис.м^2	109,0 203,1 223,4	138,0 266,4 476,8	131,0 606,0 966,2	- 5,1 + 227,5 + 202,6
Транспорт					
Протяжність ліній міського транспорту, *у тому числі:* міська залізниця метрополітен трамвай тролейбус автобус	 км у двоколійному обчисленні км у двоколійному обчисленні км у двоколійному обчисленні км у двопутному обчисленні км у двопутному обчисленні	 - 51,6 122,2 154,3 485,0	 - 112,7 102,1 310,5 640,0	 52,7 67,7 94,1 207,6 530,0	 - - 40,0 - 7,8 - 32,1 - 17,2
Протяжність магістральної мережі Щільність магістральної вуличної мережі Рівень автомобілізації населення Кількість автомобілів	км км/км^2 машин на 1000 осіб тис. одиниць	620,0 2,13 152,2 436,2	976,2 2,19 300,0 889,3	760,0 2,1 370,0 1243,4	- 22,1 - 4,1 + 23,3 + 39,8
Інженерне обладнання					
Водопостачання					
Джерела водопостачання та установлена потужність головних споруд водопроводу,*у тому числі:* поверхневі підземні	 тис.куб.м/добу тис.куб.м/добу тис.куб.м/добу	2113,9 1680 433,9	2343,3 1680 663,3	2040,0 1680,0 360,0	+ 13 - - 45,7
Сумарна подача води у міську мережу	тис.куб.м/добу	1394,2	1846	668,8	- 64,0
Каналізація					
Загальне надходження стічних вод Сумарна потужність очисних споруд	тис.куб.м/добу тис.куб.м/добу	1297,5 1800	1542,8 1800	725,64 1800,	- 53,0 -
Електропостачання					
Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт год/рік	5225	11315	10110,0	- 10,6
Теплопостачання					
Потужність централізованих джерел тепла Подача тепла	Гкал/год Гкал/год	9464 10732	10784 13050	9477,3 10296,0	- 12,1 - 21,1
Газопостачання					
Споживання газу	млн. куб.м/рік	1518	2570	2471,8	- 3,8
Охорона навколишнього середовища					
Обсяги ТПВ Обсяги викидів шкідливих речовин в атмосферу Підтоплені території	тис.т./рік тис.тон/рік га	800 230,7 24580,0	800 69,59 27370,0	1350,0 265,3 17777,4	+ 68,8 + 281,2 - 35,0

Примітка: « + » - перевищення фактичних показників на 01.01.2019 р. над прогнозними показниками на 01.01.2021 р., %
« – » - відставання фактичних показників на 01.01.2019 р. від прогнозних показників на 01.01.2021 р., %.
* - експертна оцінка з урахуванням даних Головного управління статистики у м. Києві;
** - у проєктних межах міста відповідно до Генерального плану міста Києва та проєкту планування його приміської зони на період до 2020 року.

2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

2.1. Основні принципи сталого розвитку м. Києва:

Візія майбутнього Києва це – столиця України та економічний, науковий, культурний, транспортний центр країни у південно-східному регіоні Європи.

Місто відкрите для інновацій та ділових ініціатив, комфортне для киян і гостей, привабливе та безпечне для інвестування завдяки соціальному партнерству міської влади, населення і ділових кіл.

В основу майбутнього Києва покладено принципи сталого розвитку:

Компактне місто. Стримування територіального розростання міста для зменшення навантажень та витрат на інженерно-транспортну інфраструктуру. Пріоритетність запровадження енергозбереження, внутрішнього розвитку та облаштування міста, урахування глобальних кліматичних змін. Раціональне використання вільних міських земельних ресурсів, деградованих промислово-складських та інших територій, модернізація застарілого житлового фонду.

Культурно-діловий центр країни. Здійснення функцій столиці України, економічного та культурного центру південно-східного регіону Європи, національного центру науки, культури, освіти, спорту та міжнародного туризму. Великі ділові ініціативи. Активізація потенціалу розвитку столиці. Розширення міжнародних зв'язків і проєктів. Збільшення конкурентоздатності економіки. Розвиток економіки знань. Збільшення кількості установ дитячого дошкільного та позашкільного виховання, місць культурного спілкування для молоді. Організація публічних громадських просторів.

Збалансований розвиток міста та агломерації. Координоване регулювання використання і забудови приміських територій (Київської агломерації). Формування єдиного транспортно-планувального каркасу міста та приміської зони. Розвиток швидкісного електротранспорту для забезпечення сполучень місць розселення і прикладання праці міста та приміської зони. Забезпечення будівництва об'єктів спільних інтересів.

Відповідальність перед прийдешніми поколіннями. Збереження історичного середовища, пам'яток світового, національного та місцевого значення, раціональне їх використання для історико-пізнавального туризму. Збереження та поліпшення унікального природного ландшафту, рівня озелененості, збагачення екосистем, створення нових зелених насаджень, парків, скверів, збільшення площ громадських зелених зон. Поліпшення якості повітря і води та санітарної очистки міста. Чистота територій.

Привабливе та гуманне місто. Підвищення якості житлових умов. Модернізація застарілого житлового фонду. Урахування потреб у житлі наступного покоління. Можливість придбання житла для сімей з середнім рівнем доходу. Забезпечення соціального житла для громадян, що потребують соціальної підтримки. Гарантування суспільної безпеки та надання якісних побутових, медичних і комунальних послуг. Розвиток інфраструктури спорту і фізкультури. Урахування потреб людей з обмеженими фізичними можливостями.

Мобільне та доступне місто. Збалансоване розселення та зайнятість на лівобережжі і правобережжі. Просторова ув'язка місць трудової діяльності, житла та отримання послуг. Пріоритетний розвиток громадського швидкісного електротранспорту. Поліпшення транспортних зв'язків між окремими районами. Збільшення протяжності та щільності автомагістралей. Будівництво тунелів, мостів, розв'язок та паркінгів. Забезпечення зручних транспортних зв'язків з приміськими територіями. Зменшення витрат часу до 30-40 хв. на ання від місця проживання до роботи. Розвиток велосипедної інфраструктури.

Плановість і контроль за реалізацією запланованого будівництва об'єктів, моніторинг реалізації Генерального плану міста Києва та містобудівної діяльності, завчасне виявлення конфліктних точок та шляхів їх подолання. Створення та ведення містобудівного кадастру. Реалізація галузевих програм розвитку.

2.2. Прогноз чисельності і зайнятості населення м. Києва

Особливості демографічного розвитку Києва обумовлені тим, що місто є столицею України. Київ є єдиним з 27 регіонів країни, де на початку XXI ст. відбувається зростання чисельності населення, зокрема за 20 років кількість постійного населення збільшилася на 342 тис.осіб, наявного – на 337 тис.осіб. Ця тенденція зберігається останніми роками.

Чисельність постійного населення станом на 01.01.2018 року досягла 2,89 млн.осіб, фактичного населення – 3,36 млн.осіб, а на 01.01.2019 чисельність постійного населення досягла вже 2,91 млн.осіб.

Зростання населення відбувається за рахунок як природного, так і механічного приросту. Загальні коефіцієнти народжуваності в Києві в останні роки зростають. Загальні коефіцієнти смертності у м. Києві суттєво нижчі (10,5), ніж в цілому по Україні. Середня очікувана тривалість життя в 2018 році становила до 70 років для чоловіків і 78,4 років – для жінок. Київ виступає основним центром притоку мігрантів протягом усього післявоєнного періоду. В столиці фіксується перевищення прибуття населення над вибуттям.

Оціночно можливо вважати, що у зв'язку із загальним зменшенням чисельності населення в Україні в цілому, темпи зростання населення столиці будуть уповільнюватися.

Фактичне (наявне) населення міста Києва складається з постійного (за даними державної статистики) та незареєстрованого населення, що складається з осіб, які фактично живуть в Києві і не охоплені державною статистикою. Дані щодо чисельності фактичного населення враховані при розрахунку потреб в об'єктах медичного забезпечення та інших об'єктах обслуговування, пасажиро- та транспортних потоків.

За прогнозом чисельності та складу населення м. Києва, розробленим Інститутом демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України, на 2041 рік прийнято основні прогнозні показники демографічного розвитку міста для розрахунків Генерального плану м. Києва: чисельність постійного населення – 3,26 млн. осіб, фактичного – 3,85 млн. осіб (табл. 2.1).

У довгостроковій перспективі можна очікувати стабілізацію на 2060 рік чисельності постійного населення м. Києва на рівні 3,5 млн.осіб, а фактичного населення – до 4,1 млн.осіб.

За прогнозами затверджених генеральних планів поселень приміської зони, які враховуються у транспортній моделі міста, чисельність населення в них збільшиться з 1,0 млн.осіб. до 1,5 млн.осіб.

Таблиця 2.1

Чисельність населення м. Києва
(млн. осіб)

Населення	Станом на 01.01.2019 р.	На етап до 20 років
- постійне	2,91*	3,26
- фактичне	3,36**	3,85

* – за даними Головного управління статистики у м. Києві
** – прогноз чисельності та складу населення м. Києва, розроблений Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України

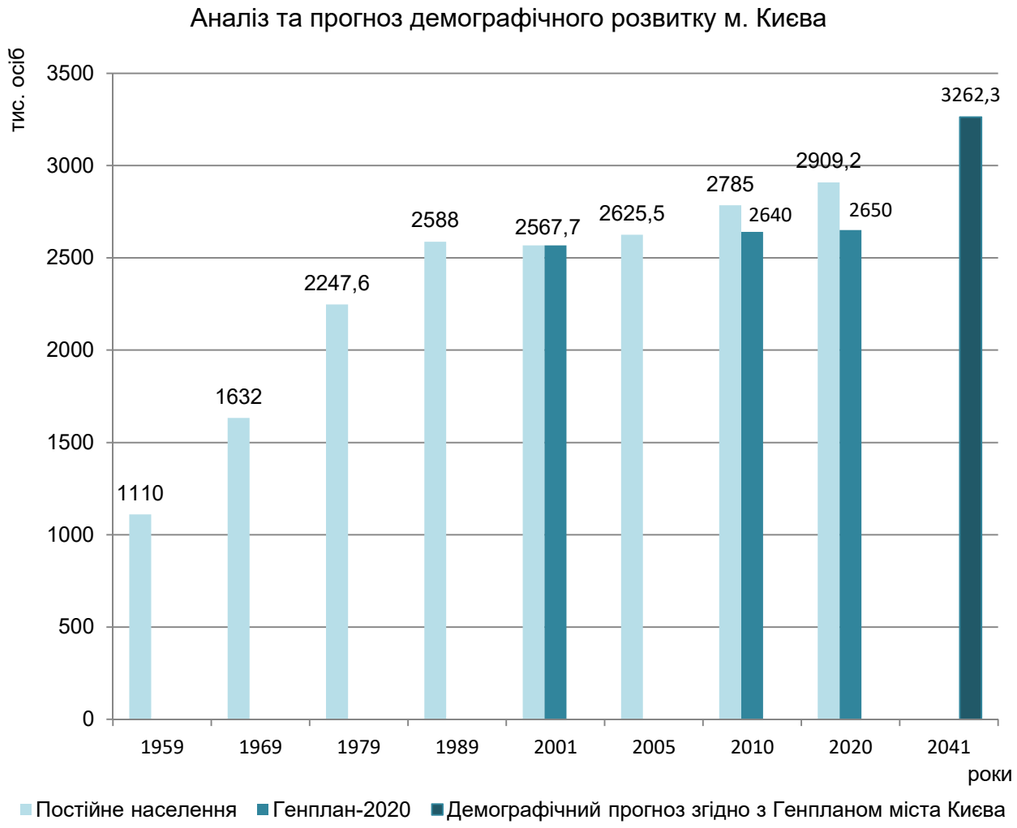

Для поліпшення демографічної ситуації, підвищення народжуваності та продовження тривалості життя киян пропонується здійснити комплекс заходів щодо:

- збереження та поліпшення здоров'я населення;
- розробки та виконання програм реформування системи охорони здоров'я;
- вдосконалення системи охорони материнства та дитинства;
- поліпшення умов праці та дотримання вимог її охорони;
- поліпшення житлових умов, збільшення обсягів будівництва соціального та доступного житла;
- зниження рівня безробіття, створення нових робочих місць;
- посилення боротьби з небезпечними асоціальними явищами;
- пропагування та стимулювання здорового способу життя, розвиток об'єктів фізкультури та спорту у житлових мікрорайонах;
- поліпшення екологічного стану середовища, зростання територій зелених зон на території міста;
- запровадження інших заходів зі стимулювання народжуваності та підтримки сімей;
- запровадження заходів із стримування збільшення населення власно у Києві та зростання його у регіональних центрах – дублерах міста Києва (Вінниця, Дніпропетровськ, Житомир, Львів, Одеса, Харків та інших), а також у районних центрах розселення приміської зони згідно з Генеральною схемою планування території України.

2.3. Концептуальні засади та пріоритети соціального та економічного розвитку м. Києва

Місто Київ є столицею України, однієї із найбільших держав за чисельністю населення та площею території серед європейських країн, центром національної, макрорегіональної і регіональної систем розселення, міжселенних соціально-економічних та виробничих зв'язків.

Роль Києва у міжнародних відносинах має усі передумови для подальшого зростання у зв'язку із його геополітичним положенням, розташуванням в системі глобальних інформаційних, культурних, енергетичних, транспортних зв'язків.

Унікальні кліматичні та природно-ландшафтні умови також сприяють його соціально-економічному і містобудівному розвитку. Місто оточене територіями з великими площами сільськогосподарських угідь і лісів, водними ресурсами, необхідними для забезпечення продовольчої безпеки, регенерації атмосферного повітря.

У зоні впливу Києва як центру сформованої локальної системи розташовані міста: Бровари – 98,3 тис. осіб, Бориспіль – 59,5 тис. осіб, Васильків – 36,7 тис. осіб, та інші, які складають ближній пояс Київської моноцентричної агломерації, а також сільські поселення і селища з чисельністю населення від 3 до 20 тис. осіб.

Демографічна місткість території Києва з населенням у приміській зоні сягатиме більш 5 млн. осіб. Зазначена концентрація населення цілком забезпечує виконання Києвом столичних функцій у повному обсязі, відповідає тенденціям, характерним для більшості країн Європи.

Київ має розвинуту транспортну інфраструктуру, яка забезпечує зручні зовнішні зв'язки міста з регіонами України та іншими країнами повітряним, залізничним і автомобільним сполученням.

У Києві сформувалась багатогалузева та багатофункціональна економіка, розвиваються ринки товарів і послуг. Місто посідає провідні позиції серед регіонів України за більшістю індикаторів соціально-економічного розвитку, формуючи протягом останніх років понад 20 % валового внутрішнього продукту (далі – ВВП).

Водночас аналіз тенденцій соціально-економічного розвитку свідчить про недостатній рівень конкурентоспроможності та стійкості економічної системи міста, її адаптованості до викликів сучасності. На загальну економічну ситуацію в Києві вкрай негативно вплинули несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура та політична нестабільність (окупація Криму й агресія на сході країни з боку Російської Федерації), що проявилось у згортанні іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесенні термінів їх реалізації на майбутній період. Разом із несприятливими зовнішніми чинниками до сповільнення основних економічних показників призвели також відсутність системних реформ в Україні та місті.

Необхідною умовою переходу до сталого економічного зростання є реалізація в місті Києві стратегії активного інклюзивного розвитку, яка на перспективу повинна гарантувати щорічні темпи приросту ВРП не менше 6 %. Це забезпечить відчутне підвищення рівня життя мешканців столиці та запустить ланцюговий процес прогресивних перетворень в інших сферах життєдіяльності. Таке зростання можливе лише за умови структурно-інноваційної моделі економіки, її інтенсивного технічного та технологічного оновлення.

Згідно з Національною доповіддю «Цілі Сталого Розвитку: Україна», яка надає бачення орієнтирів і можливостей досягнення сталого розвитку, основою структурно-інноваційних перетворень у Києві мають стати:

– інноваційна вісь із пріоритетних високотехнологічних виробництв, визначених на засадах смарт-спеціалізації, які будуть флагманами у впровадженні інноваційних технологій і навколо яких формуватимуться сучасні кластери;

– сектор стартапів, який у провідних європейських столицях переважно виступає провідником науково-технічного прогресу й розвитку конкурентного середовища. Формування інноваційного каркасу з сучасних кластерів і стартапів, котрі створюватимуть нові знання та технології, забезпечить розвиток у столиці елементів креативної економіки;

– сектор малого та середнього підприємництва (МСП), роль якого у забезпеченні зайнятості й добробуту населення є виключно важливою. Інституційна підтримка МСП сприятиме поступовому покращенню позиції Києва за рейтингом Doing Business щодо

легкості ведення бізнесу (Стратегія розвитку містка Києва до 2025 року ставить ціль потрапити в ТОП-30 рейтингу);

– великі експортери, завданням яких є просування високотехнологічних товарів і послуг на зовнішні ринки. Водночас вони є потужними платниками податків до бюджету міста, умовою створення стійкого фінансового базису сталого розвитку Києва;

– інституції, що сприятимуть залученню інвестицій та створенню сприятливих умов для інвестування в економіку.

При цьому центральним об'єктом економіки повинна стати людина. Безпечна праця й отримувана за неї гідна заробітна плата мають задовольнити потреби киян з досягнення належних показників тривалості та якості життя, добробуту і благополуччя; а також потреби міста в якісному людському ресурсові та робочій силі. Окремі цільові орієнтири людського та соціально-економічного розвитку Києва наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Цільові орієнтири людського та соціально-економічного розвитку міста Києва на етап до 2041 року

Показник	Станом на 01.01.2019 р.	На етап до 20 років
Чисельність постійного населення, тис. осіб*	2 909,5	3 262,3
Чисельність фактичного населення, тис. осіб*	3 361,6	3 848,0
Очікувана тривалість життя при народженні, років	74,35	77,73*
чоловіки	69,96	76,40*
жінки	78,36	82,50*
Чисельність зайнятого населення у віці 15–70 років, тис. осіб**	1 730,0	2 450,0
Охоплення дітей закладами дошкільної освіти, % до чисельності дітей відповідного віку	64	1-2 роки – 60 % 3-5 років – 100 %
Житловий фонд, млн. кв. м загальної площі	68,2	96,2***
у середньому на одного жителя, кв.м	23,5	29,5
Кількість малих підприємств, у розрахунку на 10 тис. населення	279	400

* прогноз чисельності населення м. Києва, очікуваної тривалості життя при народженні розроблений Інститутом демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України;
**експертна оцінка з урахуванням даних Головного управління статистики у м. Києві;
*** з урахуванням очікуваних обсягів вибуття житлового фонду до 0,6 млн. кв. м.

Основні напрями соціально-економічної політики

Трудоресурсний потенціал. Політика зайнятості населення

Формування трудоресурсного потенціалу відбуватиметься в умовах постаріння населення. Згідно з демографічним прогнозом, протягом розрахункового періоду питома вага осіб працездатного віку (16-59 років) у структурі фактичного населення Києва зменшиться з 63,4 % до 58,2%, натомість частка осіб у віці 60 років і старше зросте з 17,9 % до 25,8 %. Соціально-економічними наслідками демографічного старіння є збільшення економічного, у т.ч. податкового навантаження на зайняте населення. За таких умов одним із пріоритетів політики зайнятості буде стимулювання економічної активності жителів, насамперед у віці 15-24 та старше 60 років, де вона є не оправдано низькою.

Існують проблеми з працевлаштуванням молоді на перше робоче місце. Саме на зайнятість молодих людей найбільше негативно вплинули кризові явища 2014 року. Якщо в попередні роки рівень зайнятості в цій віковій групі в середньому перевищував 30 %, то в 2017 р. становив менше 19 %. Основними завданнями молодіжної політики зайнятості є:

– удосконалення системи професійної орієнтації молоді;

– сприяння розвитку молодіжного підприємництва: надання преференцій для молодих підприємців, підтримка молодіжних ініціатив, формування підприємницьких навичок молоді, налагодження партнерства між міською владою, бізнесом та освітнім сектором для стажування й першої роботи молоді, надання на пільгових умовах приміщень для створення молодіжного робочого простору (коворкінгів тощо);

– поширення та розвиток молодіжного волонтерства і соціальної роботи на умовах додаткової та початкової зайнятості.

Цільовим орієнтиром є досягнення рівня зайнятості осіб у віці 15–24 роки 45–50 % – показник, який реєструється в соціально орієнтованих європейських країнах (Австрія, Німеччина, Фінляндія, Швеція).

Створення належних умов для реалізації економічної активності людей похилого віку (підтримка нестандартних форм зайнятості, посилення координації з питань захисту та забезпечення реалізації трудових прав осіб похилого віку, сприяння розвитку так званих університетів третього віку тощо) дозволить на перспективу збільшити рівень зайнятості населення 60 років і старше до 25 %, зокрема віком 60–70 років – до 50 %.

Значні можливості й одночасно ризики для сфери зайнятості пов'язані з процесами цифровізації суспільства, які суттєво змінять розподіл попиту на робочу силу за секторами економіки, кількісні та якісні характеристики робочих місць. За оцінками, майже половина нині існуючих робочих місць піддається високим ризикам автоматизації. Для міста важливо мати достатні ресурси кваліфікованих працівників з адаптивними та творчими здібностями, необхідними для «роботи з машинами», а також дієві плани заходів щодо мінімізації ризиків, пов'язаних із цифровими трансформаціями, за напрямами:

– моніторинг, розробка прогнозів, перспективних балансів робочої сили та «дорожніх карт» цифрових трансформацій для базових галузей економіки та соціальної сфери Києва;

– співпраця між освітніми закладами, органами влади, роботодавцями, іншими стейкхолдерами щодо впровадження новітніх освітніх програм (спеціалізацій) відповідно до прогнозних потреб цифрової економіки;

– впровадження концепції цифрових робочих місць;

– використання цифрових технологій для управління ризиками зайнятості: спеціальних додатків для смартфонів з можливостями анкетування та інформаційної підтримки користувачів з питань зайнятості, хмарних технологій тощо;

– підвищення цифрової кваліфікації фахівців органів міської влади.

Очікується збільшення кількості зайнятих у місті Києві з 1 730 тис. до 2 450 тис. осіб у 2040 р. Наприкінці розрахункового періоду рівень зайнятості населення у віці 15–70 років становитиме 74 %, працездатного віку – до 80 %; рівень безробіття (за методологією МОП) – відповідно 4,1 та 4,6 %.

Трансформації структури зайнятості будуть обумовлені процесами реструктуризації або виносу за межі міста частини промислових виробництв, які здійснюють значне навантаження на довкілля. У перспективі внаслідок роботизації та автоматизації відбуватиметься скорочення кількості працівників безпосередньо у промисловості та створення нових робочих місць у науковій і науково-технічній діяльності. Зростатиме зайнятість у сфері ділових послуг (секції J–K КВЕД), насамперед з адміністративного та допоміжного обслуговування (лізинг, лізинг інтелектуальної власності, рекрутинг тощо), інформації та телекомунікації. Створюючи нові робочі місця на ринку праці, ділові послуги значною мірою компенсують скорочення таких місць в індустріальній сфері. Порівнюючи, за даними Urban Audit в секторах «професійна, наукова та технічна діяльність; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування» у Римі, Лондоні, Мадриді працює 25 % зайнятого населення, Берліні – 20%, у Києві – менше 14 %. На перспективу їх частка у місті Києві зросте до 21 %, тут працюватиме понад 500 тис. осіб.

Таблиця 2.3

Баланс трудових ресурсів м. Києва

(тис. осіб; на початок року)

	Показник	2018 р. (оцінка)	На етап до 20 років
	Формування трудових ресурсів		
1.	Чисельність фактичного населення*	3 361,6	3 848,0
2.	Трудові ресурси м. Києва	2 240,5	2 499,0
	у тому числі:		
	працездатне населення у працездатному віці	2 108,0	2 217,0
	особи у старшому за працездатний віці, зайняті в економіці міста	132,5	282,0
	Використання трудових ресурсів		
3.	Зайняті в економіці міста (з урахуванням сальдо маятникової міграції)	1 730,0***	2 450,0
4.	Безробітні (за методологією МОП)	117,0	95,0
5.	Зареєстровані безробітні**	8,6	14,0
6.	Економічно неактивне населення	920,3	476,9

* Згідно з розрахунками фахівців Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України.
**У середньому за рік.
*** експертна оцінка з урахуванням даних Головного управління статистики у м. Києві;

Структура зайнятого населення за видами економічної діяльності
(відсотків від загальної кількості зайнятих)

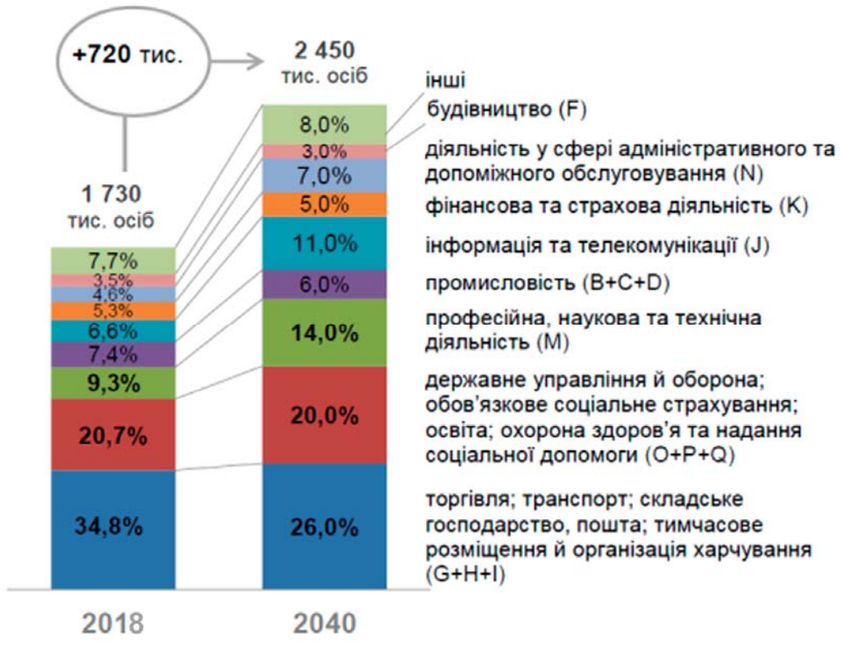

Підтримка підприємництва

Для покращення стану підприємницького сектору та підвищення його конкурентоспроможності насамперед необхідно створити сприятливе бізнес-середовище відповідно до принципів Європейської хартії малих підприємств, що передбачає усунення правових, економічних та адміністративних перешкод у реалізації права на підприємницьку діяльність, запровадження нових практик регулювання, гармонізованих зі стандартами ЄС, які враховуватимуть інтереси МСП, та налагодження ефективних каналів комунікації між владою і бізнесом. Пріоритетними сферами дій є:

– дерегуляція господарської діяльності;

– фінансово-кредитна підтримка МСП, у т.ч. розширення можливостей доступу до «дешевих» фінансових ресурсів, мобілізація так званих «зелених фінансів», залучення коштів міжнародних організацій (грантів, технічної допомоги) та кредитних установ для потреб підприємництва;

– інформаційно-консультативне, ресурсне й освітнє забезпечення МСП, розвиток інфраструктури його підтримки, зокрема створення у промислових зонах Києва доступного простору для підприємців і стартаперів з відповідною інфраструктурою та логістикою, сприяння міжрегіональному та міжнародному співробітництву МСП, формування зон ділової активності типу “downtown” з урахуванням європейських стандартів містобудування;

– сприяння підвищенню рівня кваліфікації та ділової культури підприємців;

– стимулювання участі бізнесу у вирішенні соціальних проблем міста – розвиток соціального підприємництва, підвищення соціальної відповідальності бізнесу тощо.

Існує потреба у розширенні ринкової інфраструктури та площ комерційної нерухомості. Розміщення ділових і офісних бізнес-центрів, торгівельно-розважальних комплексів, об’єктів фінансової та банківської сфери, виставково-ярмаркової інфраструктури переважно здійснюватиметься на лівобережжі та у віддалених районах правобережжя для забезпечення збалансування працезайнятості та розселення. Планується збільшити площі сучасних логістичних центрів до 2,5-3,5 млн. кв. м шляхом формування територій складських комплексів по основних напрямках в’їздів до міста у приміській зоні.

У результаті в Києві повинні сформуватися підприємницькі екосистеми, базовими елементами яких є сприятливе бізнес-середовище та інвестиційний клімат, учасники, котрі взаємодіють один з одним, та підприємницька культура. На кінець розрахункового періоду на малих підприємствах працюватиме близько 45 % від загальної чисельності зайнятого населення у Києві; кількість малих підприємств збільшиться в 1,8 рази та досягне 400 одиниць на 10 тис. населення. МСП має зміцнити свої позиції не тільки в традиційних для нього секторах (торгівля, транспорт), але і в високотехнологічній індустрії та сфері інновацій.

Інноваційна політика

Розбудова в Києві інноваційних екосистем вимагає заходів, спрямованих на розвиток крос-секторальних зв’язків з акцентом на реалізації потенціалу науково-освітнього сектору та МСП, інтеграції до глобальних ланцюгів виробництва. Ці заходи мають доповнюватися активізацією інтеграційних процесів до європейських структур, проєктів і програм, а також підкріплюватися впровадженням ефективних механізмів фінансової підтримки. Пріоритетними завданнями є:

– формування у рамках вищих навчальних закладів і науково-дослідних інститутів шкіл підприємництва, центрів розвитку компетенцій, наукових парків, бізнес-інкубаторів та інших інноваційно спрямованих структур, зокрема шляхом надання приміщень, виділення територій для креативних просторів у промислових зонах;

– реалізація проєктів розбудови інноваційних кампусів як місць концентрації житлової та соціальної інфраструктури для студентів, навчальних аудиторій, коворкінгу та бізнес-інфраструктури;

– запровадження механізмів бюджетної підтримки реалізації важливих для міста інноваційних проєктів з використанням інструментів проєктного фінансування;

– створення спільної інноваційної (технологічної) платформи на основі концепції платформ відкритих інновацій;

– розробка нової Стратегії розвитку міста Києва на засадах смарт-спеціалізації (відповідно до методологічних підходів ЄС, набуття членства у Платформі смарт-спеціалізації ЄС (Smart Specialisation Platform);

– сприяння інтеграції столичних підприємств до Європейської платформи співпраці кластерів, у тому числі з метою отримання доступу до програм підтримки ЄС (COSME, «Горизонт 2020» тощо);

– стимулювати включення малих і середніх підприємств до процесів формування інноваційних екосистем та їх вихід на міжнародні ринки шляхом організації об'єднань підприємств та їх приєднання до Enterprise Europe Network – найбільшої мережі ЄС з підтримки розвитку малого і середнього підприємництва.

Для розвитку інноваційного потенціалу та формування сучасної інноваційної інфраструктури будуть відведені території як у межах існуючих промислових зон міста, так і в приміській зоні (для об'єктів, які потребують значних територій, створення виробничої бази з ризиками негативного впливу на довкілля). Це сприятиме: ревіталізації старопромислових зон; формуванню точок місцевої економічної активності; підвищенню привабливості Києва для фінансових посередників, венчурного капіталу; притоку кваліфікованих креативних кадрів; зростанню частки інноваційно-активних підприємств та збільшенню кількості стартапів; створенню нових робочих місць.

Інвестиційна політика

Інвестиційна політика буде спрямована на поліпшення інвестиційного клімату та просування інвестиційного потенціалу міста, створення організаційних передумов і механізмів залучення коштів передусім в інноваційну сферу, проєкти зі значним економічним, соціальним, екологічним, а також бюджетоутворюючим ефектом. Пріоритетними завданнями є:

– спрощення процедур інвестування;

– розробка системи преференцій / пільг для інвесторів у пріоритетних сферах розвитку міста;

– сприяння розвитку ринкової інфраструктури інвестиційної діяльності (фондового ринку, ринку страхових і пенсійних фондів, іпотечного кредитування, лізингових операцій і концесійної діяльності);

– зниження ступеня інвестиційних ризиків, що досягається впровадженням гарантій для інвесторів з боку міської влади (як один із можливих варіантів – шляхом страхування на базі муніципальної або уповноваженої страхової компанії);

– активне позиціонування міста Києва на міжнародних інвестиційних заходах як інвестиційно привабливого центру у Східній Європі;

– збільшення інвестиційних пропозицій міською владою за рахунок об'єктів незавершеного будівництва, територій непрацюючих промислових підприємств, неефективно використовуваних земельних ділянок, проєктів комплексної реконструкції і реновації територій;

– розвиток «єдиного вікна» для роботи з інвесторами;

– забезпечення конкурентного та прозорого конкурсного процесу в рамках вибору інвесторів;

– впровадження проєктного підходу до управління інвестиційними програмами та проєктами впродовж всього їх життєвого циклу на основі сучасних міжнародних практик.

Розвиток туризму

Основна мета полягає у створенні конкурентоздатної індустрії туризму, що передбачає виконання заходів, направлених на зростання туристичних потоків, збільшення тривалості та покращення комфорту перебування туристів, удосконалення інституційно-організаційного середовища, включаючи підвищення ефективності управління туристичною діяльністю:

– просування Києва як туристичного центру: розробка маркетингових програм, проведення PR-заходів та участь у міжнародних туристичних подіях (ярмарках, конференціях тощо);

– розвиток подієвого та ділового туризму, сприяння проведенню у місті великих культурних, спортивних, ділових подій і заходів;

– удосконалення туристичної інфраструктури: облаштування пішохідних зон, туристично-привабливих місць та зон відпочинку, зупинок туристично-екскурсійного транспорту; стимулювання розвитку нових та модернізація наявних закладів розміщення; забезпечення туристичних місць навігацією тощо;

– підвищення якості сервісу обслуговування туристів.

Важливим пріоритетом політики розвитку туристичної індустрії Києва на перспективу є цифровізація туризму. Розбудова швидких і доступних мереж на транспортній інфраструктурі, вздовж туристичних маршрутів, на об'єктах культури та історії, дозвілля та відпочинку забезпечить повноцінну реалізацію туристичної привабливості столиці. Модель «розумних» туристичних дестинацій (Smart Tourist Destination) стане новою моделлю територіального розвитку, управління та маркетингу в туризмі.

Крім цифрової інфраструктури та моделі «розумних» туристичних дестинацій, важливими ініціативами щодо цифровізації туризму є створення веб-сайтів туристичних дестинацій з локалізованим під потреби туристів контентом; збір та аналіз статистики в режимі реального часу за допомогою технологій Інтернету речей, великих і відкритих даних; створення віртуальних турів, 3D-моделювання, облаштування веб-камерами туристичних об'єктів, впровадження QR-кодів, RFID-міток; впровадження програм лояльності та електронних карток туриста; створення туристичних мобільних додатків (з картами маршрутів, аудіогідами, геолокацією); електронні квитки на туристичних об'єктах і в закладах дозвілля; цифровізація музеїв (електронні різномовні каталоги, віртуальної та доповненої реальностей, аудіогіди та електронні гіди) тощо.

Житлова політика

Основні напрями розвитку житлового будівництва:

– збільшення загального обсягу житлового фонду на 28,6 млн. кв. м та доведення його загального обсягу до 96,2 млн. кв. м протягом 20-річного етапу з урахуванням очікуваних обсягів вибуття біля 2,4% до обсягів нового будівництва;

– вибуття ветхого, аварійного та застарілого житлового фонду;

– досягнення на етап 20 років житлової забезпеченості не менш як 29 кв. м загальної площі на 1 особу, або збільшення приблизно на 0,25 кв. м на 1 особу щорічно;

– проведення модернізації та комплексної реконструкції кварталів застарілого житлового фонду та створення житлового фонду, призначеного для переселення мешканців з будинків барачного типу, гуртожитків й інших непридатних для проживання будівель на баланс забудовників за схемою «трейд-ін» або за схемою ринкового продажу;

– формування за рахунок новозбудованих або модернізованих будинків комунального фонду соціального житла, що безоплатно або на пільгових умовах надаватиметься в оренду малозабезпеченим громадянам та тим, що потребують допомоги, а також доступного житла, яке можливо придбати на пільгових умовах за міськими та державними соціальними програмами;

– пріоритетне використання земельних ресурсів м. Києва для реалізації державної політики щодо забезпечення доступним житлом киян, які потребують поліпшення житлових умов, в першу чергу родин загиблих Героїв Небесної Сотні, учасників АТО, жителів аварійних гуртожитків;

– завчасне будівництво об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури на територіях нових мікрорайонів та житлових масивів;

– введення в експлуатацію не менш 300 тис. кв. м доступного житла (у т.ч. житла для соціальних потреб 2,5 тис. кв м), що задовольнить потребу 68911 сімей та одинаків на доступне житло, (у т.ч. 134 сімей та одинаків на соціальне житло) щорічно;

– впровадження для будівництва доступного житла та соціального житла компактних квартир, що відповідають вимогам ДБН В. 2.2-15-2019«Житлові будинки. Основні положення» до житла II категорії (соціального) за рівнем комфорту та соціальної спрямованості з нормованими нижніми та верхніми границями площ квартир відповідно до чинних санітарних норм, що забезпечує мінімально допустимий комфорт проживання;

– впровадження прогресивних енергозберігаючих архітектурно-планувальних, конструктивних та інженерних рішень у проєктування жилих будинків з метою підвищення їх експлуатаційних якостей, з використанням енерго- і ресурсозберігаючих технологій, зменшення вартості будівництва.

Соціальна політика

На 20-річний етап передбачається пріоритетність розвитку третинного сектору економіки у сфері послуг: освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури та спорту, соціальних послуг, побутового обслуговування, торгівлі та громадського харчування, інформатики та зв'язку транспорту та зв'язку, адміністративних послуг, науковій та науково-виробничій діяльності.

У цих сферах буде зайнято понад 80 % населення працездатного віку. Намічено ліквідувати нерівномірність розвитку в різних районах міста, доступність усіх мешканців до об'єктів обслуговування та місць прикладання праці.

Головні орієнтири та показники розвитку системи громадського обслуговування наведено у Томі 7. Система громадського обслуговування» проєкту Генерального плану міста Києва.

Будівельний комплекс міста

Будівельно-монтажні організації та підприємства промисловості будівельних матеріалів за умови нарощування їх потужностей та модернізації матеріально-технічної бази можуть забезпечити намічені на прогнозний період об'єми будівництва.

Передбачається, що діяльність будівельно-монтажних організацій міста та промисловості будівельних матеріалів буде спрямовуватись на:

– збільшення фондооснащеності будівельних робіт, скорочення частки зайнятих ручною працею, оновлення парку будівельної техніки (в даний час зношеність досягає 49 %);

– збереження культурно-будівельної ідентичності міста;

– використання передових технологій будівництва, здатних забезпечити зростання продуктивності праці;

– розширення асортименту та обсягу виробництва будівельної продукції;

– випуск матеріалів і конструкцій, які забезпечують зменшення маси та підвищення енергетичної ефективності конструктивних елементів будівель;

– випереджаючі темпи зростання обсягів виробництва металевих та монолітних залізобетонних конструкцій, збільшення їх питомої ваги в структурі виробництва для підвищення рівня індустріалізації будівельного комплексу;

– консолідацію потенціалу науково-дослідних та проєктно-вишукувальних організацій усіх форм власності, підвищення вимог до якості науково-дослідних і проєктно-пошукових робіт, активізацію промислово-інноваційної політики, спрямованої на посилення координації фундаментальних і галузевих наукових досліджень, удосконалення національної системи стандартизації та сертифікації;

– збільшення обсягів житлово-цивільного будівництва, реконструкції промислових підприємств та інженерно-транспортної інфраструктури міста;

– трансформацію структури будівельного комплексу, в т. ч. впровадження у виробництво конструкцій зі зменшеними тепловитратами, накопиченням та використанням сонячної енергії, будівництво «розумних smart-будівель», нарощування обсягів випуску теплоізоляційних матеріалів, інженерного обладнання та контрольно-вимірювальних пристроїв, реалізацію сучасних норм теплозахисту будівель.

3. ТЕРИТОРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

3.1. Характеристика та обсяги територіальних ресурсів міста

Територія міста складає 82635,4 га. За функціональним призначенням територія міста поділяється на землі: житлової та громадської забудови (16,89 тис. га або 20,4 % з них 2,4 тис. га або 2,8 % відведені для будівництва але незабудовані), промислові, науково-виробничі та комунально-складські (6,6 тис. га або 7,9 %), транспортної інфраструктури та об'єктів зовнішнього транспорту (1,4 тис. га або 1,7 %), зелених насаджень та рекреаційних зон (45,04 тис. га, або 54,5 %), сільськогосподарських підприємств (0,2 тис. га або 0,2 %), вулиці та дороги (4,8 тис. га, або 5,7 %), водні поверхні (6,1 тис. га або 7,3 %), інші (1,7 тис. га або 2,0 %).

Територіальні ресурси міста, які можуть використовуватись для містобудівних потреб, враховуючи еколого-містобудівну оцінку території, на даний час складаються із земельних ділянок: вільних, відведених та неосвоєних в попередні роки, незавершеного будівництва; мікрорайонів та кварталів застарілого житлового фонду; промислового та комунально-складського призначення, які використовуються нераціонально; спеціального призначення, на яких може розташовуватися житло для військовослужбовців; сільськогосподарського призначення, на яких не доцільне вирощування сільсько-господарської продукції.

Кількість вільних територій, придатних для подальшого розвитку міста, вкрай обмежена. В той же час, значна частина територій майже всіх функціональних зон використовується неефективно. У межах міста знаходиться біля 273,6 га земель сільськогосподарських підприємств, які вже відведені для житлового та громадського будівництва.

На сельбищних територіях є вільні від забудови земельні ділянки, надані під комплексну житлово-громадську забудову загальною площею 880,4 га, що будуть освоєні на етап до 20 років (Теремки-3 в Голосіївському районі, Осокорки Північні, Осокорки Центральні, мікрорайон 11 житлового масиву Позняки в Дарницькому районі), а також вільні території, що зарезервовані під перспективну комплексну житлово-громадську забудову (житловий район по вул. Озерній, вул. Північній, Осокорки-Південні та інші) загальною площею 273,5 га. Для розвитку промисловості та комунального господарства намічені території по вул. Пухівській (Промрайон «Троєщина») – 184 га, та на південь від озера Тягле (Промзона «Осокорки») – 158 га (за умови приєднання території до меж міста Києва).

У подальшій перспективі з'явиться фінансова можливість комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) повоєнної забудови, на яких розміщено біля 12,3 млн. кв. м застарілого житлового фонду, з якого біля 42,9 тис. кв. м ветхого та аварійного житлового фонду, що вже підлягає знесенню. Сумарна площа територій, яка потребує поетапного здійснення комплексної реконструкції застарілого житлового фонду, складає на перспективу –388,5 га.

Ефективність використання ряду промислово-виробничих та комунально-складських територій та територій спеціального призначення вкрай низька. Площа промислових та комунально-складських територій на даний час складає 6,6 тис. га. Сучасна зайнятість на промислових підприємствах складає 129,2 тис. осіб.

На перспективу з урахуванням домінуючих тенденцій роботизації виробничих циклів очікується стабілізація чисельності робочих місць на промислових та комунально-складських підприємствах по окремих виробничих територіях на рівні 145 – 150 тисяч (приблизно 11 % від загальної їх чисельності у місті), а у науково-виробничих об'єднаннях, індустріальних та технопарках – до 370 тис. робочих місць.

На перспективу у моделі міста можливо очікувати вивільнення до 60 % їх загальної площі або біля 3900 га промислових та комунально-складських територій. Для житлового будівництва, багатофункціональної громадської забудови, а також інженерно-транспортної інфраструктури, зелених насаджень загального користування у 20-річному етапі можливо перепрофілювати промислові та комунально-складські території загальною площею до 706,5 га. Загальна площа спецтериторій, що змінюють функціональне призначення для розміщення житлово-громадської забудови становить 173,0 га.

Ресурсна ємність територій. Обсяг наявних територіальних ресурсів в межах міста для містобудівних потреб наведено у табл. 3.1. Ресурсна оцінка території проведена на підґрунті бази даних державного земельного кадастру, містобудівної документації з планування окремих територій та проєктної документації на будівництво з урахуванням еколого-містобудівної оцінки, об'єктивно існуючих рубежів просторового росту.

Розрахунок потреб в територіях різного призначення на 20 річний етап (приведено в Томі 3) виконувався для перспективної чисельності постійного населення (3262,3 тис. осіб) на середню житлову забезпеченість не менше 29 кв. м на 1 особу, з урахуванням відповідних нормативних показників щільності населення кварталу (мікрорайону) від 300 до 450 осіб/га, для районів садибної забудови – 35 осіб/га, відповідно до вимог ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій».

Таблиця 3.1

Обсяги територіальних ресурсів міста

№ п/п	Території для внутрішнього розвитку міста	Площа, га
1	Територіальний ресурс існуючих сельбищних територій (вільних від забудови, в т.ч. вже відведених для житлового та громадського будівництва та віднесених у державному земельному кадастрі до земель житлової та громадської забудови)	1185,6
2	Території для комплексної реконструкції застарілого житлового фонду	388,5
3	Виробничі та комунально-складські території, що використовуються неефективно	1662,0
4	Спеціального призначення	173,0
5	Сільськогосподарських підприємств (в т.ч. вже відведені для житлового та громадського будівництва та віднесених у державному земельному кадастрі до земель житлової та громадської забудови)	335,2
6	Територіальний ресурс для створення буферних лісопарків зелених насаджень загального користування за рахунок частини територій лісогосподарських підприємств	1598,0
7	Інші територіальні ресурси	564,1
Всього		5906,4

Таким чином, в межах міста для забезпечення його сталого розвитку з урахуванням перспективного населення достатньо територій для всіх видів функціонального призначення. Проте при цьому відсутні вільні від забудови землі комунальної власності для безперешкодної реалізації програм будівництва доступного житла та соціального житла.

Раціональне використання вільних міських земельних ресурсів, модернізація застарілого житлового фонду, реструктуризація із зміною функцій деградованих промислово-складських та інших територій із збереженням та розвитком бюджетоутворюючих підприємств – пріоритетні напрями внутрішнього розвитку та облаштування Києва.

Перспективне використання територіальних ресурсів визначено з урахуванням удосконалення і збалансування функціонально-планувальної організації міста, збільшення площ території вуличної мережі та інженерно-транспортної інфраструктури, зелених насаджень загального користування та формування публічних просторів у загальноміських і районних центрах, зменшення забудови територій у кварталах центральної (першої) планувальної зони міста.

Розвиток системи озеленених території загального користування задовольняється за рахунок створення парків на територіях частини міських лісів, промислових та комунально-складських територіях, що передбачені до реструктуризації. Зелені насадження мікрорайонного значення враховані при розрахунках територій житлової забудови. Ряд об'єктів соціального, оздоровчого призначення, спільні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури, санітарної очистки території, водозабірні та водовідведення мають розміщуватись в межах приміської зони.

3.2. Пропозиції по встановленню межі м. Києва

Для поліпшення планувальної структури, раціонального трасування інженерно-транспортної інфраструктури, комплексної забудови масиву доступного житла та соціального житла, необхідні вільні від обмежень та обтяжень землі комунальної власності.

Згідно з генеральними планами м. Києва та проєктами планування приміської зони, затверджених у 1986 році та у 2002 році, для цілей комплексної забудови був намічений район Південні Осокорки. Ця територія у приміській зоні до коридору південного магістрального газопроводу згідно із затвердженим Детальним планом території масиву Осокорки також планується для перспективної забудови. Крім того, у перспективі для поліпшення умов водопостачання населених пунктів північної частини приміської зони та лівобережних планувальних зон м. Києва необхідно створити резервний водозабір на о. Великий. Заплановано також здійснити заходи по збереженню міських лісів Святошинського району м. Києва, поліпшення обслуговування забудови селища Коцюбинське та формування інноваційного парку, які на даний час не мають планувальних зв'язків з інженерно-транспортною інфраструктурою та вулично-дорожньою мережею м. Києва.

Зовнішня межа у Генеральному плані міста Києва наводиться згідно з Планом встановлення (зміни) меж міста Києва, наведеним у Додатку до рішення Київради від 12.12.2019 № 445/8018 «Про погодження проєкту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста Києва».

На основі аналізу територіальних ресурсів та потреб в територіях для забезпечення сталого розвитку міста за принципом компактності передбачаються згідно земельного законодавства наступні заходи по встановленню межі м. Києва:

– з метою забезпечення соціальних потреб і конституційних прав населення м. Києва щодо забезпечення доступним житлом і житлом соціального призначення, пропонується включити до межі міста Києва територію площею 1102,2 га Гнідинської сільської ради у Бориспільському районі;

– для забезпечення у перспективі створення резервного водозабору та охоронної зони джерела водопостачання на о. Великий пропонується включити 893,7 га території (разом з акваторією) Вишгородської міської ради до меж міста Києва, або надати у постійне користування, а також 87,7 га з урахуванням наявного планувального утворення садово-дачної забудови;

– для урахування потреб населення селища Коцюбинське в інженерному забезпеченні, будівництві вулиць, узгоджених з магістралями міста Києва, доступності станцій метрополітену, а також збереження Святошинського лісового масиву пропонується уточнити межі території селища Коцюбинське Ірпінської міської ради або упорядкувати його адміністративний статус відповідно до законодавства;

– з урахуванням наявних планувальних утворень садибної забудови в Обухівському районі, передати з меж міста Києва землі площею 4,2 га до меж Козинської селищної ради та 0,15 га до Підгірцівської сільської ради Обухівського району.

Загалом за планувальними умовами з метою узгодження межі з планувальною структурою міста, наявним розселенням, існуючими природно-ландшафтними утвореннями, господарськими дворами, дорогами, коридорами інженерних комунікацій землі площею 2771,14 га пропонується передати до меж міста Києва, а інші площею 55,4 га передати з меж міста Києва прилеглим територіальним громадам. Окремі ділянки міської межі уточнюються відповідно до планувальної структури, напрямів доріг та зовнішніх інженерних мереж в Бориспільському, Броварському, Києво-Святошинському, Обухівському районах та в м. Вишгород. Територія міста Києва збільшиться в цілому на **2,715 тис. га** і буде становити **85,351 тис. га**.

Таблиця 3.2

Площі земель, що змінюють належність згідно з проєктом межі м. Києва

№ п/п	Назва району	Землі, що передаються до меж м. Києва, га	Землі, що виключаються з меж м. Києва, га
1	Бориспільський район	1102,2	-
2	Обухівський район	6,5	4,3
3	Києво-Святошинський район	19,3	4,2
4	Броварський район	565,1	5,2
5	м. Вишгород	1076,5	41,7
6	Ірпінська міська рада	1,4	-
	Разом	2771,1	55,4

Примітка* Після зміни адміністративного статусу відповідно до законодавства

4. ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА МІСТА

4.1. Планувальна модель перспективного розвитку

Планувальна модель Києва у перспективі формується як єдина відкрита містобудівна система м. Києва та приміських територій з урахуванням створеної місцевої асоціації «Київська агломерація». Київська агломерація продовжує розвиватися на добровільній основі та скоріше за все охопить територіальні громади 10 адміністративних районів, Ірпінську міськраду та 8 міст обласного значення, площею приблизно 1176 тис. га. Загальна чисельність населення агломерації прогнозується до 5,2 млн. осіб.

Структура агломерації включає урбанізоване ядро, зовнішню зону і окремі сектори. Урбанізоване ядро (в межах Великої кільцевої дороги м. Києва, що будується) складає територія, яка охоплена середньою 40-хвилинною транспортною доступністю до центра м. Києва. До ядра відносяться міста Бориспіль, Бровари, Боярка, Вишневе, Ірпінь, Буча та Вишгород. У зовнішню зону включені поселення за межами ядра, у т.ч. міста Васильків, Обухів та Українка.

Розвиток агломерації здійснюється у вигляді цілісної планувальної структури зіркоподібної конфігурації із забезпеченням транспортно-планувальних зв'язків між зонами прикладання праці, сельбищними територіями, громадськими центрами та рекреаційними зонами

Вздовж планувальних осей, які пролягають в напрямку загальнодержавних та регіональних шляхів, міжнародних автомобільних та залізничних транспортних коридорів: *Третього* (Берлін – Краків – Львів – Київ); *Дев'ятого* (Гельсінки – Санкт-Петербург – Москва – Київ – Кишинів – Бухарест – Александруполіс), «Європа-Азія» формуються сектори переважного розвитку системи розселення.

Підцентри розвитку системи створюються на базі міст – районних центрів (центрів об'єднаних територіальних громад).

Долина Дніпра з існуючими озелененими територіями одночасно є головною віссю системи розселення та віссю основного коридору національної екологічної мережі, а також головною планувальною віссю міста. Планувальні осі та планувальні центри формують планувальний каркас Київської системи розселення.

Планувальна структура удосконалюється з урахуванням спадкоємності планувальної моделі території, визначеної за попередніми генеральними планами розвитку м. Києва та Київської системи розселення, Генеральної схеми планування території України, генеральних планів міст, селищ та сіл, що входять в приміську зону. Це забезпечить стійкість та гнучкість основних планувальних рішень незалежно від кон'юктурних впливів.

Планувальна структура Києва складається з 7 планувальних зон. На правому березі формуються Центральна, Південна, Західна, Північна, на лівому – Північна лівобережна та Південна Лівобережна. Об'єднуючим елементом є сьома планувальна зона – долина Дніпра з островами та озелененими прибережними територіями.

До складу кожної планувальної зони, окрім 7-ї, входять: існуюча чи проєктна зона ділової активності, промислові райони, створені на основі промислових, науково-виробничих і комунально-складських комплексів, сельбищна і рекреаційна зони, а також елементи загальноміського центру. При цьому, біля кожного напрямку зовнішніх зв'язків формується відповідний сектор міської території, формування та розвиток якого передбачається в органічному взаємозв'язку з прилеглими секторами приміської зони.

На подовженні транспортних коридорів та загальнодержавних магістралей по території Києва формуються планувальні осі міста:

- «схід-захід» – просп. Перемоги – бульв. Шевченка – міст Метро – Броварський просп. та просп. Академіка Глушкова – просп. Голосіївський – вул. Саперно-Слобідська – Південний міст – просп. Бажана;
- «північ-південь» – долина Дніпра з існуючими озелененими територіями разом з елементами транспортного каркасу (на правому березі: вул. Богатирська – Набережне шосе – Дніпропетровське шосе, на лівому: вул. Оноре де Бальзака, просп. Григоренка – проєктна рокадна магістраль Троєщина-Осокорки).

Крім того, планувальний каркас міста складають:

- зовнішнє півкільце: північний перспективний обхід лівобережної Кільцевої дороги – північний транспортний перехід через р. Дніпро – Велика Кільцева дорога – вул. Міська – просп. Академіка Палладіна – Кільцева дорога – вул. Академіка Заболотного – південний перспективний транспортний перехід через р. Дніпро – південна лівобережна частина Кільцевої дороги;
- магістральні вулиці-хорди за напрямками:
  - дублер просп. Голосіївського – просп. В.Лобановського – вул. Саперно-Слобідська – Південний міст – просп. М.Бажана – Бориспільське шосе;
  - магістраль від Брест-Литовського шосе вздовж межі міста до Кільцевої дороги, далі через існуючі гаражі до залізниці, вздовж залізниці до вул. Білицької – вул. Добрининська – вул. Богатирська – просп. С.Бандери – Північний міст – просп. Р.Шухевича – північний обхід м. Бровари;
  - подовження Залізничного шосе (правобережний підхід до Дарницького залізнично-автодорожнього переходу) – Дарницьке шосе – вул. Привокзальна – вул. Бориспільська.
- мала півкільцева магістраль: вул. Олени Теліги – вул. Довженка – вул. Вадима Гетьмана – Чоколівський бульвар – просп. В.Лобановського;
- зв'язки-радіуси правобережної частини – Оболонський просп., вул. Кирилівська – Вишгородська, просп. Л.Гузара – Л.Курбаса, вул. Д.Луценка, що будується;
- широтні зв'язки правобережної та лівобережної частини міста – північний транспортний перехід через р. Дніпро, Північний мостовий перехід, Подільський мостовий перехід, що будується, міст «Метро», міст ім. Патона, південний мостовий перехід через р. Дніпро, південний транспортний перехід через р. Дніпро, що проєктується;
- меридіональні зв'язки лівобережної частини міста – просп. Маяковського – бульв. Перова – Харківське шосе – вул. Ревуцького, вул. М.Закревського – вул. Братиславська.

Планувальна структура залізниці окреслює внутрішнє кільце і шість радіусів, які виконують функцію зв'язків регіонального значення.

На їх перехресті сформовано точково-вузлові елементи планувальної структури – планувальні центри: загальноміський центр, центри планувальних зон, центри житлових і промислово-виробничих районів тощо.

На територіях, що прилягають до магістральних вулиць загальноміського та районного значення, формуються примагістральні зони загальноміських центрів і житлово-громадської забудови, створюються публічні простори – пішохідна частина магістралі (тротуар), пішохідні площі, майданчики перед будівлями, що мають відступ від лінії забудови, сквери, що примикають до лінії забудови і контактні з пішохідним рівнем поверхи будівель, де передбачається розміщення установ та підприємств громадського обслуговування.

В основу функціонального зонування територій покладаються принципи Лейпцизької хартії міста сталої мобільності та коротких відстаней, рекомендовані експертами мерії Лейпцига, Ради Європи та Світового банку.

Підтримується багатофункціональність районів для їх компактності та формування міста коротких відстаней шляхом реконструкції приміщень на перших поверхах житлових будинків для громадських послуг у сфері охорони здоров'я, освіти догляду за дітьми, мешканцями з особливими потребами та особами похилого віку, магазинів 5-хвилинної доступності, підприємств малого бізнесу, коворкінгів та коливінгів.

Забезпечується пріоритетність пішохідного руху завдяки збереженню та організації нових пішохідних наземних переходів через магістралі та житлові вулиці, організації нових та реконструкції існуючих пішохідних бульварів з велосипедними доріжками.

Всього на території міста площею 85,351 тис.га у майбутньому пропонується сформувати 124 планувальні утворення, які необхідно забезпечити системою детальних планів територій та планів зонування.

Функціонально-планувальній ієрархії відповідає також організаційна побудова системи громадських центрів: загальноміський, центри планувальних зон, центри житлових і промислових районів, мікрорайонів.

Зменшуються диспропорції між розселенням та зайнятістю населення. На лівобережжі передбачається збільшення робочих місць з 14,8 % до 20,1 % (табл. 4.1), а на віддалену перспективу передбачається збільшити цей показник до 25 %.

Генеральним планом передбачено комплекс заходів щодо вдосконалення функціонально-планувальної структури міста, яка повинна забезпечити стійкість та гнучкість основних планувальних рішень:

- в правобережній частині міста поступове перетворення радіальної структури, що склалася історично, в радіально напівкільцеву, в якій додаткове значення повинні отримати внутрішньоміські напівкільцеві зв'язки, що виходять на водно-зелений діаметр – до мостів через Дніпро. По мірі зведення нових мостів зв'язки лівого берегу на сьогодні і особливо в майбутньому трансформуються в систему, побудовану на поєднанні взаємно перпендикулярних напрямків – зовнішніх, направлених до Дніпра (до мостів, що розташовані з кроком 2,5-3 км) та внутрішніх, що йдуть паралельно річці;
- розвиток радіальних транспортно-комунікаційних коридорів Правобережжя як русел, вздовж яких формуються основні елементи планувальної макроструктури міста. Її основу складають комплексні сельбищно-виробничі планувальні зони з населенням близько 500 тис.осіб, збалансовані по всім показниках, які характеризують кінцеву соціальну ефективність генерального плану – балансу розселення і трудового тяжіння, розвитку системи громадського обслуговування і рекреації;
- вдосконалення структурування планувальних зон міста: формування сьомої планувальної зони як зони загальноміського рекреаційно-громадського центру, яка створюється у долині Дніпра, на Дніпровських островах та схилах, прибережних озеленених смугах.

Для планомірного розвитку всіх функціональних зон міста та удосконалення планувальної структури передбачається комплекс заходів. Так, на правобережжі продовжується формування чотирьох планувальних зон, де передбачається розміщення об'єктів загальнодержавного адміністративно-політичного центру України з розміщення представництв міжнародних організацій, фінансових компаній і банків, збереження історико-культурної спадщини, науково-освітніх функцій, розвиток територій культурно-ремісничої, культурно-мистецької функцій, виставково-музейного, торговельного призначення, інфраструктури туризму, реконструкція та будівництво житлово-громадської забудови й об'єктів соціальної сфери з формуванням центрів охорони здоров'я, культури й спорту, збереження та відновлення природного комплексу.

На лівобережжі продовжується формування двох планувальних зон, де передбачається розвиток адміністративно-ділової, туристично-рекреаційної, банково-фінансової, науково-виробничих, фізкультурно-спортивної, культурної, освітньої і житлово-соціальних функцій з виділенням центральної зони лівобережного загальноміського центру в районі ст. м. «Лівобережна».

Формується сьома планувальна зона – долина Дніпра, як найбільша в Європі зона зеленого відпочинку і екологічного туризму, де сучасні і розвинені зони відпочинку поєднуватимуться з об'єктами природно-заповідного фонду.

Одночасно з удосконаленням планувальної структури міста поліпшується архітектурно-просторова композиція забудови.

Таблиця 4.1

Динаміка розселення та розподілу робочих місць в розрізі планувальних зон

Планувальні зони	На 01.01.2019						На етап 20 років					
	Загальна площа квартир		Постійне населення		Кількість роб. місць		Загальна площа квартир		Постійне населення		Кількість роб. місць	
	млн. кв. м	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%	млн. кв. м	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%
Центральна	9,83	14,4	393,5	13,5	900,1	52	14,43	15,0	430,7	13,2	972,3	39,7
Південна	9,65	14,1	*375,6*	*13,0*	217,8	12,6	16,62	17,3	505,1	15,5	386,8	15,4
Західна	11,27	16,5	581,9	20,0	213,1	12,3	16,82	17,5	619,6	19,0	366,8	14,7
Північна	10,41	15,3	498,6	17,1	139,2	8,0	14,29	14,8	534,3	16,4	241,0	9,8
Північна лівобережна	16,23	23,8	722,7	24,8	150,4	8,7	19,26	200	730,3	22,4	284,7	12
Південна лівобережна	10,84	15,9	337,2	11,6	106,4	6,2	14,81	15,4	442,2	13,5	190,8	8,1
Долина Дніпра	-	-	-	-	3,0	0,2	-	-	-	-	7,6	0,3
ВСЬОГО по м. КИЄВУ	**68,23**	**100**	**2909,5**	**100**	**1730,0**	**100,0**	**96,23**	**100**	**3262,3**	**100**	**2450,0**	**100**
Правобережжя	41,15	60,3	1849,6	63,6	1470,2	85,0	62,16	64,6	2089,8	64,0	1950,9	79,6
Лівобережжя	27,08	39,7	1059,9	36,4	256,8	14,8	34,07	35,4	1172,5	36,0	491,5	20,1
Долина Дніпра	-	-	-	-	3,0	0,2	-	-	-	-	7,6	0,3

* у віці 15-70 років

4.2. Архітектурно-просторова композиція забудови міста

Архітектурно-просторова композиція забудови міста Києва складалась протягом усієї його багатовікової історії. Основа композиції визначилась самим місцем розташування міста – наявністю великої ріки, могутнім прибережним рельєфом правого берега з характерними крупними по членуванню територіями, що визначились ерозійними процесами і локальною гідрографією: заплави Дніпра, долини річок Хрещатик, Клов, Глибочиця, Сирець тощо та унікальними антропогенними об'єктами і явищами.

В основу концепції сучасного нового архітектурного образу Києва мають бути покладені принципи:

– гранично толерантного відношення до нерухомої культурної спадщини – природного комплексу та пам'яток архітектури;

– органічної цілісності і спадкоємності будівельно-культурних традицій з урахуванням досягнутих за останнє століття параметрів міста.

Для поліпшення архітектурно-просторової композиції міста передбачається:

– збереження домінуючого значення у композиції міста традиційного характеру історичної забудови та ландшафту центральної частини Києва, в інших історичних ареалах, ансамблів вул. Хрещатик, Володимирської, Андріївського узвозу та інших історичних улиць;

– створення туристичного маршруту з пішохідними громадськими просторами та велодоріжками для поєднання композиційно та історично значущих об'єктів всесвітньої спадщини та пам'яток національного значення;

– розробка концепції формування силуету міста з туристичних точок огляду з визначенням відповідних територій для розміщення формування містобудівних домінант та параметрів висотності забудови;

– застосування архітектурно-композиційних прийомів при формуванні панорам забудови лівого та правого берегів р. Дніпра і багатопланового силуету правобережної частини міста з урахуванням характеру та висотності існуючої забудови, природно-ландшафтних факторів;

– формування забудови на планувальних осях транспортно-планувального каркасу міста зі створенням містобудівних ансамблів головних магістралей та площ, підкреслення ландшафтних акцентів (долин, пагорбів, терас, прибережних смуг, тощо);

– створення висотних домінант лише на периферійних територіях Правобережжя та Лівобережжя, зокрема на в'їзних магістралях по просп. М.Бажана та Харківського шосе, біля ст. м. «Лісова» і вул. Кіото, на перетині просп. Палладіна та просп. Перемоги, на перетині просп. Академіка Глушкова та Кільцевої дороги на перетині Столичного шосе та вул. Заболотного;

– створення висотних комплексів за межами центральної частини міста, зокрема:

- на правобережжі в районі Либідської та Деміївської площ, вул. М.Амосова, Автозаводської, І.Виговського, просп. Правди, на Петрівці, перетині просп. Перемоги та Повітрофлотського проспекту;
- на лівобережжі в районах Дніпровської набережної, просп. Р.Шухевича, вул. Електротехнічної, просп. Бажана.

Висотність забудови визначається при розробленні планів зонування територій планувальних зон з урахуванням природного рельєфу, поверховості існуючої забудови, домінуючої ролі першої правобережної гряди Київських пагорбів та визначних пам'яток культурної спадщини – Києво-Печерської Лаври, Софії Київської, Андріївської Церкви, за умов безпеки аероруху та інших.

4.3. Система громадських центрів

Система громадських центрів розвивається на основі планувального каркасу міста як поліцентрична лінійно-вузлова структура, що складається з центрального ядра загальноміського центру, нових центрів культурно-ділової активності в планувальних зонах (біля станцій швидкісного транспорту, пересадочних транспортних вузлів), багатофункціональних громадсько-ділових центрів, що обслуговують населення прилеглих районів приміської зони з функціями міжселенного значення в периферійній зоні міста, центрів місцевого значення в житлових районах та мікрорайонах, спеціалізованих центрів згідно з ДБН Б.2.2-12:2019.

Створення нових центрів загальноміського значення, а також перенесення акценту розвитку центру з правого на лівий берег Дніпра, має стати поштовхом до подальшої децентралізації міста, що призведе до: утворення нових зон стрімкого економічного зростання за межами історичного центру, конкурентоспроможності та самодостатності районів міста, підвищення рівня комфорту життя за рахунок наближення інфраструктури та робочих місць до міст розселення киян (ініціатива «Центр поруч з домом»), зменшенню навантаження на історичний центр тощо.

Для збалансованого розвитку поліцентричної системи громадських центрів передбачається:

– завершення формування інфраструктури органів державного управління, дипломатичних представництв інших країн, представництв міжнародних організацій, фінансових та банківських структур;

– обмеження подальшого розміщення офісів та торгівельно-розважальних об'єктів у ядрі загальноміського центру для зменшення транспортних потоків у центральній історичній зоні міста;

– перенесення нових функцій центру з правого на лівий берег р. Дніпро;

– доведення забезпеченості міста об'єктами управління та менеджменту, фінансової сфери та банків, наукового менеджменту, торгівлі і розваг, готельних та туристичних послуг, виставково-ярмаркових послуг до рівня забезпеченості міст-столиць країн Європи;

– переважне розміщення на лівобережжі та у віддалених районах правобережжя, сучасних ділових та офісних бізнес-центрів, торгівельно-розважальних комплексів, об'єктів фінансової та банківської сфери, готельних та туристичних, виставково-ярмаркових послуг для забезпечення збалансування працезайнятості та розселення;

– освоєння інвестиційно-привабливих територій для розміщення комерційної нежитлової нерухомості біля станцій метрополітену та швидкісного транспорту, на в'їздах до міста.

Загальноміський центр.

Основні принципи розвитку загальноміського центру ураховують домінуючу роль історичного ядра центру, забезпечують його особливий статус та режим використання територій як багатофункціональної зони. Під час реконструкції існуючої забудови кварталів у ядрі загальноміського центру зберігається історичний характер та масштаб забудови, комплексно вирішуються питання благоустрою територій.

В процесі подальшого формування загальноміського центру акцентується його розвиток на лівому березі Дніпра в районі ст. м «Лівобережна» – Броварського проспекту, просп. Бажана, дніпровських набережних з більш активним включенням в його структуру зон масового відпочинку.

Регульований внутрішній розвиток ядра загальноміського центру передбачається здійснювати в межах центральної планувальної зони. На цій території намічено подальше підсилення та інтеграція функцій центра, удосконалення його ансамблевої структури при ретельному збереженні та розвитку історичних традицій міста з урахуванням сучасного стану планування та забудови, системи головних вулиць та площ, що склалися.

Першою основною лінійно-вузловою зоною ядра загальноміського центру є спеціалізовані громадські центри, в значній мірі ті, що історично склалися, переважно адміністративно-ділового і культурно-просвітницького призначення, розташовані на гребені правого берега Дніпра та на верхньому плато, зокрема Офіс Президента України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України.

Планувальна структура цієї зони передбачає включення в неї прибережних парків, набережних та верхнього плато високого правого берегу Дніпра з його рельєфом та виразним силуетом, пам'яток всесвітньої спадщини ансамблів Софії Київської та Києво-Печерської Лаври, Андріївської Церкви та Михайлівського Золотоверхого монастиря, парків Слави, «Володимирська Гірка» та інших парків, які входять до складу туристичних маршрутів та зон.

Основні планувальні осі ядра загальноміського центру розвиваються за радіальної схемою вздовж вул. М.Грушевського, Хрещатика, Володимирської, Великої Житомирської, бульвару Т.Шевченка, бульвару Лесі Українки.

Розвиток другої лінійно-вузлової зони загальноміського центру намічено на територіях районів, що прилягають до території залізниці, яка разом з проспектом Перемоги, вулицями Жилянською, Саксаганською, В.Васильківською, Антоновича, зв'яже всю лінійну структуру в єдине планувально-просторове утворення.

Розвиток системи транспорту та пішохідних зв'язків в цій частині центральної планувальної зони дозволяє поєднати в ансамблевій єдності обидва схили долини р. Либідь, а також траси залізниці.

Створення транспортних та пішохідних зв'язків в напрямку, перпендикулярному залізниці, дозволить максимально реконструювати цю частину центральної планувальної зони від Політехнічного інституту до Деміївської площі та Південного мосту.

Розвиток третьої лінійно-вузлової зони загальноміського центру в лівобережній частині міста намічено переважно в межах території від Дніпра до траси залізниці.

Подальший її розвиток передбачається в напрямку від Русанівських садів на півночі та на півдні до районів Позняки та Осокорки.

Розвиток четвертої лінійно-вузлової просторової зони загальноміського центру намічено у долині Дніпра та дніпровських островів – як центру рекреації та водного спорту міста.

Розвиток цієї системи передбачає перетворення її в зону масового відпочинку мешканців столиці та туристів, багатофункціональних, тематичних парків, пляжів, спортивних зон, водних атракціонів.

Поєднання чотирьох меридіональних лінійних систем широтними магістралями, системою пішохідних зв'язків, системою зелених насаджень дозволить досягти цілісності рішень загальноміського громадського центру.

У ядрі загальноміського центру передбачається:

– створення меморіального музею героїв «Небесної сотні», спорудження меморіальних комплексів загиблим патріотам, полеглим за суверенітет та незалежність України, жертвам політичних репресій, голодомору;

– реконструкція Європейської площі з будівництвом автостоянок у підземному просторі Європейської площі;

– формування громадського простору «Культурна долина» із завершенням реконструкції культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал»;

– завершення забудови площі Перемоги;

– завершення забудови Львівської площі з відкриттям виходу станції метро «Львівська» та підземним переходом з торговельним центром;

– комплексний благоустрій Контрактової площі, завершення реконструкції Поштової площі, реставрація, упорядкування забудови та благоустрій вулиць Андріївський узвіз, Сагайдачного, Нижній Вал та Верхній Вал.

У системі інших громадських центрів передбачається створення нових поліфункціональних зон ділової та культурної активності та спеціалізованих центрів, зокрема:

– розвиток Лівобережного загальноміського поліфункціонального центру вздовж Броварського проспекту, біля ст. метро Лівобережна та Дарниця, ст. м. «Лісова»;

– створення загальноміських багатофункціональних ділових комплексів з високоякісною офісною інфраструктурою в районах пр. Бажана, озера Вирлиця на лівобережжі, Нижньої Телички, Либідської, Одеської площ, Експоцентру на правобережжі та формування зони торговельно-офісного призначення в районі ст. м. «Петрівка»;

– реструктуризація комунально-промислових зон в районі Лук'янівки, Дегтярівки, Подолу з освоєнням частини територій під багатофункціональне використання;

формування системи багатофункціональних громадсько-ділових центрів, що обслуговують населення прилеглих районів приміської зони та підцентрів торгівельно-розважального, фінансово-готельно-офісного, спортивного спрямування по Кільцевій дорозі з акцентуванням на виходах основних лінійних осей планувального каркасу.

Публічні громадські простори

У Генеральному плані міста Києва встановлюються цілі та пріоритети розвитку публічних просторів – створення умов для відпочинку та дозвілля населення, проведення громадських заходів для всіх користувачів, у т.ч. людей з особливими потребами.

У місті створено багато громадських просторів, до яких належать торгово-розважальні центри, пішохідні зони, парки, сквери, (наприклад на майдані Незалежності, Русанівська набережна, Оболонська набережна, Поштова площа, Софіївська та Михайлівська площі з Михайлівським провулком, Співоче поле, парк ім. Т.Шевченка, парки європейського зразка «Наталка», «Відрадний», «Сирецький» та інші. Цей стан зафіксовано у Генеральному плані. Створення публічних просторів більш конкретно опрацьовується у детальних планах територій.

Намічено створення та комплексний благоустрій пішохідних публічних просторів на Контрактовій площі та вул. Сагайдачного, завершення їх формування на Поштовій площі, благоустрій публічних просторів вулиць відповідно до програми збереження та реабілітації історичного середовища на Подолі та Дніпровських схилах.

Передбачено заходи щодо благоустрою набережної Дніпра зі створенням вело-пішохідної інфраструктури, які вже частково реалізовані на Оболонській набережній, Русанівській набережній, Дніпровській набережній та інших ділянках.

У Генеральному плані передбачається розвиток лівобережного загальноміського багатофункціонального центру, орієнтованого на проведення міжнародних та національних масових заходів у сфері культури та дозвілля. Біля Дніпра створюється паркова зона. Закладено ідею подовження на північ вздовж масиву Русанівських садів до житлового масиву Троєщина набережної з велосипедно-пішохідним рухом, зв'язаної з пляжною зоною. Намічено створення етнографічного музею на Троєщині в урочищі «Городище».

Відповідно до рекомендацій експертів мерії Лейпцига передбачається створення центрального ядра загальноміського лівобережного центру із закладенням важливої громадської будівлі музейного призначення (музей сучасного мистецтва) біля виставкового центру в районі станції метро «Лівобережна».

Передбачається розвиток чотирьох інтегративних багатопрофільних рекреаційних туристичних зон. На лівобережжі створюється Дарницька рекреаційна зона, яка включає – парки культури і відпочинку рекреаційні ліси, лісопарки і комплекси закладів відпочинку.

На Дніпровських островах, прибережних парках Дніпра формується Центральна рекреаційна зона – «Дніпровська перлина», де знаходяться парки культури і відпочинку, гольф-поля, ботанічний сад НАН України, парк уздовж набережної Русанівської протоки та інші.

На правобережжі також передбачено створення рекреаційних туристичних зон, зокрема будуть формуватися Конча-Заспівська та Пуща-Водицька туристичні рекреаційні зони, які включають Голосіївський ПКіВ ім. М.Рильського, Національний комплекс «Експоцентр України», Музей народної архітектури і побуту; буферні парки і лісопарки зон масового відпочинку, комплекси рекреаційних закладів курорту Конча-Заспа.

Передбачається також подальше формування нових зон (фокусів) туристичного та екскурсійного тяжіння поза історичною частиною міста, передбачаються заходи щодо будівництва готелів, розвитку екскурсійних маршрутів, створенню стоянок екскурсійного транспорту, пунктів екскурсійного обслуговування, які будуть конкретизуватися у детальних планах відповідних територій, міських цільових програмах та схемах.

У житлових районах публічні громадські простори формуються біля їх громадських центрів, на площах біля будівель районних державних адміністрацій та основних громадських будівель, у районних парках культури та відпочинку.

Передбачається розвиток системи публічних громадських просторів міста для відпочинку, оздоровлення, спілкування, фанзони проведення громадських святкових, культурних, ділових, спортивних заходів (вул. Хрещатик, Софійська та Михайлівська площі, майдан Незалежності, Європейська площа, Контрактова площа, Андріївський Узвіз, Пейзажна алея, Оболонська набережна, «Культурна долина» на території Мистецького арсеналу, нові центри ділової і культурної активності).

У громадських центрах житлових районів, регіональних громадських центрів та у забезпечується формування публічних громадських просторів та пішохідних зон.

Передбачається створення публічних просторів у поліфункціональних парках, у тому числі фанзон спорту, зон культурного відпочинку та фізичного розвитку, зони дитячих розваг та туризму в долині Дніпра з островами та Десни з її притоками у відповідності до рекомендацій експертів мерії Лейпцига та Ради Європи щодо здорового способу життя.

4.4. Забезпечення державних інтересів

Для здійснення містом Києвом функцій столиці України та забезпечення державних інтересів при плануванні та забудові територій міста і приміської зони передбачається:

– створення умов для ефективної і безпечної діяльності Офісу Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України; міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, зокрема розміщення, реконструкція та будівництво адміністративних будівель, житлового фонду, об'єктів соціального та культурно-побутового призначення, інженерно-транспортної інфраструктури та зв'язку;

– розвиток інфраструктури іноземних дипломатичних представництв на виконання

Програми розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні;
– резервування територій для розвитку та забезпечення діяльності державних установ, державних закладів, науки та освіти, охорони здоров'я культури і спорту;
– будівництво експозиційних і конгресових приміщень для проведення офіційних загальнодержавних і міжнародних заходів – конгресів, конференцій, виставок і міжнародних зустрічей;
– збереження пам'яток культурної спадщини світового, національного та місцевого значення;
– реконструкція й розвиток унікальних об'єктів культури, створення національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал» тощо;
– охорона об'єктів природно-заповідного фонду національного значення, розвиток національної екологічної мережі;
– виконання цільових державних програм у сфері розвитку зовнішнього транспорту, шляхів сполучення, інформатики й зв'язку, оборони й безпеки, енергетики, космічної діяльності, природних монополій, енергозбереження та ресурсозбереження;
– виконання завдань на території міста інших цільових державних програм, що відносяться до повноважень держави Україна й виконанню її міжнародних зобов'язань.

Для виконання завдань щодо розвитку об'єктів, які забезпечують державні інтереси України в місті Києві передбачаються наступні заходи:
– завершення формування комплексів будівель та інфраструктури Офісу Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Національного банку України;
– будівництво, реконструкція будинків, призначених для розміщення міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, судової влади України переважно на території Печерського та Шевченківського адміністративних районів, а також на інших територіях Києва;
– розміщення і будівництво дипломатичних установ, представництв і міжнародних організацій, адміністративних і житлових будинків з об'єктами соціально-культурного призначення для забезпечення потреб персоналу переважно у Шевченківському та Печерському районах, а також на інших територіях Києва;
– формування ділових центрів, створення виставкових комплексів та офісів міжнародного рівня;
– розвиток Національного Експоцентру по вул. Глушкова у Голосіївському районі та інших виставкових комплексів у приміській зоні;
– капітальний ремонт будівель та реставрація пам'яток культурної спадщини національного значення, на території національних заповідників, у т.ч. Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, Національного заповідника «Софія Київська»;
– завершення меморіальних комплексів на честь героїв історії України, жертв політичних репресій, голодомору, героїв «Небесної сотні», полеглих у російсько-українській війні;
– створення умов для розвитку інфраструктури НАН України, науково-виробничих баз, національних університетів та державних вищих навчальних закладів;
– забезпечення умов для розвитку медичних центрів національного значення у Солом'янському, Святошинському, Деснянському, Дарницькому адміністративних районах;
– здійснення заходів для забезпечення цивільної безпеки населення та умов діяльності органів державної влади і урядових структур в надзвичайних ситуаціях;
– формування технопарків та науково-виробничих кластерів державного значення для розвитку нових наукоємних високотехнологічних виробництв, запровадження новітніх технологій;
– комплексна реконструкція кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду, будівництво доступного та соціального житла.

4.5. Території пріоритетного розвитку та комплексної реструктуризації

Для вирішення завдань поліпшення планувальної структури, реалізації наведених заходів необхідно стимулювати залучення капітальних інвестицій для розбудови соціальної, ділової, виробничої, інженерно-транспортної та екологічної інфраструктури міста.

Території пріоритетного розвитку та комплексної реорганізації визначаються в планувальних зонах міста для досягнення, в залежності від основного функціонального призначення території, наступних цільових завдань:
– формування комплексної багатоповерхової житлової забудови в житлових районах;
– комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) зі створенням повноцінного життєвого середовища;
– формування нових промислових утворень, реструктуризації та переоснащення існуючих виробничих комплексів та комунально-складських об'єктів;
– розвитку транспортної інфраструктури та пересадкових комплексів з об'єктами багатофункціонального призначення;
– створення багатофункціональних громадсько-ділових комплексів, загальноміських та районних центрів обслуговування;
– збереження, реабілітації та пристосування пам'яток культурної спадщини для туристичної, виставково-музейної, культурно-мистецької інфраструктури.

У відповідності до Стратегії розвитку Києва в наступні роки у м. Києві, окрім житлової, набере розвитку громадська, ділова та інша комерційна нежитлова забудова. Будуть формуватись та споруджуватись:
– промислово-громадські комплекси, спрямовані на реалізацію київської продукції, які розташовуються, як правило, на територіях наукових та малоефективних промислових підприємств і являють собою конгломерат науково-виробничих, громадських, комерційно-ділових установ, індустріальних парків, зокрема «Київська бізнес-гавань» на Троєщині та інших на територіях існуючих науково-виробничих установ;
– центри рекреаційних та курортних зон, що створюються межах природоохоронного комплексу, включатимуть об'єкти культурно-видовищні, фізкультурно-оздоровчі і спортивні, пляжної інфраструктури; громадського харчування тощо. Такі об'єкти відповідно до державних будівельних норм, за умови розроблення детальних планів, можуть розташовуватись на територіях парку «Муромець», островах Труханів, Венеціанський (Гідропарк), Долобецький. Передбачається формування лікувально-курортних центрів на курортах «Пуща-Водиця» та «Конча-Заспа»;
– окремі інвестиційно-привабливі об'єкти перспективного будівництва, які розміщуються, як правило, на відносно невеликих земельних ділянках в примагістральних зонах існуючої житлово-громадської забудови, а також у планувальних утвореннях громадської та виробничо-складської забудови: об'єкти торгівлі, побутового обслуговування та громадського харчування; готелі, офіси; об'єкти культури, науки та освіти; об'єкти медицини, фізкультури та спорту; комунальні, транспортні підприємства; житлові будинки;
– перепрофілювання територій промислових підприємств, що фактично припинили свою діяльність, як об'єкти народного господарства, мають низьку ефективність господарювання, благоустрою та екологічно небезпечні; установ та підприємств, на яких відбувається перепрофілювання економічної діяльності.

Найбільш привабливими для залучення інвестицій передбачаються території загальноміських громадсько-ділових центрів в місцях концентрації громадської, ділової та комерційної діяльності на основних магістралях міста, створення яких сформує два пояси:
- центральний – навколо центральної частини міста, що обмежується вулицями В. Чорновола, Татарською, Набережно-Луговою, Набережно-Хрещатицькою, Набережним шосе, Залізничним шосе, залізничними коліями, вулицею Жилянською.
- міжселенний – на околицях та в'їздах міста, в місцях перетину із загальноміськими магістралями (Дніпропетровське шосе, просп. Академіка Глушкова, Кільцева дорога, просп. Перемоги, вул. Стеценка, вул. Богатирська, вул. Пухівська, просп. Р.Шухевича, просп. Броварський, Бориспільське шосе, вул. Ревуцького).

Метою створення поясів є концентрація місць прикладання праці для перехоплення потоків робочої сили з приміської зони міста – Одеського, Фастівського, Житомирського, Вишгородського, Пухівського, Бориспільського, Дніпропетровського, Гостомельського напрямків.

5. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

5.1. Основна мета та принципи функціонального зонування

Функціональне зонування території удосконалює планувальну структуру й архітектурно-просторову композицію забудови території міста Києва і розроблено з метою:

– регулювання планування та забудови з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, створення сприятливих умов для життєдіяльності людини;
– раціонального використання територій міста;
– поліпшення навколишнього природного середовища, охорони та використання територій з особливим статусом, у тому числі ландшафтів, об'єктів історико-культурної спадщини, а також лісів та земель рекреаційного призначення.

Території міста поділяється на сельбищні, виробничі, ландшафтно-рекреаційні території та території транспортної інфраструктури, в межах яких виділяються основні функціональні зони з явно вираженою переважною функцією їх містобудівного використання:

– житлової та громадської забудови;
– ландшафтно-рекреаційні, водних поверхонь;
– промислової забудови;
– комунальної та транспортно-складської забудови;
– спеціального призначення;
– зовнішнього і внутрішнього транспорту.

5.

Межі зон визначено з урахуванням особливостей міського планування, трасування мереж транспортної та інженерної інфраструктури, природних меж. Території міста відносяться до однієї із основних функціональних зон за умови, якщо більшість її площі займають ділянки основної функції.

Зонування території буде уточнюватися при розробці планів зонування окремих територій (зонінгу) з урахуванням обмежень їх використання, що встановлюються для забезпечення охорони навколишнього природного середовища, збереження історико-культурної спадщини відповідно до режимів забудови, визначених в історико-архітектурному опорному плані.

5.2. Функціональні зони та їх призначення

Для забезпечення цілісності та удосконалення планувальної структури на території м. Києва визначаються основні функціональні зони.

Сельбищні території призначені для створення сприятливого життєвого середовища, яке має відповідати соціальним, екологічним та містобудівним умовам забезпечення всіх процесів життєдіяльності населення. Вони формуються переважно у вигляді зон житлової, громадської та житлово-громадської забудови, а також озеленених територій загального користування, територій вулиць і доріг.

Зона житлової забудови призначена для розміщення житлової забудови, підприємств повсякденного обслуговування населення, зелених насаджень та вулично-дорожньої мережі. Функціональна зона житлової забудови розподіляється за характером будівельного освоєння з визначенням територій багатоквартирної і садибної (в т.ч. блокованої) житлової забудови.

Функціональна зона житлової забудови складається з прибудинкових територій багатоквартирних будинків, земельних ділянок садибних і блокованих будинків, гуртожитків, а також ділянок, на яких розташовуються або можуть бути розташовані об’єктів обслуговування та соціальної сфери мікрорайонного значення, вуличної та транспортної мережі, зелені насадження мікрорайонного рівня (сквери, бульвари, пішохідні зони, в т.ч. зелені насадження обмеженого використання), а також територій перспективної житлової забудови. У генеральному плані визначено зони садибної житлової забудови, блокованої житлової забудови, багатоповерхової багатоквартирної житлової забудови 9 поверхів та вище, що забезпечує можливість перевірки та встановлення нормативних показників щільності населення мікрорайону.

Зона житлово-громадської забудови призначена для розміщення житлової забудови, з підприємствами та установами обслуговування місцевого та районного рівня, а також окремих об’єктів громадського призначення, а саме, житлових багатоквартирних будинків, будинків з приміщеннями громадського призначення у вбудовано-прибудованих та стилобатних частинах, запроєктованих або існуючих будівель, які використовуються для різних видів призначення (житлового, адміністративного, громадського, установ та організацій сфери повсякденного громадського обслуговування населення), пов′язаних з житловою забудовою громадських центрів, підприємств повсякденного та періодичного обслуговування населення, зелених насаджень та вулично-дорожньої мережі.

Функціональна зона житлово-громадської забудови складається з існуючих і перспективних об’єктів житлового та громадського призначення, ділянок, на яких розташовуються або можуть бути розташовані громадські центри мікрорайонів і об’єкти обслуговування та соціальної сфери мікрорайонного значення і районного значення, внутрішньосельбищної транспортної мережі, пішохідних зон, зелених насаджень загального і обмеженого використання і, як правило, формується у ядрі загальноміського центру, центрах планувальних зон міста Києва.

Зона громадської забудови призначена для концентрованого розташування закладів і підприємств обслуговування населення міста Києва та населення, що мешкає за його межами. Зони громадської забудови у складі Генерального плану формуються у місцях найбільшої концентрації населення у денний час як функціонально-просторова система багатофункціональних і спеціалізованих центрів, які органічно пов’язані з планувальною структурою міста. До складу громадської зони входять відокремлені та розташовані у складі інших громадських центрів загальноміського значення спеціалізовані громадські центри, сформовані за рахунок групування об’єктів адміністративного, культурного, виставкового, медичного, освітнього, спортивного та іншого призначення в єдиний комплекс.

Громадська зона складається з ділянок установ та організацій громадського призначення, об’єктів транспортної інфраструктури: органів державної влади і місцевого самоврядування, громадських і релігійних організацій, крупних закладів охорони здоров’я, соціального захисту, культури та мистецтва, фізкультурно-оздоровчих і спортивних споруд загальноміського і районного значення, підприємств торгівлі і харчування, побутового обслуговування, розважальних центрів, фінансово-кредитних установ, науково-дослідних і проєктних організацій, адміністративних і бізнес-центрів, озеленення, скверів та бульварів, пішохідних просторів, транспортно-пересадочних вузлів, територій зберігання транспортних засобів, місцевих вулиць та проїздів.

Ландшафтні та рекреаційні території являють собою мережу ділянок озеленених та інших відкритих просторів різного призначення, в тому числі ландшафтних комплексів, рекреаційних зон, курортів та оздоровчих місцевостей, об'єктів культурної спадщини та туристичних зон, територій природно-заповідного та водного фондів, водозахисних, транспортно-розподільних озеленених смуг та інших об’єктів зеленого господарства. Ландшафтно-рекреаційні зони призначаються для організації відпочинку населення, туризму та проведення спортивних заходів.

Зона ландшафтно-рекреаційних територій складається з земельних ділянок зелених зон і зелених насаджень загального користування (багатофункціональні та спеціалізовані парки, сади, сквери, бульвари, міські лісопарки, лугопарки, озеленені ділянки набережних та пляжів, ботанічні сади та зоологічні парки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва та інші природні і штучно створені ландшафтні об’єкти), навчально-туристських та екологічних стежок, маркованих трас, територій будинків відпочинку, пансіонатів, об'єктів фізичної культури і спорту, туристичних баз, кемпінгів, яхт-клубів, а також існуючих дачно-садових районів та інших об'єктів стаціонарної рекреації, а також курортно-оздоровчих зон.

Виробничі території призначені для створення сприятливого середовища для організації виробничої діяльності, створення сучасних умов для забезпечення всіх процесів життєдіяльності населення. В межах виробничих територій окремі земельні ділянки планувально об'єднані у такі функціональні зони: промислової забудови, на якій розташовані підприємства промисловості, енергетики, сільського, лісового, водного господарства та інших виробничих об'єктів; комунальної та транспортно-складської забудови, на якій розташовані підприємства складського господарства, житлово-комунального господарства, побутового обслуговування, поводження з побутовими відходами, зооветеринарного обслуговування, пожежно-рятувальних підрозділів, об'єкти обслуговування автотранспорту, інженерна інфраструктура, яка включає території інженерних споруд і мереж; території місць поховання, яка включає території кладовищ традиційного поховання, крематоріїв, кладовищ для поховання після кремації; спеціального призначення, яка включає території закладів і організацій органів державної влади з питань оборони та безпеки, військових містечок, пенітенціарних установ, режимних об'єктів зв'язку.

Зони промислової забудови призначаються для розміщення окремих підприємств матеріального виробництва, у т.ч. промисловості, будівельних баз, та промислових вузлів (районів). До складу промислової зони входять об'єкти матеріального виробництва, комунального господарства, розміщення яких не суперечить санітарним нормам, а також об'єкти виробничої інфраструктури, науки та наукового обслуговування, підготовки кадрів, інші об'єкти невиробничої сфери, що забезпечують їх функціонування.

Зони комунальної та транспортно-складської забудови призначаються для розміщення груп і окремих підприємств, які забезпечують потреби населення у зберіганні товарів, комунальних і побутових послугах із загальними для них об'єктами інженерно-технічного і адміністративного забезпечення, об'єктів зберігання і обслуговування автомобільного транспорту (гаражі, паркінги, автостоянки, автосервісні комплекси, автозаправні станції тощо). В межах зони комунальної та транспортно-складської забудови також розміщуються об'єкти інженерної інфраструктури – магістральні (головні) та розподільчі інженерні мережі та споруди (водо-, електро-, тепло-, газопостачання, господарсько-побутової та дощової каналізації, об'єктів телекомунікації). Зона складається з земельних ділянок, наданих для розміщення та утримання вказаних територій об'єктів, резерву для їх розвитку та їх санітарно-захисних і охоронних зон.

Зона спеціального призначення передбачається для розміщення і постійної діяльності військових частин, установ, військово-навчальних закладів, підприємств та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань, пенітенціарних установ, озеленення спеціального призначення, а також об'єктів комунального господарства з спеціальними інженерними спорудами, утворених відповідно до законів України.

Зона територій місць поховання складається з територій кладовищ традиційного поховання, крематоріїв, кладовищ для поховання після кремації.

Території транспортної інфраструктури призначаються для розміщення об'єктів залізничного, повітряного, річкового, автомобільного транспорту та електротранспорту (зона зовнішнього і внутрішнього транспорту), вулиць і доріг (в межах червоних ліній). Зона зовнішнього і внутрішнього транспорту складається з існуючих об'єктів (об'єктів підприємств та мереж міського і зовнішнього транспорту) та перспективних територій, призначених для розвитку вказаних видів транспорту. Території вулиць і доріг складаються з існуючих об'єктів (магістральних вулиць загальноміського та районного значення; житлових вулиць, вулиць у промислових зонах, проїздів, пішохідних вулиць, велосипедних доріжок) та перспективних територій, призначених для формування вуличної мережі міста Києва у вигляді єдиної системи

Складена за означеними принципами основного функціонального призначення територій схема функціонального зонування є основою для надання містобудівних умов та обмежень на проєктування до затвердження плану зонування території (зонінгу) міста та її окремих частин.

Зонування території буде уточнюватися і деталізуватися при розробці Зонінгу окремих територій з урахуванням обмежень їх використання, що встановлюються для забезпечення охорони навколишнього природного середовища, збереження історико-культурної спадщини відповідно до режимів забудови, визначених в історико-архітектурному опорному плані, і таким чином трансформується у схему зонування територій.

6. ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО

6.1. Обсяги та стан існуючого житлового фонду

Житловий фонд міста Києва станом на 01.01.2019 р., за даними Головного управління статистики м. Києва та Департаменту житлово-комунальної інфраструктури, становив близько 68,2 млн. кв. м. загальної площі квартир, у тому числі:

- багатоквартирний, в т.ч. гуртожитки – 65799,0 тис.кв. м (1192,8 тис. квартир);
- блокований та одноквартирний садибний – 2437,9 тис. кв. м (23 тис. будинків).

Загалом нараховується 34,6 тис житлових будинків на 1234,5 тис квартир, в тому числі:

- 11,6 тис. багатоквартирних житлових будинків, включаючи гуртожитки,
- 23,0 тис одноквартирних садибних та блокованих будинків.

Середній розмір однієї квартири складає 55,3 кв. м загальної площі. За кількістю кімнат квартири розподіляються: 27,5 % – однокімнатні, 39,8% – двокімнатні, 28,1% – трикімнатні, 4,6% – квартири, що мають чотири і більше кімнат. За поверховістю житлові будинки в м. Києві розрізняють:

- до 5 поверхів – 25,3 тис. будинків, загальною площею 4,61 млн.кв.м ,
- в тому числі 2,3 тис. багатоквартирних будинків загальною площею 2,18 млн.кв.м;
- 5-ти поверхові – 3,2 тис. будинків, загальною площею 9,94 млн.кв.м;
- 6-10 поверхові - 3,5 тис. будинків, загальною площею 24,46 млн.кв.м;
- вище 10 поверхів – 2,6 тис. будинків, загальною площею 29,23 млн.кв.м.

За 2002-2018 рр. середня житлова забезпеченість підвищилася майже на 10 %, до 23,5 кв. м, що водночас удвічі нижче порівняно з забезпеченістю в столицях країн Західної Європи.

Більшість жилих районів м. Києва мають житловий фонд в доброму і задовільному технічному стані (20 % відсотків зносу), що пов'язано з високим рівнем капітальності, поступовим збільшенням будівництва нового та, відповідно, зменшенням частки старого житлового фонду. Житловий фонд з відсотком зносу більше 60 % (старий і непридатний) розміщений в центральних історичних районах міста Києва і в житлових районах садибного типу, що пов'язано з невисоким рівнем капітальності будинків цих районів та історичним характером забудови.

За результатами аналізу до застарілого житлового фонду відноситься 5,4 тис. будинків загальною житловою площею 12,3 млн. м^2, в яких проживає 567 тис. осіб. Найбільша кількість таких будинків у Шевченківському, Солом'янському та Голосіївському районах міста.

Серед застарілого житлового фонду виділяють так звані «хрущовки», які потребують реконструкції, це переважно 5-ти поверхова забудова 50-х -70-х років минулого сторіччя, яка нараховує 3181 будинок загальною площею квартир 8733,6 тис. кв. м, в т.ч. панельних «хрущовок» – 646 будинків, на 54074 квартири загальною площею 2339,0 тис. кв. м.

Щороку вводяться в експлуатацію житлові будинки на 19-20 тис. квартир.

Останніми роками приділяється увага підвищенню комфортності та енергозбереженню житла. Ведеться будівництво із змішаних енергоефективних матеріалів та з монолітного каркасу. При влаштуванні зовнішніх стін перевага віддається керамоблокам, піноблокам та іншим енергозберігаючим будівельним матеріалам та інженерним рішенням.

6.2. Основні напрямки житлового будівництва

Забезпечення населення житлом є однією з ключових соціальних проблем в місті. Виходячи з прогнозної чисельності постійного населення міста 3262 тис. осіб та територіальних ресурсів, планується збільшити житловий фонд до 96,2 млн. кв. м, що дозволить досягнути наміченої середньої житлової забезпеченості – 29,5 кв.м/особу.

Житловий фонд на розрахунковий період збільшиться на 28,6 млн. кв. м, у т.ч. багатоквартирна забудова – 27,9 млн. кв. м, садибна та блокована – 0,7 млн. кв. м, очікувані обсяги вибуття застарілого, ветхого та аварійного житлового фонду – 0,6 млн. кв. м.

Збільшення житлового фонду прогнозується за рахунок нового будівництва, комплексної реконструкції кварталів застарілого житлового фонду, а також завершення розпочатого будівництва житлових будинків. На розрахунковий етап розраховано обсяги садибної забудови виключно в існуючих районах, на земельних ділянках приватної власності, відведених під садибну забудову рішеннями Київради.

Передбачається, що біля 2,5 % обсягів житлового будівництва становитиме малоповерхова садибна та зблокована забудова, на долю багатоповерхової житлової забудови припадає 97,5 %. На перспективу передбачається збільшення середньої поверховості житлового фонду з 7,5 до 9,8 поверхів. При цьому, середня житлова поверховість в новому житловому фонді складе 12,2 поверхи. На вільних територіях та територіях комплексної реконструкції застарілого житлового фонду переважатиме підвищена поверховість – 16-23 поверхи.

В історичних ареалах та зонах регулювання забудови висотність будинків обмежується і уточнюється в планах зонування територій.

Очікується збільшення середнього розміру квартири при новому будівництві з 58,7 кв. м до 70 кв. м.

На етап 20 років під житлове будівництво передбачається освоїти близько 2548,4 га. Збільшення території житлової багатоквартирної забудови передбачається за рахунок:

- вільних від забудови територій – 880,4 га;
- зміни функціонального призначення територій:
  - промислових територій – 706,5 га,
  - територій спеціального призначення – 173,0 га,
  - сільськогосподарського призначення – 273,6 га,
- реконструкції садибної житлової забудови – 78,3 га.

В основу розрахунків обсягів та структури житлового будівництва покладені наступні принципи:

- розселення сімей з розрахунку, що кожна сім'я мешкає в окремій квартирі або будинку, виходячи з прогнозної кількості сімей на розрахунковий період 1304,9 тис.;
- формування багатоквартирної забудови будинками двох категорій:
  - до 80 % комерційне житло з нормованими нижніми і ненормованими верхніми межами площі квартир з урахуванням ринкового попиту;
  - до 20 % і більше доступне та соціальне житло, яке будується з залученням бюджетних коштів відповідно до соціальних програм (запровадження та оптимізація фінансово-інвестиційних механізмів житлового кредитування та механізмів спільної участі у фінансуванні будівництва (придбання) житла громадянами, міським та державним бюджетами (програма 30 х 70) шляхом надання адресної цільової фінансової допомоги за державні кошти (30 %)), а також житло для соціальних потреб (далі – соціальне житло) з нормованими нижніми і верхніми межами площі квартир, які забезпечують мінімально допустимий рівень комфорту проживання.

Для визначення об'ємів житлового будівництва на ділянках прийняті розрахункові показники щільності житлового фонду та населення згідно ДБН Б.2.2-12:2019, Додаток В.1.

Середній розмір квартири в багатоквартирному житловому фонді – 61-68 м^2, визначено виходячи із співвідношення комерційного та доступного житла відповідно 80 % та 20 %.

Обсяги і структура існуючого та прогнозованого житлового фонду за видами забудови та розселення населення наведені в таблицях 6.1, 6.2.

Таблиця 6.1

Динаміка житлового фонду міста Києва

Види житлового фонду	Одиниця виміру	Існуючий житловий фонд	На етап 20 років		
			Обсяги житлового будівництва	Обсяги вибуття житлового фонду	Житловий фонд міста
Багатоквартирний житловий фонд, в т.ч. гуртожитки*	тис. м^2 заг. площі тис. квартир	65799,0 1192,8	27911,6 398,7	589,6 11,0	93121,0 1580,5
Одноквартирний житловий фонд садибного типу	тис. м^2 заг. площі тис. квартир (тис.будинків)	2429,8 41,63 (23,0)	698,2 3,5	48,0 0,4	3080,0 44,73
Блокована садибна	тис. м^2 заг. площі тис. буд.	8,1 0,06	25,1 0,2	-	33,2 0,26
Всього	тис. м^2 заг. площі тис. квартир	68236,9 1234,5 (1215,86)	28634,9 402,4	637,6 11,4	96234,2 1625,5

* Планується реконструкція гуртожитків загальною площею 320 тис. кв. м.

Таблиця 6.2

Розселення населення в існуючому та перспективному житловому фонді на етап 20 років

Тип забудови	Існуючий стан (тис. осіб)	В існуючому, що залишається на етап 20 років (тис. осіб)	В новому житловому фонді (тис. осіб)	Всього на етап 20 років (тис. осіб)
Багатоквартирний	2804,13	2248,6*	933,0	3166,6
Одноквартирна садибна	105,1	81,6	9,9	94,8
Блокована садибна	0,27	0,3	0,6	0,9
Всього	**2909,5**	**2318,8**	**943,5**	**3262,3**

* в існуючому житловому фонді, що залишається на перспективу, прогнозується зростання житлової забезпеченості населення до 29 кв. м/1 особу.

Основні напрями розвитку житлового будівництва є:

– збільшення загального обсягу житлового фонду – на 28,6 млн. кв. м та доведення його загального обсягу до 96,2 млн. кв. м;

– вибуття житлового фонду загальною площею до 0,6 млн. кв. м на розрахунковий етап, та 1850,66 млн. кв. м на довгострокову перспективу;

– підвищення середньої житлової забезпеченості населення не менше як 29 кв. м на 1 особу, а на довгострокову перспективу до 33,5 кв. м на 1 особу;

– проведення у перспективі модернізації та комплексної реконструкції кварталів застарілого житлового фонду, обсягом до 2,4 млн. кв. м та створення житлового фонду, призначеного для переселення мешканців з будинків барачного типу, гуртожитків й інших непридатних для проживання будівель;

– формування за рахунок новозбудованих або модернізованих будинків комунального фонду соціального житла, що безоплатно або на пільгових умовах надаватиметься в оренду малозабезпеченим громадянам та тим, що потребують допомоги, а також доступного житла, що можливо придбати на пільгових умовах за міськими та державними соціальними програмами;

– введення в експлуатацію не менш 300 тис. кв. м доступного житла (у т.ч. житла для соціальних потреб 2,5 тис. кв. м), що задовольнить потребу 68992 сімей та одинаків на доступне житло, (у т.ч. 135 сімей та одинаків на соціальне житло) щорічно;

– завчасне будівництво об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури на територіях нових мікрорайонів та житлових масивів;

– здійснення житлового будівництва містобудівними комплексами, що дає можливість гармонійно враховувати соціально-побутові потреби мешканців новобудов;

– поступова ліквідація дефіциту соціального та доступного житла для громадян, які потребують поліпшення житлових умов та знаходяться на соціальному обліку;

– впровадження прогресивних енергозберігаючих архітектурно-планувальних, конструктивних та інженерних рішень у проєктування жилих будинків з метою підвищення їх експлуатаційних якостей, з використанням енерго- і ресурсозберігаючих технологій, зменшення вартості будівництва.

6.3. Розміщення житлового будівництва

Аналіз територіальних ресурсів в м. Києві підтверджує можливість розміщення та будівництва житла на сельбищних територіях міста на етап 20 років обсягом 28,6 млн. кв. м.

Основні території для житлового будівництва:

- вільні від забудови території та ділянки в районах житлового масиву Осокорки-Північні, Осокорки-Центральні, в районі житлового масиву Теремки-3, та інших окремих ділянках;
- на територіях сільськогосподарських підприємств в районах житлового масиву обмеженого просп. Правди, вул. І.Виговського та інших;
- території існуючого застарілого житлового фонду для комплексної реконструкції в районах вул. І.Виговського, вул. Щербакова, кварталу в межах Лісового проспекту, вул. Мілютенка, вул. Шолом-Алейхема, кварталу в межах вул. Воскресенської, бульв. Перова, просп. Алішера Навої та інших;
- території промислового та комунально-складського призначення, які змінюють функціональне призначення;
- ділянки спеціального призначення, які змінюють функціональне призначення, в районах вул. М.Максимовича, біля селища Коцюбинське та інші;
- реконструкції садибної забудови під багатоквартирну забудову;
- території існуючої садибної забудови в районах Чапаєвки, Жулян, Биківні, біля с. Троєщина, по вул. Богатирській, вул. Лисогірській.

Обсяги нового житлового будівництва по планувальних зонах на 20 річний етап з наведені у таблиці 6.3 та на схемі «Розміщення житлової забудови».

На довгострокову перспективу після проведення необхідних заходів з перенесення та каблювання відповідних магістральних інженерних мереж, інженерної підготовки, знесення деградованих виробничих будівель і споруд, вирішення питань переселення мешканців, інших майново-правових питань буде здійснюватися подальша комплексна реконструкція територій із застарілими виробничими фондами, житловою індустріальною забудовою перших масових серій. Очікувані обсяги нового будівництва на цих ділянках складатимуть до 4,96 млн. кв. м.

Будівельна ємність міських територіальних ресурсів для нового житлового будівництва та реконструкції на віддалену перспективу складає близько 37,5 млн. кв. м. При щорічному обсязі введення до експлуатації багатоквартирної забудови в середньому від 0,8 до 1,0 млн. кв. м місто буде забезпечено територіальними ресурсами для житлового будівництва на період до 40 років.

Таблиця 6.3

Обсяги нового житлового будівництва у розрізі планувальних зон на етап 20 років

Планувальні зони	Багатоквартирна житлова забудова												Садибна та блокована житлова забудова		Разом	
	Будівництво на вільних від забудови територіях та ділянках		комплексна реконструкція та санація кварталів застарілого житлового фонду		на територіях промислового та комунально-складського призначення		на територіях сільсько-господарських підприємств		на територіях спеціального призначення		реконструкція садибної житлової забудови та садово-дачної забудови					
	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Центральна	124,4	1474,5			184,6	3195,4									309,0	4669,9
Південна	424,9	4573,4			82,9	1201,9	46,2	346,5	39,5	575,2	4,1	55,4	141,2	299,9	738,8	7052,2
Західна	77,4	1023,4			235,6	3909,6	28,4	314,4	74,8	403,7			10,4	19,7	426,6	5670,8
Північна	86,3	1136,0	24,6	306,6	25,1	431,1	199,0	2037,6					55,1	104,1	390,1	4015,4
Північна лівобережна	87,0	1183,5	43,8	584,2	77,7	1091,1			11,0	77,2			126,4	224,7	345,9	3160,7
Південна лівобережна	80,4	1058,2	7,7	85,6	100,6	1392,7			47,7	578,1	74,2	901,5	27,4	49,8	338,0	4065,9
Долина Дніпра															0,0	0,0
Правобережжя	713,0	8207,3	24,6	306,6	528,2	8738,0	273,6	2698,5	114,3	978,9	4,1	55,4	206,7	423,7	1864,5	21408,3
Лівобережжя	167,4	2241,7	51,5	669,8	178,3	2483,8	0,0	0,0	58,7	655,3	74,2	901,5	153,8	274,5	683,9	7226,6
Всього по м. Києву	**880,4**	**10449,0**	**76,1**	**976,4**	**706,5**	**11221,8**	**273,6**	**2698,5**	**173,0**	**1634,2**	**78,3**	**956,9**	**360,5**	**698,2**	**2548,4**	**28634,9**

7. СИСТЕМА ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

В системі громадського обслуговування основною проблемою є недостатня забезпеченість населення дитячими дошкільними установами, школами, об'єктами фізкультури і спорту, установами культури й дозвілля, а також нерівномірність її розвитку в окремих районах та планувальних зонах міста у новозбудованих масивах Лівобережжя й віддалених мікрорайонах у Святошинському, Оболонському, Солом'янському, Голосіївському районах.

Основними напрямками розвитку системи об'єктів громадського обслуговування є:

– забезпечення доступності якісної, конкурентоспроможної освіти для громадян м. Києва відповідно до вимог інноваційного, сталого, демократичного розвитку суспільства, економіки, науки, культури;

– створення умов для всебічного розвитку людини відповідно до її індивідуальних задатків, здібностей, потреб у навчанні впродовж життя відповідно до Закону України «Про освіту»,

– забезпечення населення соціально гарантованим рівнем освіти та дошкільного виховання;

– поліпшення якості виховання та освіти;

– підвищення ефективності функціонування та реформування системи охорони здоров'я у місті Києві;

– забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному киянину, запровадження нових ефективних механізмів фінансування та управління у сфері охорони здоров'я, створення умов для формування здорового способу життя та зростання тривалості життя киян;

– розвиток установ охорони здоров'я, соціального захисту населення (будинки-інтернати для дітей, людей похилого віку й осіб з особливими потребами), забезпечення населення міста всіма видами сучасної медичної допомоги;

– розширення послуг, що надаються вдома або в аналогічних умовах: догляд за літніми людьми в їхніх помешканнях, будівництво центрів сімейного типу задля надання допомоги дітям з особливими проблемами, розміщення покинутих дітей або сиріт в так званих фостерних сім'ях (тобто сім'ях, що прийняли названих дітей);

– збільшення ємності й кількості спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд;

– будівництво в кожному мікрорайоні м. Києва багатофункціональних відкритих майданчиків зі спортивними тренажерами, синтетичним покриттям для ігрових видів спорту, будівництво в кожному районі міста універсальних спортивних комплексів;

– модернізація існуючих й подальший розвиток традиційних та сучасних закладів культури, виставкових залів, художніх центрів, галерей тощо, розміщення у складі лівобережного центру знакових культурних об'єктів;

– будівництво підприємств торгівлі, громадського харчування й побутового обслуговування в пішохідній доступності у житлових районах і мікрорайонах;

– розвиток інфраструктури житлово-комунального господарства, збільшення місткості готелів, парку пожежних машин, кількості громадських вбиралень, оздоровчих установ різної форми власності.

Заходи з розвитку системи громадського обслуговування. Для поліпшення громадського обслуговування в системі освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, у сфері культури та спорту, торгівлі, комунального господарства передбачаються відповідні заходи за окремими галузями.

7.1. Заклади освіти

Заклади дошкільної освіти. Розрахунок кількості місць у закладах дошкільної освіти на етап 20 років, виконаний у відповідності до нормативів ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» в залежності від перспективної демографічної структури населення міста, розробленої авторським колективом інституту демографії та соціальних досліджень НАН.

Додаткова потреба у закладах дошкільної освіти на етап 20 років складає 44,7 тис. місць. Зазначену додаткову потребу передбачається задовольнити в повному обсязі за рахунок будівництва нових об'єктів, повернення в експлуатацію будівель непрацюючих закладів та таких, що використовуються не за призначенням, а також модернізацією з розширенням за можливістю існуючих закладів.

Розрахункова забезпеченість місцями: у ЗДО становить на першу чергу будівництва -38 місць на 1000 мешканців, на етап 20 років – 43 місця на 1000 мешканців.

Заклади загальної середньої освіти та позашкільні заклади. Розрахунок кількості місць у закладах загальної середньої освіти на етап 20 років, виконаний у відповідності до нормативів ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» в залежності від перспективної демографічної структури населення міста.

Додаткова потреба у закладах загальної середньої освіти на етап 20 років становить 67,7 тис. місць. Зазначену додаткову потребу передбачається задовольнити в повному обсязі за рахунок будівництва нових об'єктів, шляхом реконструкції модернізації з розширенням існуючих закладів.

Розрахункова забезпеченість місцями: у закладах загальної середньої освіти становить на першу чергу будівництва – 114 місць на 1000 мешканців, на етап 20 років – 125 місць на 1000 мешканців.

Розрахунок кількості учнів (вихованців або слухачів) у закладах позашкільної освіти на етап 20 років, виконаний у відповідності до нормативів ДБН Б.2.2-12:2019 в залежності від загальної кількості школярів міста, окремо для мистецьких закладів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл та об'єднаних за спільними признаками в одну групу будинків школярів, станцій юних натуралістів, юних туристів та інших закладів дитячо-юнацької творчості. Згідно з розрахунком додаткова потреба у закладах позашкільної освіти на етап 20 років відсутня.

Однак з урахуванням територіальної доступності планується розвивати мережу цих закладів в районах, де їх кількість є недостатньою. Крім того існує проблема необхідності зміни та модернізації застарілого матеріально-технічного оснащення закладів позашкільної освіти, потребує оновлення та осучаснення матеріально-технічна, навчально-методична бази.

Професійно-технічна освіта. Для створення робітничих професій, впровадження ефективних механізмів узгодження діяльності з підготовки кадрів та перспективних потреб ринку праці передбачається стабілізація мережі професійно-технічних установ та доведення перспективної кількості учнів до 31,2 тис.

Вищі учбові заклади. Основними напрямками розвитку вищих навчальних закладів на етап 20 років стане зростання питомої ваги недержавних ВНЗ, наприкінці етапу вага становитиме 40-50 %. Чисельність студентів у ВНЗ стабілізується на рівні 500-550 тис. (90 % - випускники ВНЗ III-IV рівнів акредитації).

7.2. Заклади охорони здоров'я, соціального забезпечення, спортивні та фізкультурно-оздоровчі установи

Заклади охорони здоров'я, соціального забезпечення. Розрахунок загальної потреби в закладах охорони здоров'я (лікарнях (стаціонарах), поліклінічних закладах) на етап 20 років здійснений з метою визначення загальних орієнтирів розвитку цих закладів на основі нормативів, передбачених ДБН 360-92**, (в діючому ДБН Б.2.2-12:2019 згадані показники відсутні) та уточнений з урахуванням рекомендацій експертів Ради Європи. Додаткова потреба враховуючи існуючі потужності становитиме відповідно 1,3 тис. ліжок та 6,4 тис. відвідувань за

зміну (питання з вводом потребує додаткового вивчення та погодження з Головним управлінням охорони здоров'я м. Києва у відповідності до вимог реформи системи охорони здоров'я). Подальший розвиток системи охорони здоров'я передбачає розмежування первинної, вторинної та третинної медичної допомоги на базі існуючих закладів охорони здоров'я з пріоритетним розвитком Центрів первинної медично-санітарної допомоги (ПМСД) на засадах сімейної медицини, територіальне наближення первинної допомоги до місць проживання населення, надання вторинної та третинної (спеціалізованої) медичної допомоги: в стаціонарних умовах – у багатопрофільних лікарнях інтенсивного лікування, лікарнях відновного (реабілітаційного), планового лікування, хоспісах, спеціалізованих медичних центрах; в амбулаторних умовах – у консультативно-діагностичних підрозділах лікарень, та консультативно-діагностичних центрах.

Додаткова потреба у автомобілях станцій швидкої медичної допомоги на етап 20 років становить 166 одиниць.

Розрахунок потреби в закладах соціального забезпечення на етап 20 років здійснений з метою визначення загальних орієнтирів розвитку цих закладів на основі нормативів, передбачених ДБН 360-92**, (в діючому ДБН Б.2.2-12:2019 згадані показники відсутні). Додаткова потреба у будинках-інтернатах для людей похилого віку, ветеранів війни і праці і дорослих людей з інвалідністю, психоневрологічних інтернатів становить відповідно 97,4 та 6,4 тис місць. Згідно рекомендацій, наданих експертами Ради Європи, забезпечення потреби в спеціалізованому догляді дорослих, та дітей має здійснюватися шляхом деінституціалізації – розширення послуг, що надаються вдома або в аналогічних умовах. Будівництво нових та розширення існуючих закладів передбачається в обсягах не менше існуючих потужностей.

Фізкультурно-спортивні споруди. Розрахунок потужності фізкультурно-спортивних споруд на етап 20 років, виконаний у відповідності до нормативів ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» окремо для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні), спортивних залів загального користування, включаючи приміщення реабілітаційного призначення, басейни криті і відкриті загального користування для населення.

Додаткова потреба у фізкультурно-спортивних спорудах становить на етап 20 років відповідно 156,9 тис. кв м загальної площі, 125,3 тис. кв. м площі підлоги та 115,3 тис. кв. м площі дзеркала води. Зазначену додаткову потребу передбачається задовольнити за рахунок будівництва нових об'єктів та реконструкції існуючих споруд.

7.3. Установи культури і мистецтва

Розрахунок потужності закладів культури на етап 20 років, виконаний у відповідності до нормативів ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» в залежності від перспективної чисельності населення міста.

На етап 20 років додаткова потреба (включаючи зону впливу міста Києва, як регіонального, міжрегіонального та республіканського центру) становить 4,9 тис. місць в театрах, кінотеатрах 61,9 тис.місць у масових бібліотеках – 17,2 млн. одиниць збереження, цирки – 3,0 тис. місць, клубні приміщення (за місцем проживання) – 152,0 тис. кв .м, клубні заклади і центри культури та дозвілля – 123,8 тис. місць.

Однак враховуючи рекомендації експертів Ради Європи щодо сучасних тенденцій пов'язаних з цифровізацією та дистанційним наданням традиційних послуг і як наслідок скорочення у багатьох країнах потреби у послугах кінотеатрів, бібліотек, клубних закладах тощо, додаткова потреба має реалізовуватися лише частково у традиційний спосіб.

Таким чином розміщення нових закладів культури передбачається в громадських центрах, що наразі формуються (особливо на лівому березі міста); закладів місцевої мережі (клубних приміщень (за місцем проживання), бібліотек) в основному на нових житлових масивах та у місцях концентрованого розміщення житла в існуючій забудові в обсягах, які дозволять досягнути нормативної потреби.

7.4. Підприємства торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування

Розрахунок потужності підприємств торгівлі (магазинів) продовольчих та непродовольчих товарів, ринкових комплексів, підприємств харчування (заклади ресторанного бізнесу) та побутового обслуговування на етап 20 років, виконаний у відповідності до нормативів ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій» окремо для зазначених груп підприємств.

Навіть з урахування вибуття (ліквідації, переоснащення, тощо) частини існуючих підприємств торгівлі, харчування (заклади ресторанного бізнесу) та побутового обслуговування додаткова потреба в цих закладах в цілому по місту відсутня.

Однак наведені розрахункові показники не враховують потребу, яка виникає при формуванні місцевої мережі підприємств торгівлі, громадського харчування (заклади ресторанного бізнесу) та побутового обслуговування в нових кварталах (мікрорайонах) та подолання диспропорцій у розвитку в існуючих територіальних одиницях, що обумовлює фактичне зростання потужності вказаних мереж понад наведені розрахункові показники.

Генеральним планом передбачається розвиток підприємств, що надають повсякденні послуги населенню в радіусі пішохідної доступності поблизу житла за принципом «центр поруч з домом» у тому числі в «проблемних зонах» з низькою забезпеченістю, досягнення 100 %-ї забезпеченості населення соціально-значущими об'єктами торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування в крокової доступності відповідно з діючими нормативами; будівництво великих об'єктів спеціалізованої торгівлі; об'єктів громадського харчування та побутового обслуговування міського рівня (лазень, хімчисток, пралень).

7.5. Установи житлово-комунального господарства, кредитно-фінансові та підприємства зв'язку

Додаткова потреба у кредитно-фінансових установах та готелях в цілому по місту відсутня, однак з врахуванням територіальної доступності необхідно розвивати мережу кредитно-фінансових установах в районах, де їх кількість є недостатньою. Мінімальний показник перспективної забезпеченості місцями в готелях для міста Києва з урахуванням стандартів європейських столиць доцільно прийняти вище нормативного. Прогнозується, що в місті на етап 20 років, має налічуватись не менше 30,0 тис. місць в готелях, що відповідають міжнародній сертифікації.

Додаткова потреба у підприємствах зв'язку – 348 об'єктів або одиниць, яка може реалізовуватись нарощуванням мережі Укрпошти та Нової пошти, появою нових операторів, а також завдяки новим формам надання цих послуг.

Існує додаткова потреба: у громадських вбиральнях – більше 2 тис. приладів, пунктах приймання вторинної сировини – 82 об'єкта, пожарно-рятувальних підрозділів – 24 об'єкта кількість яких визначена згідно «Схеми розміщення пожежно-рятувальних частин м. Києва», показник в подальшому може бути уточнений згідно ДСТУ 8767-2018.

Виходячи з співвідношення традиційного захоронення до колумбарного 40:60 потреба в територіальних ресурсах складатиме 369,4 га, враховуючи територію для влаштування інфраструктури. Зважаючи на відсутність вільних територій для традиційного поховання на існуючих кладовищах міста, додаткову потребу передбачається реалізувати за рахунок розширення існуючих ділянок та нових територій за межами міста, нового крематорію та ділянок для урнового поховання.

8. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Київ відкриває Список історичних населених місць України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878, і являє собою культурний ландшафт, як цілісний об'єкт містобудівної спадщини.

Історико-культурна спадщина має вирішальне значення в планувальній структурі, просторово-композиційній організації та традиційному архітектурному образі української столиці. Предметом охорони культурного ландшафту такого високого рівня є основи давнього планування, гармонічно поєднані з природним ландшафтом архітектурні ансамблі - пам'ятки містобудування і архітектурні комплекси, просторові зв'язки між ними, а також особливості та архітектурна цінність рядової історичної забудови, при її масштабній узгодженості з провідними об'єктами культурної спадщини.

Системне збереження і використання історико-культурного потенціалу пам'яток та історичного середовища в містобудівному проєктуванні, з одного боку, накладає певні обмеження на будівельну діяльність, з іншого - дає потужний поштовх для спадкового розвитку функціональної організації, планувальної структури та просторової композиції міста, творчого переосмислення традицій в сучасних прийомах планування і забудови. Обидві ці сторони проєктних пошуків знаходяться в нерозривному зв'язку.

8.1. Культурна спадщина, що перебуває на державному обліку

Нерухома культурна спадщина м. Києва охоплює найширший хронологічний типологічно-видовий діапазон пам'яток. За даними Департаменту охорони культурної спадщини КМДА станом на 01.01.2019 в Києві зареєстровано всього 3 583 об'єкти культурної спадщини, але фактично (без втрачених з різних причин, але з обліку не знятих) в наявності **3 462** об'єкти. З них близько третини перебуває в Державному реєстрі нерухомих пам'яток України.

Майже тисячу об'єктів культурної спадщини із загального переліку становлять окремі могили та склепи (близько 800), меморіальні та пам'ятні дошки, декоративні панно, окремі дерева, монументи, скульптурні пам'ятники та пам'ятні знаки, пам'ятні місця.

Пам'ятки археологічної спадщини в кількості 72 об'єкти та природно-заповідного фонду (в частині садово-паркового мистецтва) в кількості 101 об'єкт мають свою окрему специфіку.

Обличчя історичного міста, його своєрідність визначається, в основному, пам'ятками містобудування та архітектури, які становлять найчисленнішу за кількістю групу – 2 166 об'єктів культурної спадщини.

Важливо те, що переважна більшість окремих об'єктів культурної спадщини є складовими цілісних містобудівних утворень – громадських, житлових, історико-меморіальних комплексів, житлових міських садиб, пам'яток містобудування, садово-паркової архітектури, що також перебувають на державному обліку. Значну групу становлять архітектурні та історичні комплекси пам'яток, цінні своєю містоформуючою роллю в структурі міста. Найдавніші з них – монастирські, храмові та громадські комплекси стали окрасою київських ландшафтів. Загальна кількість окремих об'єктів культурної спадщини, що є складовими для 60 комплексів та 128 житлових садиб, становить 1 115 о'бєктів.

Два комплекси пам'яток – собор Святої Софії з прилеглими монастирськими будівлями та ансамбль Києво-Печерської Лаври – включені у 1991 р. Комітетом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО до Списку всесвітньої культурної спадщини.

На початок 2010 р. з метою захисту найціннішої частини культурного ландшафту вздовж Дніпра, в межах якої формуються головні міські панорами та види, разом з правобережними схилами, акваторією з островами та прилеглою до води лівобережною територією на державний облік було взято пам'ятку ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра». Найбільший у місті за розміром (близько 2 800 га). Складний об'єкт, що органічно поєднує природну та культурну спадщину, включає Центральний ботанічний сад ім. М.Гришка НАНУ на південному сході та комплекс Кирилівського монастиря на північному заході, простягається на 8,6 км при максимальній ширині 3,6 км.

Проте реєстрація пам'яток в загальній системі державного обліку все ще залишається пооб'єктною та описовою (в текстовій чи табличній формі з зазначенням поштової адреси), без достатнього розуміння необхідності обліку об'єктів їх історичного оточення, в той час, як основним аспектом структурного дослідження культурної спадщини виступає її територіальне вивчення та аналіз, під яким розуміється просторове поєднання співвідношення і взаємодія ареалів розповсюдження нерухомої спадщини, взаєморозміщення та щільність розташування історичних комплексів (ансамблів), ландшафтних, археологічних, містобудівних об'єктів різної величини та значимості, їх співвідношення і взаємодія.

8.2. Організація збереження та охорони культурної спадщини м. Києва

На базі комплексів пам'яток культурної спадщини в столиці організовано шість історико-культурних заповідників - Національний заповідник «Софія Київська», Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Державний історико-культурний заповідник «Стародавній Київ», Державний історико-меморіальний заповідник «Лук'янівське кладовище», Національний заповідник «Бабин Яр», Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили», а також три історико-архітектурні музеї - Національний музей «Київська фортеця», Національний музей народної архітектури та побуту України, Національний музей історії України у Другій світовій війні. Збереження об'єктів культурної спадщини, розташованих на цих територіях, забезпечується відповідно до передбачених законодавством документів – плану організації території заповідника та плану управління заповідником.

Комплексне зонування міста Києва до останнього часу залишалось у вигляді, затвердженому рішенням Виконкому Київської міської Ради народних депутатів від 16.07.1979 № 920, без будь-яких змін, хоча вже на 2000 р. потребувало перегляду і значного коригування, включно із змінами термінології в законодавчій сфері охорони пам'яток.

Натомість, з 2002 р. розпочалося розроблення проєктів зон охорони для окремих пам'яток культурної спадщини міста Києва. За 17 років було затверджено зони охорони для 22 об'єктів, з них 1 охоронну (буферну) зону для об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, 10 – для комплексів пам'яток (2 – історико-меморіальні заповідники, 1 – музей архітектури і побуту, 1 – історії, 2 – садово-паркового мистецтва, 4 – архітектури і містобудування), 2 – для пам'яток археології, 1 – історії (меморіал). Обираючи шлях розроблення зон охорони для осібно розташованих пам'яток без їх обов'язкової імплементації у взаємопов'язану загальну систему пам'яткоохоронних територій, створилася можливість ручного регулювання режимів використання окремих земельних ділянок в умовах щільного розміщення об'єктів культурної спадщини.

8.3. Основні напрямки системної роботи з культурною спадщиною

В основу подальшої роботи з культурною спадщиною історичних міст мають бути покладені основні сучасні науково-методичні принципи:

– уявлення про спадщину як системне утворення, в якому окремі об'єкти не можуть бути збережені поза зв'язком одного з іншим та з навколишнім середовищем;

– необхідність виявлення закономірностей взаємодії (взаємозалежності і взаємовпливу) об'єктів природної та культурної спадщини;

– територіальний підхід до збереження спадщини, коли основним об'єктом охорони та використання виступає територія (культурний ландшафт) з комплексом приналежних їй об'єктів спадщини, збереженими формами традиційної культурної і господарської діяльності, історично сформованими системами планування та забудови;

– розгляд діяльності з охорони та використання історико-культурної спадщини як органічної частини комплексу сучасних соціокультурних, соціально-економічних, політичних та екологічних процесів.

8.4. Історико-архітектурний опорний план м. Києва

Наукова-проектна документація виконана шляхом вивчення та аналізу чинного Історико-архітектурного та Історико-містобудівного опорних планів Києва, розроблених Науково-дослідним інститутом теорії та історії архітектури і містобудування (НДІТІАМ) у 2001 р. та затверджених рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804 у складі Генерального плану Києва та проєкту планування його приміської зони на період до 2020 року, на базі оновленої на 2019 рік інформації з застосуванням нових поєднань наявних відомостей, включаючи аналіз всіх інших даних, необхідних для формування цілісного уявлення про стан збереженості та цінність спадщини.

1. Основний результат роботи – територіальна організація культурної та природної спадщини міста Києва у складі Генерального плану міста Києва (на кресленні Історико-архітектурного опорного плану проведено узгодження та систематизацію територій, пов'язаних з розташуванням та збереженням об'єктів культурної спадщини), зокрема:

– об'єкти культурної спадщини всіх видів, типів та категорій згідно Переліку на 01.01.2019 р. нанесено на картографічну основу міста Києва;

– на основі пооб'єктного обліку проведено узагальнення (переліків та розташування) нерухомої історико-культурної спадщини міста в обсязі, достатньому для вирішення питань її збереження та відповідного використання в містобудівному проєктуванні на стадії генерального плану (М 1:10000);

– на кресленні Історико-архітектурного опорного плану здійснено узгодження між собою територій пам'яток (комплексів) містобудування, архітектури, археології, природно-заповідного фонду, що примикають одна до одної;

– на кресленні Історико-архітектурного опорного плану систематизовано та узгоджено між собою всі види історико-культурних територій, визначених та затверджених на початок його розроблення;

– основні креслення Історико-архітектурного опорного плану розроблені на базі даних актуалізованої картографічній основі м. Києва, М 1:10000 (згідно з вимогами ДБН Б.2.2.3-2012 надано Замовником). Оскільки основа має зв'язок з державною системою координат УСК-2000, зникає необхідність вербального опису меж територій пам'яток (комплексів, садиб) та зон охорони пам'яток для забезпечення їх юридичного оформлення землевпорядною документацією;

– до Історико-архітектурно опорного плану застосовано вимоги чинного нормативного законодавства та відповідних міжнародних документів.

2. Запропоновано обґрунтоване коригування історичних ареалів та режимів їх використання в межах Історико-архітектурного опорного плану.

3. Розроблено узагальнену регулятивну систему – планувальні обмеження стосовно історико-культурних територій: територій пам'яток та комплексів пам'яток, історико-культурних заповідників, зон охорони комплексних та для поодиноких пам'яток, буферних зон об'єктів культурної спадщини, історичних ареалів, територій, що згідно з чинним законодавством мають статус земель історико-культурного призначення.

Історичні ареали. Згідно з визначенням у Законі України «Про охорону культурної спадщини», історичний ареал міста – «це частина населеного місця, що зберегла об'єкти культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та форму забудови, які походять з попередніх періодів розвитку, типові для певних культур або періодів розвитку».

В Історико-містобудівному опорному плані, затвердженому у складі Генерального плану Києва та проєкту планування його приміської зони на період до 2020 року рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804, визначено сім історичних ареалів без встановлення обмежень господарської діяльності в їх межах. Загальна площа території ареалів складає близько 8202,70 га, що становить приблизно 9,8 % від загальної території міста Києва.

За результатами проведеного аналітичного опрацювання ареалів стосовно наявності в їх межах об'єктів культурної спадщини виявлено, що в Дарницькому історичному ареалі об'єкти культурної спадщини, які перебувають на обліку, відсутні, в Солом'янському – 6 об'єктів, в ареалі Пуща-Водиця – 20, в той час, як в Центральному історичному ареалі їх понад 3 000. Пропонується обґрунтовано зменшити кількість історичних ареалів до трьох – Центральний (фактично в межах території, що в Історико-архітектурному опорному плані 2001 р. названа Давньокиївською частиною міста), Південний (об'єднані в один Китаївський та Південний ареали) та Пуща-Водиця. При цьому в межах ареалів буде знаходитись 98,3 % із 100 % містоформуючих (територіальних) об'єктів містобудівної та архітектурної спадщини, 86,7 % територіальних об'єктів археологічної спадщини, 40,3 % територіальних об'єктів природно-заповідного фонду, 95,2 % окремих інших об'єктів культурної спадщини, що не ввійшли в названі групи.

Загальна площа території проєктних ареалів складає близько 8806,62 га, що становить приблизно 10,54 % від загальної території міста Києва. Загальна кількість об'єктів культурної спадщини, розташованих в проєктних ареалах та за їх межами, в розгорнутому вигляді наведено в таблиці:

Історичні ареали (проєктні)	**Окремі об'єкти** культурної спадщини* *(всі види, типи та категорії)* кількість об'єктів/ % від загальної кількості	**Містоформуючі об'єкти** культурної спадщини *(містобудування, комплекси, садиби – території)* кількість об'єктів/% від загальної кількості	**Об'єкти археології** *(території)* кількість об'єктів/% від загальної кількості	**Об'єкти ПЗФ** кількість об'єктів/ % від загальної кількості (природна спадщ./ культурна спадщ.(території)
I Центральний	2929 / 86.5%	171 / 97.2%	24 / 80.0%	24 / 35.8% 6 / 18
II Південний	275 / 8.1%	2 / 1.1%	2 / 6.7%	3 / 4.5% 1 / 2
III Пуща-Водиця	20 / 0.6%	- / 0.0%	- / 0.0%	- / 0.0%
Всього в ареалах	3224 / 95.2%	173 / 98.3%	26 / 86.7%	27 / 40.3% 7 / 20
Всього за межами ареалів	161 / 4.8%	3 / 1.7%	4 / 13.3%	40 / 59.7% 29 / 11

* - об'єкти, що не враховані в колонках 3, 4, 5

Найбільш гострою є проблема збереження традиційного характеру середовища в історичних ареалах м. Києва. Традиційне середовище формують не лише пам'ятки архітектури і містобудування, але й історична забудова міста, цінні та рядові історичні будівлі, що складають фронти вулиць і площ. Вибіркова охорона осібно розташованих в міському просторі пам'яток призводить до хаотичної суміші історичних і нових будівель, несумісних з історично сформованим традиційним масштабом.

В межах проєктних історичних ареалів будівельна та інша господарська діяльність регламентується пам'яткоохоронним зонуванням (комплексними зонами охорони) та зонами охорони окремо розташованих пам'яток (комплексів пам'яток).

На територіях пам'яток (комплексів пам'яток) містобудування, архітектури, археології, садово-паркового мистецтва діє правовий режим, направлений виключно на збереження відповідного об'єкта культурної спадщини в цілому та його окремих складових елементів, історико-містобудівного або природного середовища пам'ятки.

Зони охорони пам'яток. Проведена аналітична робота підтвердила необхідність, з одного боку, збереження охоронного зонування для міста в цілому (на основі зонування 1979 р.), як засобу забезпечення цілісності історичного Києва, з іншого боку, необхідність коригування цієї основи по суті (межі та режими) та в частині приведення до прийнятної на 2019 р пам'яткоохоронної термінології. Зони охорони (комплексні), затверджені рішенням виконавчого комітету Київської міської Ради народних депутатів від 16.07.1979 № 920, за результатами опрацювання, потребують часткового коригування. Необхідно зазначити, що історичні ареали не були узгодженні з існуючим на той час пам'яткоохоронним зонуванням до затвердження їх у 2002 р. В даній роботі запропоновано зону регулювання забудови розширити до суміщення її меж з межами Центрального історичного ареалу (уточненого). Оскільки на даний час в пам'яткоохоронному та містобудівному законодавстві відсутні категорії зони регулювання, останню запропоновано поділити на дві підзони, окремо виділивши територію, яка межує з охоронною зоною, як більш строгого регулювання.

Територія архітектурної охоронної зони майже повністю на даний час перекрита територією пам'яток містобудування, зокрема таких, як «Вулиця Хрещатик» і «Вулиця Володимирська з вулицею Терещенківською», а також буферними зонами об'єктів всесвітньої спадщини. З одного боку, пам'ятки містобудування потребують самі визначення охоронних зон, а у випадку пам'ятки «Вулиця Хрещатик», що номінується на категорію всесвітньої спадщини, буферної зони. З іншого боку, необхідно взяти до уваги той факт, що Історико-архітектурним опорним планом 2001 р. пропонувалося більшість історичних вулиць в межах історичної частини міста визнати пам'ятками містобудування, що по ряду причин не було реалізовано. Зазначені цінні містобудівні утворення нанесено на креслення Історико-архітектурного опорного плану, який було затверджено за усталеним чином.

Отже, виходячи із наведеного, в роботі запропоновано розширити межі архітектурної охоронної зони, як комплексної (об'єднаної) для найбільш цінної в історико-містобудівному та історико-ландшафтному відношенні частині Києва, здатної забезпечити захист історичного центру міста. Буферні зони запропоновано розглядати в системі комплексної охоронної зони, як підзону з особливо строгими режимами використання її території. Охоронні зони, визначені для окремих пам'яток (комплексів) узгоджено з загальним охоронним зонуванням окремо для кожної.

Зона охоронюваного ландшафту ввійшла в запропоновану систему зонування у вигляді, затвердженому рішенням виконкому Київської міськради від 16.07.1979 № 920 та розпорядженнями Київської міської державної адміністрації від 17.05.2002 № 979 та від 25.12.2007 № 1714, за виключенням територій ПЗФ, які були затвердженні від часу її визначення, та забудованої частини Подолу, яка стала складовою великого культурного ландшафту «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпра». Зона охоронюваного ландшафту виходить за межі історичних ареалів і простягається вздовж Дніпра від північної до південної меж міста. Зону охорони археологічного шару запропоновано визначити в межах історичних ареалів, Центрального та Південного, а також на дискретних територіях, в місцях зосередження проведення археологічних досліджень за межами історичних ареалів.

Зону охорони археологічного шару запропоновано визначити в межах історичних ареалів, Центрального та Південного, а також на дискретних територіях, в місцях зосередження проведення археологічних досліджень за межами історичних ареалів.

Території, що мають статус земель історико-культурного призначення. При визначенні зазначених територій за основу було прийнято пункт 11 Постанови Кабінету Міністрів України № 318 від 13.03.2002 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1293 (1293-2011-п) від 14.12.2011 та № 92 (92-2018-п) від 21.02.2018), яким «частина територій історичних ареалів, а саме: території пам'яток та їх охоронних зон, території заповідників, охоронювані археологічні території, належать до земель історико-культурного призначення». Території, що мають статус земель історико-культурного призначення, нанесено на окреме креслення М 1:10000 за матеріалами наданих пропозицій.

Містобудівні режими утримання і використання історико-культурних територій. Загальні містобудівні умови використання території історичних ареалів:

– пріоритетний напрямок містобудівної діяльності – збереження містоформуючої ролі культурної спадщини та якостей традиційного середовища;

– необхідність розгляду історичного ареалу як окремого, цілісного і специфічного об'єкту містобудівного проєктування (з уточненням історико-архітектурного опорного плану на іншому рівні містобудівної документації);

– при узгодженні меж та режимів зон охорони окремих пам'яток з комплексними зонами охорони пріоритетність залишається за останніми;

– максимальне обмеження транзитного транспортного руху за винятком громадського міського.

Режими використання сформовані відповідно до виду та цінності історико-культурних територій і розділено на три загальні категорії:

– території реставрації та регенерації (відновлення), до яких віднесено території пам'яток, територія пам'ятки ландшафту, історії «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра», території природно-заповідного фонду, території історико-культурних (архітектурного) заповідників та музеїв, території охоронних зон (буферних, комплексних, для окремо розташованих пам'яток);

– території обмежених перетворень, до яких віднесено території комплексної зони регулювання забудови (підзона суворого регулювання), зони регулювання забудови окремо розташованих пам'яток, комплексної зони охоронюваного ландшафту та зони охоронюваного ландшафту окремої пам'ятки, території, що мають статус земель історико-культурного призначення;

– території активних перетворень, до яких віднесено територію комплексної зони регулювання забудови (підзона загального режиму);

– території, що специфічно впливають на рівень допустимих містобудівних перетворень, до яких віднесено території, пов'язані з археологічною спадщиною.

Всі види проєктних та будівельних робіт, передбачені на об'єктах культурної спадщини та на встановлених затвердженим Історико-архітектурним опорним планом міста Києва територіях, здійснюються відповідно до чинного законодавства за погодженням відповідного органу охорони культурної спадщини та лише за умови збереження характеру цінного історичного середовища.

Додаткового вирішення потребують наступні питання.

1. Законодавче запровадження розроблення, уточнення та деталізація Історико-архітектурного опорного плану для подальших стадій містобудівного проєктування історичних міст, в іншій роздільній здатності в залежності від масштабу креслень, передбаченого відповідним нормативом.

2. Законодавче впровадження адресного обліку спеціальних категорій забудови, що підтримують «традиційний характер» міського середовища, як «значні історичні будівлі», «рядові історичні будівлі», «цінна історична забудова», «фонова забудова», перш за все в межах пам'яток містобудування, комплексної охоронної зони, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини включно, території культурного ландшафту – пам'ятки місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпра».

3. Розроблення окремих науково-проєктних робіт, пов'язаних з встановленням поквартального обмеження параметрів нової забудови на основі висотних показників рельєфу із залученням 3D технологій з метою збереження традиційних просторових зав'язків між об'єктами культурної спадщини, панорам та міських видів з їх провідною участю.

4. Проведення наукових досліджень стосовно проєктування буферних зон, здатних забезпечити збереження видатної універсальної цінності об'єктів всесвітньої спадщини.

5. Розробка Правил охорони та використання історичних ареалів міста Києва для встановлення режимів використання та конкретних обмежень господарської діяльності на їх територіях відповідно до п.16. Постанови КМУ № 318 від 13 березня 2002 р. «Порядок визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1293 (1293-2011-п) від 14.12.2011 № 92 (92-2018-п) від 21.02.2018}.

6. Проведення спеціальних наукових досліджень при розробленні містобудівної документації наступного рівня стосовно визначення переліку дисонуючої нової забудови та пропозицій щодо подальшої її нейтралізації. Перш за все, це будівлі, що порушують історичні панорами та спотворюють пам'ятки містобудування; а також ті, що розташовані в межах комплексної охоронної зони, що забезпечує збереження історичного міста, як цілісного об'єкта культурної спадщини.

7. Визначення меж та режимів зон охорони окремих пам'яток (комплексів) в обов'язковому узгодженні їх розроблення з загальною системою зонування міста.

8. Запровадження постійного моніторингу Історико-архітектурного опорного плану у разі отримання нових даних, а також за результатами містобудівних, історико-архітектурних і археологічних досліджень.

9. ОЗЕЛЕНЕНІ, ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ. ОБ'ЄКТИ ТА ТЕРИТОРІЇ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

9.1. Основні завдання розвитку озеленених і ландшафтно-рекреаційних територій міста:

- збереження своєрідного природно-ландшафтного комплексу та мінімізація впливу негативних чинників на унікальну екосистему м. Києва;
- розвиток рекреаційних територій і територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- підвищення забезпеченості населення озелененими територіями загального користування;
- поліпшення рекреаційного потенціалу існуючих природно-ландшафтних територій, їх благоустрій та догляд за насадженнями;
- реалізація завдань і заходів секторів стратегічного розвитку 2.5 «Екополітика та охорона довкілля» та 2.6 «Публічний простір» для підвищення комфорту та якості життя мешканців міста і туристів (Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року у новій редакції);
- досягнення європейського рівня якості місцевих рекреаційних ресурсів і послуг, закріплення на міжнародному ринку рекреаційних послуг в туристсько-екскурсійній та санаторно-курортній діяльності.

9.2. Загальна характеристика

Озеленені, ландшафтно-рекреаційні території та території і об'єкти природно-заповідного фонду утворюють єдину територіальну систему – екомережу м. Києва. Комплексна зелена зона міста є невід`ємною складовою архітектурно-планувального рішення міста та важливим екологозбалансовуючим компонентом. Це єдина мережа взаємопов'язаних елементів ландшафту міста і прилеглих районів, яка забезпечує комплексне вирішення питань озеленення і оновлення території, охорони природи, рекреації та направлена на покращення умов життєдіяльності населення. Площа території у межах м. Києва, що вкрита зеленими насадженнями всіх видів, (включно з садово-дачною забудовою) складає 45038 га або 54,5 % площі міста. Функціональне зонування комплексної зеленої зони здійснюється з виділенням озеленених територій загального користування, обмеженого користування і озеленених територій спеціального призначення.

Всього в Києві 143 парки загальною площею 4722 га, з яких 6 об`єктів відносяться до спеціалізованих і займають 611,4 га (три ботанічні сади, Київський зоологічний парк, Національний музей народної архітектури і побуту, Національний комплекс «Експоцентр України»). При цьому 50 % паркових територій займають великі парки з площею понад 100 га (12 об'єктів). Крім того, до територій масового відпочинку відносяться сквери – 582 об'єкти загальною площею 440,7 га та бульвари – 49 об'єктів загальною площею 150,7 га. Загальна площа озеленених територій загального користування, що є об'єктами масового відпочинку, складає 5313 га. Середня забезпеченість зеленими насадженнями загального користування по місту складає 18,2 $м^2$/особу. Існує нерівномірність забезпечення озелененими територіями загального користування по районах. Найменш забезпеченими є Святошинський, Солом'янський, Подільський та Дарницький райони.

Основними містобудівними недоліками розвитку мережі озеленених територій загального користування є:

- недостатня забезпеченість населення озелененими територіями загального користування;
- нерівномірність розподілу озеленених територій загального користування за адміністративними районами;
- недостатня забезпеченість жителів м. Києва спортивними парками;
- відсутність чітко встановлених меж озеленених територій;
- незадовільний санітарно-екологічний стан насаджень та недостатній благоустрій паркових територій;
- нецільове використання територій зелених насаджень загального користування.

Природно-заповідний фонд становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.

В межах Києва природно-заповідний фонд складається з 189 територій та об'єктів. Із них 22 об`єкти загальнодержавного, 167 – місцевого значення. Загальна площа складає 18 191,6 га, що становить 22 % від загальної площі міста.

Основними містобудівними недоліками розвитку територій та об'єктів природно-заповідного фонду є:

- відсутність чітко встановлених меж територій та об'єктів і їх охоронних зон;
- недостатнє охоплення територіями та об'єктами природно-заповідного фонду цінних лісових масивів;
- нецільове використання земель природно-заповідного фонду.

Озеленені території обмеженого використання згідно з даними Програми розвитку комплексної зеленої зони займають площу 11638,6 га. До озеленених територій спеціального призначення відносяться вуличні насадження, озеленені території санітарно-захисних зон, лісомеліоративні насадження на зсувонебезпечних територіях, озеленені території кладовищ, сільськогосподарські та інші. За даними Програми комплексного розвитку зеленої зони разом їх нараховувалось 4357,74 га.

Щорічна інвентаризація насаджень обмеженого використання та спеціального призначення не здійснюється, крім вуличних насаджень, тому їх площа потребує уточнення.

Насадження спеціального призначення в межах санітарно-захисних зон забудованої частини міста кількісно не відповідають нормативним вимогам (50 % згідно з Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів ДСП-173-96). На території санітарно-захисних зон багатьох підприємств м. Києва питома вага озеленення не перевищує 5-10 %, й представлене поодинокими деревами, трав`янистим покривом, часто порослим бур`яном, чагарниками і таким чином не може забезпечити повноцінне виконання своїх санітарно-гігієнічних функцій ні кількісно, ні якісно.

Основними недоліками озеленених територій спеціального призначення є:

- незадовільний стан вуличних насаджень, відсутність своєчасної заміни зелених насаджень;
- недостатня озелененість санітарно-захисних зон підприємств;
- відсутність щорічної інвентаризації насаджень спеціального призначення (окрім вуличних) та відповідних заходів щодо їх розвитку.

До системи зелених насаджень м. Києва належать міські ліси, які відносяться до державного лісового фонду України, лісопарки. У межах міста ліси й інші лісовкриті площі займають 33,961 тис. га або 41,1 % від загальної площі міста. Переважна більшість лісових площ входить до складу 3-х лісопаркових господарств – Дарницького, Святошинського та «Конча-Заспівського». Фактичне навантаження на лісопарки за показником дигресії складає 64064 люд.дн, що свідчить про забезпеченість лісопарковими територіями.

9.3. Розвиток озеленених, ландшафтно-рекреаційних територій і територій та об'єктів природно-заповідного фонду:

Озеленені території загального користування. Для розвитку озеленених та рекреаційних територій Генеральним планом передбачено створення нових об'єктів озеленених територій загального користування, а саме парків, скверів та бульварів. Для розширення мережі озеленених територій загального користування запропоновано:

- території насаджень загального користування в нових житлових масивах («Бортничі Нижні», «Теремки-ІІІ», на південь від району «Виноградар», «Рембаза», окремих житлових мікрорайонах «Осокорки», «Позняки» та ін.);
- території насаджень спеціального призначення в межах колишніх санітарно-захисних зон після ліквідації підприємств, в межах колишніх охоронних зон ЛЕП (після їх каблювання), в межах охоронної зони газопроводу (при реалізації проєкту пониження тиску та зменшенні охоронної зони, зокрема на півночі Оболонського району) та ін.;
- території захисних насаджень (протиерозійні насадження на схилах – Подільський, Солом'янський, Шевченківський райони, захисні насадження навколо водних об'єктів – Дарницький, Дніпровський, Оболонський райони) та інші;
- землі лісового фонду, які знаходяться на межі території житлової забудови (зокрема у Голосіївському, Святошинському, Дніпровському та Деснянському районах);
- території промрайонів та промзон, що підлягають реструктуризації для розвитку житлово-громадської забудови а також зелених насаджень загального користування (громадські центри загальноміського значення Теличка, Рибальський, житловий комплекс та парк по вул. Микільсько-Слобідській на території колишнього заводу та ін.).

Приріст озеленених територій загального користування на етап 20 років складе 662,0 га, з яких 557,0 га – парки (36 нових об'єктів і розширення 6 існуючих), 68,2 га – сквери (50 об'єктів), 36,7 га – бульвари та проспекти (11 об'єктів).

Для житлових територій центральної планувальної зони в межах Печерського, Подільського, Солом'янського та Шевченківського районів Генеральним планом передбачається додатковий розвиток озеленених територій загального користування за рахунок:

- формування загальноміської ландшафтно-рекреаційної зони на Дніпровських островах з забезпеченням пішохідної досяжності шляхом організації пішохідного руху по пішохідному мосту через р. Дніпро, розвитку річкового пасажирського транспорту;
- створення зелених насаджень загального користування на територіях схилів Дніпра, урочищ Кучмин Яр, Гончарі, Дігтярі, Кожум'яки та інших ярів та балок;
- створення невеликих скверів біля входів до будівель громадського призначення та в житлових дворах.

Для збільшення площ зелених насаджень загального користування в Голосіївському, Дарницькому, Деснянському, Дніпровському, Оболонському, Подільському та Святошинському районах. Генеральним планом пропонується створити буферні парки на частині території міських лісів, прилеглих до житлових масивів.

Буферний парк (як різновид лісопарку) – це упорядкована частина території лісу населеного пункту, розташована на межі міста з лісом, призначена для вільного короткотривалого відпочинку, організована шляхом поступової реконструкції до певної ландшафтно-планувальної системи (з максимальним збереженням існуючого природного середовища), являє собою комплекс, що поєднує рекреаційні, архітектурно-художні, санітарно-гігієнічні, пізнавальні та лісогосподарські функції.

Передбачається створення 17 буферних парків на базі міських лісів біля житлових масивів з загальною площею території 1598 га.

З врахуванням буферних парків загальна площа озеленених територій загального користування збільшиться до 7573 га, а забезпеченість населення – до 23,2 м^2/особу.

Зелені насадження іншого функціонального призначення. Для упорядкування зелених насаджень обмеженого та спеціального призначення передбачається:

- проведення інвентаризації та здійснення реконструкції вуличних насаджень, що знаходяться в незадовільному санітарному стані, із створенням біологічно стійких та ефективних шумозахисних зелених насаджень на площі 150 га;
- створення ефективних шумозахисних насаджень вздовж залізниці (шириною 25-30 м) для зменшення впливу шуму на територію житлової забудови та формування екологічного коридору в межах міста;
- реконструкція та створення бульварів на просп. Голосіївський, просп. Л.Гузара, просп. Перемоги, вул. Щусєва, вул. Вишгородська, вул. Кирилівській, вул. Богатирська, вул. Оноре де Бальзака, вул. Маяковського, вул. Харківське шосе, просп. Оболонський, просп. Р.Шухевича, просп. Броварський, просп. Соборності, просп. Ю.Гагаріна, просп. Бажана, бульв. Перова;
- проведення інвентаризації та здійснення впорядкування зелених насаджень обмеженого користування згідно з чинними нормативами.

Лісопаркові території. Потреба в лісопаркових територіях і рекреаційних лісах буде задовольнятись за рахунок ресурсів міста і приміської зони. Площа лісопарків і рекреаційних лісів (без буферних парків) складе 32,3 тис. га з урахуванням незначного скорочення у зв'язку з прокладанням транспортних магістралей та інженерних комунікацій і споруд, що проєктуються, а також через переведення частини лісопаркових насаджень до упорядкованих зон відпочинку (в буферні парки) на ділянках поблизу житлових масивів.

Метою створення парків на основі лісопаркових територій є формування упорядкованих місць масового відпочинку, які відзначаються високим оздоровчим ефектом і оптимальною доступністю для населення, їх благоустрій.

**Території та об`єкти природно-заповідного фонду.** Генеральним планом пропонується розширення мережі територій та об`єктів природно-заповідного фонду за рахунок:

- створення 11 територій та об`єктів природно-заповідного фонду на зарезервованих територіях загальною площею 1077,7 га (табл. 9.2).
- розширення територій національного природного парку «Голосіївський» за рахунок перспективних об'єктів ПЗФ і доведення його орієнтовної площі до 12 664 га в межах м. Києва;
- коригування проєкту створення та уточнення меж регіонального ландшафтного парку «Дніпровські острови».

Загальноорганізаційні та управлінські заходи щодо розвитку, збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, як особливо цінних озеленених територій:

– створення спеціального підрозділу щодо управління природно-заповідного фонду м. Києва у складі Київської міської державної адміністрації;
– забезпечення контролю та нагляду стосовно неухильного виконання вимог Охоронних зобов'язань для територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
– створення та постійне поновлення геоінформаційної системи бази даних щодо територій та об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва;
– розроблення та впровадження цільової бюджетної програми та постійне виділення необхідних коштів для утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
– завершення розроблення проєктів землеустрою та винесення меж в натуру територій та об'єктів природно-заповідного фонду м. Києва;
– розроблення та затвердження проєктів організації регіонально-ландшафтних парків, охорони, відтворення та рекреаційного використання їх природних комплексів;
– розроблення та затвердження проєктів утримання та реконструкції парків-пам'яток садово-паркового мистецтва.

Таблиця 9.1

Прогноз розвитку озеленених територій і територій та об`єктів природно-заповідного фонду м. Києва

Назва	Одиниця виміру	2019 р.	Етап 20 р.	Приріст
1	2	3	4	5
Зелені насадження загального користування, у т.ч.: *- паркові території створені на базі лісів (буферні парки)*	га -	5313 -	7573 *1598*	2260 *1598*
Зелених насаджень загального користування	м^2/1 особу	18,2	23,2	5,0
Лісопаркових територій	тис. га	33,96	32,3	-
Лісопаркових територій	м^2/1 особу	116	99,0	-
Площа об'єктів природно-заповідного фонду	га	18 191,6	19 269,3	1077,7
Кількість природно-заповідних об'єктів	шт.	189	200	11

Таблиця 9.2

Перелік перспективних територій для розвитку природно-заповідного фонду

№	Назва об'єкту	Площа, га	Примітки
1	2	3	4
1	НПП «Голосіївський» (розширення), в т.ч.	1674,5	
1.1	*Регіональний ландшафтний парк "Дніпровські острови" (частково)*	*72,5*	існуючий об'єкт ПЗФ
1.2	*Заказник "Острови Ольжин та Козачий"*	*470*	існуючий об'єкт ПЗФ
1.3	*Експоцентр України (лісова ділянка)*	*110*	перспективний об'єкт ПЗФ
1.4	*Головна астрономічна обсерваторія НАН України*	*23*	перспективний об'єкт ПЗФ
1.5	*Заказник "Жуків острів"*	*361*	існуючий об'єкт ПЗФ
1.6	*Урочище "Серякове"*	*121*	існуючий об'єкт ПЗФ
1.7	*Урочище "Церковщина"*	*27,5*	існуючий об'єкт ПЗФ
1.8	*Урочище "Бакаловщина"*	*134*	існуючий об'єкт ПЗФ
1.9	*Ділянка ЛПГ "Конча-Заспа", що не входять до складу НПП (1 ділянка)*	*136,5*	перспективний об'єкт ПЗФ
1.10	*Ділянка ЛПГ "Конча-Заспа", що не входять до складу НПП (2 ділянка)*	*119*	існуючий об'єкт ПЗФ
1.11	*Ділянка, що прилягає до заказника "Лісники" (основного заповідного ядра НПП «Голосіївський»)*	*100*	перспективний об'єкт ПЗФ
2	Озеро Синє	7,7	перспективний об'єкт ПЗФ
3	Парк пам'ятка "Феофанія" (розширення)	16,0	перспективний об'єкт ПЗФ
4	Озеро Редькіно	81,0	перспективний об'єкт ПЗФ
5	Озеро Лукове	15,0	перспективний об'єкт ПЗФ
6	ПКіВ "Пуща Водиця"	10,7	перспективний об'єкт ПЗФ
7	Парк вздовж просп. Перемоги	7,4	перспективний об'єкт ПЗФ
8	Парк "Совська балка"	9,7	перспективний об'єкт ПЗФ
9	Урочище "Кільнище"	352,0	перспективний об'єкт ПЗФ
10	Лісовий заказник загальнодержавного значення "Броварський праліс"	92,0	перспективний об'єкт ПЗФ
11	Лісовий заказник місцевого значення "Березовий гай"(розширення)	8,4	перспективний об'єкт ПЗФ
	ВСЬОГО	**2274,4**	
	у т ч. збільшення територій природно-заповідного фонду за рахунок нових територій	1077,7	

Загально-організаційні та управлінські заходи розвитку озеленених, ландшафтно-рекреаційних територій і територій та об’єктів природно-заповідного фонду:

- здійснення державного контролю та нагляду за збереженням і відтворенням зелених насаджень, дотриманням природоохоронного законодавства;
- встановлення кримінальної відповідальності за самочинну забудову озеленених територій загального користування, територій прибережно-захисних смуг;
- розробка та затвердження нової Програми комплексної зеленої зони м. Києва, впровадження стандартів міського озеленення, врахування необхідності розширення асортименту рослин, що використовуються в озелененні;
- інвентаризація зелених насаджень;
- застосування ценоптичного підходу до формування насаджень загального користування парків і скверів, на основі наближення штучно створених до природних рослинних угруповань, що забезпечить їм відповідну стійкість та довговічність;
- збереження більш ніж 54-відсоткового загального озеленення територій м. Києва та його унікальних ландшафтно-природних комплексів;
- забезпечення природоохоронного режиму в межах прибережно-захисних смуг, запровадження офіційного мораторію на замив та засипку акваторій р. Дніпро, малих річок та водних об’єктів;
- винесення меж міських лісів, парків і скверів в натуру (на місцевості) та закріплення їх відповідними знаками та інформаційними матеріалами;
- визначення курортними відповідно до чинного законодавства території курортів,або курортних зон «Пуща-Водиця» та «Конча-Заспа»;
- надання рекреаційним територіям міста та приміської зони статусу земель суспільного користування, що особливо охороняються;
- сприяння розвитку додаткових видів озеленення (дахове, вертикальне, контейнерне), особливо в щільно забудованій центральній частині міста, та скверів.

9.4. Розвиток курортних та рекреаційних територій

Київ має цінні ресурси для розвитку курортів – цілісні лісо-озерні природні комплекси з комфортними мікрокліматичними характеристиками. Природні рекреаційні ресурси свідчать про широкий діапазон можливостей щодо здійснення рекреаційно-курортної діяльності в м. Києві. В місті функціонує два курорти загальнодержавного значення – Пуща-Водиця (Оболонський район) та Конча-Заспа (Голосіївський район), де розташовані більшість санаторно-оздоровчих закладів. Санаторії та інші заклади оздоровлення і відпочинку м. Києва займають територію близько 1260 га.

За межами курортів окремі рекреаційні комплекси і санаторні заклади розташовані в складі зон спеціалізованого відпочинку, сельбищних чи рекреаційних зон.

Збереження та відтворення курортної сфери пов’язані з необхідністю забезпечення населення закладами курортного лікування та курортних територій в цілому на етап 20 років. При цьому необхідно враховувати сучасні тенденції та світову практику у сфері курортного лікування і оздоровлення, режим відпочинку киян та їх вибірковість щодо курортних територій та закладів.

Перспективи трансформації курортних територій визначені виходячи із значення курортів Києва в загальнодержавній і міжнародній регіональній мережі, розрахунків рекреаційної ємності рекреаційних закладів, рішення загальнокурортних зон відпочинку одночасно як місць масового відпочинку населення Києва у вихідні дні (табл. 9.3).

Основні напрями розвитку курортно-рекреаційних закладів:

- збереження функціонального профілю і спеціалізації існуючих та створення нових рекреаційних закладів для лікування, оздоровлення, відпочинку дорослих та дітей, а також громадян з особливими потребами;
- відновлення роботи ряду закладів курортного лікування і відпочинку: пансіонатів, баз відпочинку, санаторіїв та профілакторіїв та інших;
- встановлення статусу і режимів округу санітарної охорони та другої зони курортів «Пуща-Водиця» та «Конча-Заспа».

Таблиця 9.3

Основні показники курортних територій

Показники	Пуща-Водиця	Конча-Заспа
1	2	3
Загальна площа, га	2130,0	1587,0*
Зона закладів курортного лікування та відпочинку (в межах м. Києва), га	136,1	376,0
Сельбищна зона та вулиці, га	158,3	-
Зона розташування садово-дачної забудови, га	-	35,0
Загальнокурортна зона відпочинку, всього (га), у т.ч.: - парки та буферні парки - лісопарки - лугопарки	1763,5 122,6 1279,6 -	1187,0* - 145,0 1042,0
Проєктна ємність зони закладів курортного лікування та відпочинку (тис. чол.), в т.ч. на етап 20 р.	11,6 3,7	14,5 3,6
Проєктна ємність загальнокурортної зони відпочинку (тис. чол.), в т.ч. на етап 20 р.	34,4 25,1	24,6 23,8

* крім того, 534,0 га за межами міста

9.5. Туризм

Зручне географічне положення між Європою і Азією, його унікальні властивості, привабливі для туризму ландшафти та пам'ятки культурно-історичної спадщини створюють умови для перетворення м. Києва в туристичний центр міжнародного значення. Головною тематикою туризму є: історико-архітектурна, культурно-пізнавальна, культурно-розважальна, релігійна, професійно-ділова та ін. Загалом, туризм є галуззю економіки та сфери послуг, що дає можливість при порівняно невеликих капіталовкладеннях забезпечити економічно рентабельне використання місцевих ресурсів. Туризм є пріоритетним напрямом розвитку міста.

Основні заходи з розвитку туризму:

- створення комплексної програми розвитку туризму в м. Києві і популяризація його як туристичного центру;
- підвищення пропускної здатності існуючих та облаштування нових екскурсійних об'єктів як у місті, так і поза його межами ;
- подальше формування нових зон (фокусів) екскурсійного тяжіння поза історичною частиною міста;
- додаткове будівництво 42 готелів з середньою одноразовою місткістю 200 осіб кожний, загальною – 8400 осіб;
- поширення специфічних історичних характеристик старого Києва на всю територію міста;
- планувальне закріплення і регулювання 21 туристської зони поза межами чотирьох рекреаційних зон міста;
- розвиток екскурсійних маршрутів зі зв'язком туристських зон та територій, закладів в єдину мережу атрактивних об'єктів;
- розвиток вулиць і площ, якими проходять автобусні, тролейбусні, трамвайні, водні та пішохідні маршрути;
- створення у системі маршрутної мережі стоянок екскурсійного транспорту, пунктів екскурсійного обслуговування (біля вокзалів, станцій метро, головних площ, поблизу об'єктів туристського тяжіння);
- підвищення атрактивності міського середовища за рахунок диференціації автомобільного та пішохідного руху, створення мережі пішохідних вулиць, площ, еспланад, розрахованих на ефективне сприйняття історичного та рекреаційного середовища;
- облаштування трас маршрутів вихідних днів з відповідним рівнем благоустрою, обладнаними майданчиками огляду визначних пам'яток, а також стоянками екскурсійного транспорту, пунктами торгівельно-побутового і рекреаційного обслуговування.

10. ПРОМИСЛОВІ ТА КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКІ ТЕРИТОРІЇ

10.1. Стан, проблеми розвитку промисловості та використання промислових і комунально-складських територій

Ключовою проблемою в територіальній організації промислових та комунально-складських територій комплексу є нераціональне використання промисловими підприємствами земельних ресурсів, наявність економічно неефективних для міста й екологічно шкідливих виробництв. Це у свою чергу пов'язано з нераціональною територіально-галузевою структурою промислового виробництва Києва, яка не відповідає реаліям сьогодення та перспективним трендам розвитку міста.

В переважній більшості промислове виробництво Києва організовано на засадах 3 та 4 технологічних устроїв, що притаманні для індустріальної стадії розвитку. У той же час, з другої половини 90-х років минулого сторіччя в Києві активно розгортаються постіндустріальні трансформації господарського комплексу. Визначальною ознакою цієї стадії розвитку міста є перехід до 5 технологічного устрою, що потребує докорінної реструктуризації господарства, його масштабної реіндустріалізації на нових технологічних засадах. В сучасних умовах ці процеси поки що не набули належних масштабів та спрямованості. В Києві функціонує близько 670 підприємств, що випускають високотехнологічну продукцію. Вона складає 11,2 % від усієї реалізованої продукції промисловості міста.

На місто Київ припадало 11,9 % валової доданої вартості переробної промисловості України. За її величиною місто поступається лише Дніпропетровській області. У міжрегіональному поділі праці столиця спеціалізується на виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, фармацевтичної та хімічної продукції, машинобудуванні, видавничій і поліграфічній діяльності. За період 2011-2018 років обсяги промислового виробництва скоротилися на 29,9%, у тому числі в переробній промисловості – на 31,8 %.

Потребує вдосконалення і структура промислового виробництва міста, в якій невиправдано низькою залишається частка високотехнологічних видів машинобудування, легкої промисловості та ряду інших видів промислової діяльності. Раціональна структура промислового виробництва міста на період реалізації Генерального плану міста Києва передбачає згладжування цих диспропорцій.

Площа виробничо-комунальних територій міста, станом на 2019 р. складає близько 6610 га, що становить 7,9 % від загальної площі міста. Промисловий та комунально-складський сектор економіки м. Києва формують близько 7660 підприємств, що зосереджені у 3 виробничих зонах, 17 районах, 29 територіальних групах підприємств, а також розташовуються поза їх межами.

На промислових та комунально-складських територіях зосереджено близько 11,0 % робочих місць. Більша частина промислових територій розташована на правобережжі. Серед них найбільшими виробничими територіями є промрайони «Подільсько-Куренівський», «Нивки», «Відрадний», «Теличка» та інші.

На лівобережжі знаходяться крупні промислово виробничі території – промрайон «Дарницький», «Дніпровський», «Троєщина» та інші.

Підприємства, що розміщені в центральній частині міста, на сьогодні ні по функціональних ознаках, ні по якості та характеру забудови не відповідають містобудівним вимогам.

Підприємства, розташовані в прибережній смузі Дніпра в межах промрайонів «Теличка» та «Подільсько-Куренівський» займають найбільш цінні інвестиційно-привабливі території.

Близько половини підприємств мають застарілі й зношені основні виробничі фонди, продукція багатьох не користується попитом, приміщення здаються в оренду, значні території зайняті відходами й шкідливими речовинами та екологічно небезпечні. Крім того, на виробничих територіях міста сформувалися значні ділянки, на яких розташовані виробничі будівлі та технологічні споруди, що не використовуються за призначенням. Це, так звані «браунфілди» (від англ. brown field – коричневе поле). Такі ділянки часто характеризуються

високим рівнем забруднення і потребують значних інвестицій на рекультивацію та відновлення. Найбільшим поширенням «браунфілдів» у Києві характеризуються віддалені від центру міста, недостатньо привабливі у інвестиційному відношенні виробничі території. Це, зокрема, промислові райони «Нивки» та «Дніпровський».

Більшість підприємств потребують реструктуризації, перепрофілювання, забезпечення санітарного та екологічного оздоровлення середовища, більш ефективного використання територій, суттєвого поліпшення архітектурної та естетичної якості забудови.

10.2. Основні пріоритети розвитку промисловості та використання промислових і комунально-складських територій

Основними пріоритетами розвитку промислового комплексу м. Києва є впровадження моделі сталого економічного зростання та конкурентоспроможності промислового потенціалу шляхом формування умов для забезпечення міських та загальнодержавних потреб у промисловій продукції за рахунок збільшення обсягів виробництва високотехнологічної, конкурентоспроможної, екологічно чистої, експортоорієнтованої та імпортозамінної продукції. Ці пріоритети досягаються шляхом оновлення основних виробничих фондів, прискореного розвитку наукоємних і високотехнологічних виробництв, та формування науково-виробничих та інноваційних економічних кластерів, а також більш ефективного використання територій.

Основними завданнями розвитку промислового виробництва, визначеними Стратегією розвитку міста Києва, є утворення та підтримка розвитку зон стрімкого економічного зростання з пріоритетними розташуванням за межами історичного центру, створення інноваційних індустріальних та технологічних парків, науково-виробничих та інноваційних економічних кластерів, сприяння формуванню на території міста груп взаємопов'язаних підприємств та інституцій, які працюють у суміжних сферах, взаємодоповнюють один одного і тим самим підсилюють переваги конкурентні переваги міста в цілому.

Враховуючи досвід економічно високорозвинених країн світу та постсоціалістичних країн Європи щодо напрямів трансформації просторової організації господарства великих міст та виявлені особливості трансформаційних процесів у Києві, комплекс першочергових заходів спрямованих на оптимізацію постіндустріальних зрушень його господарства має бути таким:

- інтеграція виробництва та науково-дослідних установ з метою реалізації проєктів розвитку нових високотехнологічних галузей, модернізації існуючих підприємств, створення економічних кластерів, технопарків, інноваційних парків, бізнес-інкубаторів. Оптимальними для реалізації цього завдання є виробничі території в серединній і периферійній зонах міста зі зручними транспортними зв'язками;
- реалізація проєктів створення спеціалізованих зон та районів розвитку пріоритетних високотехнологічних галузей промисловості та ділових послуг;
- на основі переобладнання виробничих будівель розвиток мережі багатофункціональних бізнес-центрів, в яких розміщувалися б коворкінги, готелі, виставкові зали та конгрес-холи. Для реалізації цього напряму найсприятливішими є території вздовж головних транспортних магістралей в серединній та периферійній зоні міста;
- реконструкція виробничих будівель, які мають архітектурну та історичну цінність для формування об'єктів «креативної економіки» (арт-простори, музеї, концертні майданчики, творчі майстерні), а також громадських, культурних центрів тощо.

Крім того, розвиток промислової політики необхідно зорієнтувати на реалізацію таких завдань:

- максимальне забезпечення міських потреб в промисловій продукції;
- стимулювання місцевих виробників шляхом формування замовлення на продукцію, необхідну для міського господарства;
- прискорений розвиток виробництв, здатних нарощувати експортний потенціал;
- збільшення випуску імпортозамінюючої продукції;
- поліпшення фінансового стану підприємств, створення передумов для залучення інвестицій;
- оптимізація обсягів, вдосконалення якості підготовки кваліфікованого робітничого, інженерно-технічного й управлінського персоналу;
- впровадження механізмів вилучення земельних ділянок промислових підприємств, що неефективно використовуються, з метою розвитку на них нових високотехнологічних або необхідних для міста виробництв;
- широкомасштабна екологізація промислового виробництва;
- забезпечення енергозбереження.

10.3. Основні заходи з розвитку та поліпшення територіальної організації промислово-комунального комплексу

Основні заходи з територіальної організації промислово-комунального комплексу:

- вдосконалення структури промислового виробництва міста;
- стабілізація чисельності робочих місць на промислових та комунально-складських підприємствах по окремих виробничих територіях на рівні 145 – 150 тисяч (приблизно 11 % від загальної їх чисельності у місті), а у науково-виробничих об'єднаннях, індустріальних та технопарках – до 366 тис. робочих місць;
- забезпечення санітарного та екологічного оздоровлення середовища, шляхом винесення шкідливого виробництва I та II класу шкідливості за межі міста, запровадження екологобезпечних технологій підприємств, розміщення в межах міста підприємств III – V класу шкідливості;
- реструктуризація промислових територій з метою підвищення ефективності їх використання, перетворення промислових й комунально-складських територій із соціально й екологічно небезпечних деградованих територій у сучасні зони ділової активності, інноваційні та індустріальні парки для впровадження «лідерних» і «проривних» технологій, наукових ідей українських учених і винахідників, залучення міжнародних інвестицій і світового капіталу;
- збереження та інтенсифікація бюджетоутворюючих підприємств, які здійснюють успішну виробничу діяльність, мають високоякісну забудову та є екологічно безпечними;
- освоєння нових територій для промислово-комунальної забудови в існуючих межах м. Києва (території в промрайонах «Троєщина» та «Осокорки»);
- формування в межах Києва «поясу» високотехнологічних промислових виробництв та інноваційної діяльності;
- на периферійних, віддалених від центру міста виробничих територіях розвиток середньо технологічних виробництв, різноманітних обслуговуючих та забезпечуючих видів діяльності, складського та комунального господарства, тощо;
- перепрофілювання частини виробничих територій для багатофункціональної громадської, житлової забудови, озеленення та інженерно-транспортної інфраструктури;
- поліпшення інженерної підготовки та інфраструктурного забезпечення територій для її комплексного освоєння та можливості забезпечення найбільш сприятливих умов для вкладення інвестицій;
- поліпшення архітектурної та естетичної якості забудови промислових районів та вузлів, окремих промзон, існуючих промислових та комунально-складських підприємств.

Реалізація наведених заходів потребує:

- здійснення комплексної інвентаризації виробничих територій, споруд та об'єктів, що знаходяться на них;
- проведення моніторингу оцінки ефективності використання промислових і комунально-складських територій за критеріями: обсяги реалізованої продукції (млн. грн./га); податки в бюджет (тис. грн./га); обсяги шкідливих викидів в атмосферу, стічні води, ґрунт (тонн/рік до 1 га); обсяги утворення відходів (тонн/рік до 1 га).
- розробка механізму вивільнення земельних ділянок, які неефективно використовуються промисловими підприємствами;
- розроблення генеральної схеми упорядкування промислових і комунально-складських територій;
- розроблення детальних планів виробничих територій;
- проведення в установленому порядку інвестиційних конкурсів на залучення інвесторів для розробки проєктів реструктуризації (перепрофілювання) конкретних виробничих територій, збереження та розвитку провідних бюджетоутворюючих підприємств та їх реалізації відповідно до зазначених напрямків та заходів;
- здійснення по стійного моніторингу та супроводження реалізації рішень Генерального плану міста Києва.

Таблиця 10.1

Структура обсягів реалізованої промислової продукції за основними видами діяльності, %%

Види промислової діяльності	2018 р.	На проєктний період (2041 р.)
1	2	3
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	0,3	0,0
Переробна промисловість, з неї	77,8	88,0
Виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів	46,6	15,0
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1,0	7,0
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	3,9	5,0
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	-	-
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	0,8	0,5
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	8,5	10,0
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	7,6	7,5
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	2,1	2,0
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	4,9	31,0
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	20,2	10,0
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	1,7	2,0
Разом по усіх видах промислової діяльності	**100,0**	**100,0**

Розподіл обсягу реалізованої продукції промисловості за видами діяльності
(відсотків до загального обсягу)

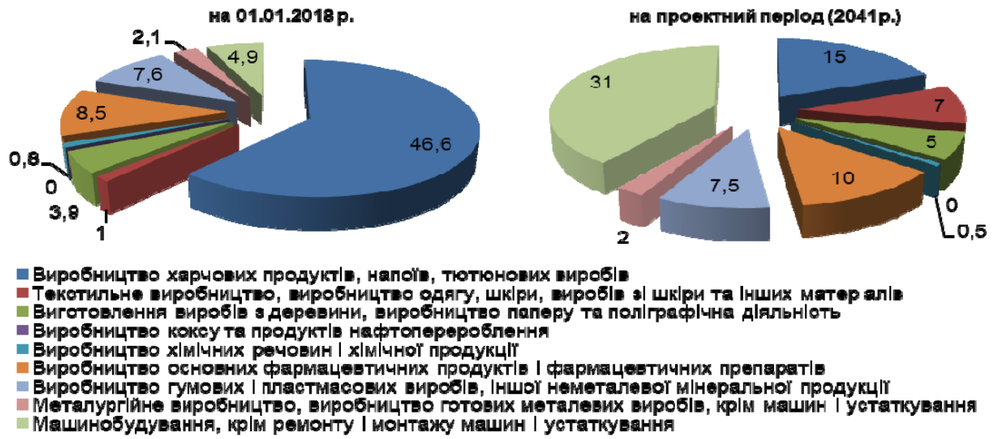

Таблиця 10.2

Перспектива розвитку та використання промислових і комунально-складських територій

№ п/п	Назва промутворень	Сучасна площа пром.-комун. утворень, га	ПЕРСПЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ, у тому числі:			
			Виробнича функція		Перепрофілювання під інші комерційні функції	
			Площа, га	Галузева спрямованість. Основні підприємства	Площа, га	Переважний вид використання
1	Промрайон "Біличі"[1]	76,6	73,3	Виробництво неметалевої мінеральної продукції, деревообробна промисловість та виготовлення виробів з деревини, комунально-складська, науково-виробнича діяльність ТОВ «Катех-Електро», ЗАТ «Білицький ДОК», Деревообробний завод	3,3	Розміщення на надлишках території житлово-громадської забудови
2	Промрайон "Нивки"	541,3	430,8	Машинобудування, виробництво неметалевої мінеральної продукції, комунально-складські об'єкти, науково-дослідна та виробнича база Київського державного авіаційного заводу «Авіант», ВАТ «Київмедпрепарат», ПрАТ «ОТІС»	110,5	Громадська забудова (діловий центр «Нивки-Сіті», бізнес-парк, адміністративно-офісні центри, спортивний комплекс, офісно-готельний центр, торгівельно-розважальні центри), житлова багатоквартирна забудова, об'єкти соціальної сфери, підприємства науково-виробничого призначення, об'єкти інженерної та транспортної інфраструктури
3	Промрайон "Микільська Борщагівка"	239	154,5	Машинобудування, поліграфічна діяльність, виробництво неметалевої мінеральної продукції, об'єкти транспорту, виробництво фармацевтичних препаратів, виробництво ювелірних виробів, логістика, комунально-складські об'єкти і бази, ПАТ «Електротехнічний завод», ВАТ «Завод спеціальних залізобетонних виробів», ПАТ «Завод будівельних виробів», Трамвайне депо КП «Київпастранс», автобаза ВАТ «Київметробуд», Поліграфічний комбінат «Преса України», КП «Фармація» аптечна база, ПАТ НВЦ «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод», Київське державне підприємство «Ізумруд»	84,50	Житлово-громадська забудова, об'єкти соціальної сфери та інженерно - транспортної інфраструктури

№ п/п	Назва промутворень	Сучасна площа пром.-комун. утворень, га	ПЕРСПЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ, у тому числі:			
			Виробнича функція		Перепрофілювання під інші комерційні функції	
			Площа, га	Галузева спрямованість. Основні підприємства	Площа, га	Переважний вид використання
4	Промрайон "Відрадний"	338,5	207,2	Машинобудування, виробництво мінеральної неметалевої продукції, виробництво металевих виробів, науково-виробнича діяльність, транспортні підприємства, комунально-складські об'єкти і бази, спец території, ТОВ «КТД» (завод Лепсе), ВО «Київприлад», ВАТ «Електроприладпостач», 6-й Київський авторемонтний завод, ТОВ «Кнауф Гіпс», Київський склозавод, ПАТ «Домобудівний комбінат № 3, ЗАТ «Київметал», НВО «Меридіан» ім. Корольова, ЗАТ «Київське центральне конструкторське бюро арматуро будування»	131,3	Допустиме в межах державних норм будівництво житла, об'єктів громадської і соціальної сфери та транспортної інфраструктури
5	Промзона "По вулиці Дегтярівській"	75,0	17,7	Виробництво харчових продуктів, поліграфічна діяльність,науково-дослідна база, технопарки, механіки, теплофізики, газу, об'єкти транспорту, ВАТ «Поліграфкнига», ДП поліграфічний комбінат «Україна», ВАТ «Київхліб», ПрАТ «Київський завод безалкогольних напоїв «Росинка», Тролейбусне депо № 2, ВАТ «АК Транс», ДП «Дослідний завод зварювальних матеріалів інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України», Інститут газу НАН України	57,3	Житлова забудова з об'єктами соціальної сфери, громадська забудова
6	Промрайон "Біля станції Пост-Волинський"	141,5	113,7	Машинобудування, науково-виробничі підприємства, об'єкти транспорту, комунально-складські об'єкти і бази, Київський авіаремонтний завод № 410 цивільної авіації, Дослідно-експериментальний завод № 20 цивільної авіації, Київський механічний завод МО України, Міжнародний аеропорт «Київ», Державне підприємство обслуговування повітряного руху України, Авторемонтний завод № 5, Дирекція Автотранспошта «Укрпошта», ВАТ «Укртранс», Тролейбусне депо № 3, ПАТ трест «Київміськбуд-2»	27,8	Реструктуризація частини території під громадську забудову
7	Промрайон "Подільсько-Куренівський"	745	539,5	Харчова, машинобудування та металообробка, виробництво неметалевої мінеральної продукції, науково-виробничі підприємства, виробництво фармацевтичних препаратів, комунально-складські об'єкти і бази, логістичні компанії, ПАТ «Оболонь», Рибний холодокомбінат «Глобал Фіш», Хлібокомбінат №10, ПАТ «Макаронна фабрика», ПАТ «Експериментально-механічний завод «Металіст», ТОВ «Бетон комплекс», Перший трубний завод, Завод ЗБВ «Поліссільбуд», ПАТ «Деревообробний комбінат №7», Деревобудівний комбінат № 4, «Тетро-пак», Інститут надтвердих матеріалів ім. Бакуля, ПАТ «Фармак» (реконструкція з винесенням шкідливого виробництва), Подільське трамвайне депо	205,5	Реструктуризація частини території під житлову-громадську забудову та зелені насадження загального користування (благоустрій набережних в районі вул. Електриків)
8	Промрайон "Теличка"	430	201,0	Виробництво неметалевої продукції, виробництво теплової та електричної енергії, деревообробна, комунально-складські об'єкти і бази, об'єкти транспорту, науково-дослідна база. Компанія «Атем», Філія АК «Київенерго» ТЕЦ № 5, ПрАТ «Асфальтобетонний завод» (перепрофілювання)	229,0	Реструктуризація частини території під громадську забудову, житлову забудову, зелені насадження загального користування (паркова зона вздовж набережної)
9	Промзона "Корчувате"[1]	77,9	31,5	Науково-дослідницька діяльність, приладобудування, комунально-складська, Інститут ядерних досліджень НАН України, Український науково-дослідний інститут гідрометеорологічний інститут, Інститут фізики НАН України	46,4	Реструктуризація території підприємств, що не працюють, під житлову та громадську забудову
10	Промзона "Пирогово"[1]	175	121,9	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, логістика, об'єкти транспорту, склади та офісно-розважальні комплекси, Пивзавод «Славутич», тютюнова фабрика «Реемтсма-Київ», ПАТ «Київський завод Радар»	53,03	Реструктуризація частини території під житлову та громадську забудову
11	Промрайон "Воскресенський"	143,4	107,2	Харчова, хімічна, комунально-складські об'єкти і бази, об'єкти транспорту, ПАТ «Хладокомбінат №3», ВАТ «Укрпластик», ПАТ «Київський завод Граніт», Деснянська водопровідна станція	36,2	Реструктуризація частини території під житлову та громадську забудову
12	Промрайон "Дніпровський"	353	330,5	Виробництво теплової та електричної енергії, хімічна, целюлозно-паперове виробництво,логістика, об'єкти транспорту, комунально-складська, ТЕЦ-4, меблева компанія «ВиЯр», друкарня, ВАТ «Хімволокно» та ВАТ«Радикал» підлягають реструктуризації, на їх території передбачено створення нових екологобезпечних виробництв IV і V класу	22,5	Громадська забудова вздовж Броварського проспекту
13	Промзона "Березняки"	42,5	23,3	Науково-дослідна база	19,2	Реструктуризація частини території під житлову та-громадську забудову
14	Промзона "Позняки"[1]	100,5	21,0	ДП «Київський державний завод «Буревісник» (реконструкція з інтенсифікацією виробництва), Комунально-складські об'єкти та бази	79,5	Реструктуризація частини території під житлову та-громадську забудову
15	Промрайон "Дарницький"	412,5	321,0	Машинобудування та металообробка, виробництво фармацевтичних препаратів, об'єкти транспорту, спец території, ПАТ «Київський радіозавод», Дарницький державний вагоноремонтний завод, ПАТ «Київська виробнича компанія Рапід», Дарницький інсуліновий завод «Індар», ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»,	91,5	Реструктуризація частини території під житлову та-громадську забудову

№ п/п	Назва промутворень	Сучасна площа пром.-комун. утворень, га	ПЕРСПЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ, у тому числі:			
			Виробнича функція		Перепрофілювання під інші комерційні функції	
			Площа, га	Галузева спрямованість. Основні підприємства	Площа, га	Переважний вид використання
				Локомотивне депо «Дарниця»		
16	Промзона "По вулиці Васильківській"	88,0	15,0	Машинобудування, легка і хімічна промисловість, комунально-складська, об'єкти транспорту, ВАТ «Завод Квант», Трикотажна фабрика «Киянка», ЗАТ «Виробничо-торгівельна фірма Глорія», Київське учбово-виробниче підприємство № 2 (УВП-2) Українського товариства сліпих (УТОС), Київська фабрика поліпропіленової тари і пакувальних виробів «Тандем», ВАТ «Київзовніштранс», автотранспортні підприємства	73,0	Реструктуризація частини території під житлову та-громадську забудову
17	Промзона "Бортничі"	283,0	354,0	Комунальна, спецтериторії, машинобудування, наукова діяльність ДП «РАДІОВИМІРЮВАЧ», Науково-технічнічний комплекс «Імпульс», ДП Науково-дослідний конструкторсько-технологічний інститут міського господарства Бортницька станція аераії (реконструкція), філія Київенерго завод «Енергія» (реконструкція), 2 комплекси сміттєпереробки (будівництво)	-	Перепрофілювання не передбачається
18	Промрайон "Троєщина"	305	488,9	Виробництво та розподілення теплової та електричної енергії, об'єкти транспорту, комунально-складська, машинобудування, науково-дослідна база Філія АК «Київенерго», ТЕЦ № 6, Банкнотно-монетний двір НБУ, Індустріальний парк «Київська бізнес-гавань»	-	Створення індустріального парку
19	Промзона "Осокорки"	0	158,4	Комунально-складська, хімічна промисловість	-	-
20	Промзона "Бортничі-2"	45,0	45,0	Целюлозно-паперове виробництво та видавнича діяльність об'єкти транспорту, комунально-складська, наукова діяльність ТОВ «Спеціалізоване підприємство «Голографія», ТОВ «Знак», ТОВ «Аптека Біокон» (медико-складський комплекс), Компания «Благодар» (фруктосховище), ВАТ «Бортницький дослідно-механічний завод»	-	Перепрофілювання не передбачається
21	Окремо розташовані проєктні підприємства	-	52,3	Науково-дослідна база, високоточне виробництво	-	-
	Окремо розташовані існуючі підприємства	1997,3	1605,5	Багатогалузева ЗАТ «Київський завод шампанських вин"Столичний", ВАТ «Птахофабрика Київська» , ВАТ "Київський маргариновий завод", ЗАТ "Київська кондитерська фабрика Рошен», Державне видавництво «Преса України» ВАТ "Київський вітамінний завод", ПрАТ «Біофарма» ТОВ «АДМ», ВАТ «Квазар», Державна акціонерна холдингова компанія "Артем", ВАТ "Науково-виробничий комплекс"Київський завод автоматики ім.Г.І.Петровського", Державне підприємство завод "Арсенал", ВАТ "Київський завод"Радар", ВАТ "Київський електровагоноремонтний завод ім. Січневого повстання 1918 року", ПАТ «Завод Маяк», ДП підприємство Київський завод "Імпульс", інші	391,5	Реструктуризація частини території під житлово-громадську забудову, об'єкти транспортної та інженерної інфраструктури, зелені насадження загального користування
	ВСЬОГО	**6610,4**	**5413,3**		**1662,0**	

11. ТРАНСПОРТ ТА ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЯ МЕРЕЖА

11.1. Основні напрямки розвитку транспорту та вуличної мережі:*

- пріоритет всіх видів громадського пасажирського транспорту у виконанні міських перевезень для здійснення повсякденних поїздок;
- розвиток швидкісних позавуличних видів рейкового транспорту (метрополітену, швидкісного трамвая, залізниці);
- створення системи комплексних пересадочних вузлів на перетинах ліній швидкісного громадського транспорту;
- врахування принципів сталої мобільності шляхом пріоритетності руху пішоходів, використання наземних пішохідних переходів, збереження бульварів, створення пересадочних паркінгів за принципом «park and drive» з можливістю пересадки на громадський транспорт;
- використання в Генеральному плані принципу робота поруч з домом;
- забезпечення швидкого, комфортного і безпечного транспортного сполучення між усіма функціональними зонами столиці;
- будівництво транспортних переходів через р. Дніпро;
- розвантаження міської вуличної мережі від транзитних транспортних потоків зі створенням системи обхідних магістралей з урахуванням напрямків міжнародних транспортних коридорів;
- заміна застарілих типів вагонів та придбання нового рухомого складу у відповідності до сучасних вимог;
- запровадження автоматизованої системи організації та управління дорожнім рухом;
- будівництво підземних та наземних багатоярусних паркінгів в сельбищних районах міста, біля пересадочних вузлів;
- створення при проєктуванні, будівництві і реконструкції вуличної мережі смуг для велосипедного руху, пішохідного руху, а також умов для пересування маломобільного населення;
- розвиток велосипедної інфраструктури;
- обмеження руху легкових автомобілів на вулицях міста, закриття руху на окремих вулицях, площах та перетворення їх на пішохідні, обмеження в'їзду в центральну планувальну зону міста;
- створення на вулицях відокремлених смуг для безперешкодного руху автобусів, трамваїв та тролейбусів;
- будівництво автовокзалів та автостанцій приміського, міжміського та міжнародного сполучення, інтегрованих з залізничними вокзалами та аеропортами.

11.2. Основні заходи з розвитку громадського пасажирського транспорту

Метрополітен

- досягнення загальної протяжності метрополітену з 67,7 км до 99,8 км на розрахунковий період генерального плану та більш ніж 130 км з урахуванням перспективи, збільшення кількості станцій з 52 до 81 на розрахунковий період та більше 100 станцій на перспективу;
- на перспективу намічено подовження існуючих ліній метрополітену з будівництвом нових станцій: Святошинсько-Броварська лінія (3,4 км, 2 станції); Оболонсько-Теремківська лінія (3,0 км, 3 станції); Сирецько-Печерська лінія (8,1 км, 8 станцій);
- введення в експлуатацію других входів-виходів на станціях «Вокзальна», і «Університет», а також других пересадочних вузлів між станціями «Театральна» і «Золоті ворота», «Палац спорту» і «Площа Льва Толстого»;
- реконструкція, технічне переоснащення та капітальний ремонт існуючих об'єктів метрополітену, з метою поліпшення комфортності і культури обслуговування пасажирів та вільного доступу маломобільних груп населення;
- розвиток виробничо-технічної та експлуатаційної бази метрополітену, оновлення рухомого складу;
- завершення будівництва електродепо «Харківське», будівництво нових електродепо, 3 на існуючих та 5 на нових лініях метрополітену;
- будівництво двох нових ліній метрополітену:
  - Подільсько-Вигурівська лінія (27,0 км, 21 станцій) проляже з південно-західної частини міста від зупинки залізниці «Окружна дорога» в районі Жулянського шляхопроводу, далі через центральну частину міста і по Подільському мостовому переходу до житлових районів Воскресенки та Вигурівщини - Троєщини;
  - Перспективна (п'ята) лінія необхідна для додаткового зв'язку між лівим та правим берегами, для обслуговування серединної зони міста, яка неохоплена швидкісним пасажирським транспортом. Трасування, розміщення станцій та електродепо будуть визначені при розробці Комплексної схеми транспорту м. Києва та інших стадіях проєктування лінії.

Будівництво метрополітену на етап 7 років:

- будівництво та введення в експлуатацію 15,0 км ліній та 13 станцій метрополітену, у т.ч.:
  - Святошинсько-Броварська лінія – подовження лінії від ст. «Академмістечко» в бік зупинного залізничного пункту «Новобіличі» (1,3 км, 1 станція); будівництво другого входу-виходу на ст. «Вокзальна»;
  - Оболонсько-Теремківська лінія – подовження лінії на житлові масиви Теремки I та III від ст. «Теремки» до ст. «Одеська» (0,8 км, 1 станція);
  - Сирецько-Печерська лінія – подовження лінії від ст. «Сирець» на північний захід у бік житлового масиву Виноградар (5,7 км, 4 станції), відкриття станції «Львівська брама»; будівництво другої черги електродепо «Харківське» та нового електродепо «Виноградар»;
  - Подільсько-Вигурівська лінія – будівництво лінії від ст. «Глибочицька» до ст. «Райдужна» (7,2 км, 5 станцій).
  - Організація другого пересадочного вузла між станціями «Золоті ворота» та «Театральна».

Будівництво метрополітену на етап 20 років:

- будівництво та введення в експлуатацію 17,1 км ліній та 16 станцій метрополітену, у т.ч.:
  - Святошинсько-Броварська лінія – організація другого входу-виходу на станції «Університет» та будівництво електродепо «Новобіличі»;
  - Оболонсько-Теремківська лінія – відгалуження від ст. «Іподром» вздовж Кільцевої дороги в бік вулиці Д. Луценка (2,2 км, 2 станції); будівництво електродепо «Теремки»;
  - Сирецько-Печерська лінія – відкриття станції «Теличка»; подовження лінії від ст. «Червоний Хутір» до ст. «Сторобориспільська» (1,1 км, 1 станція);
  - Подільсько-Вигурівська лінія – подовження від ст. «Глибочицька» до ст. «Солом'янська площа» (4,0 км, 3 станції); подовження від ст. «Райдужна» на житловий масив Вигурівщина-Троєщина (8,4 км, 7 станцій), подовження від ст. «Райдужна» до ст. «вул.Братиславська» (1,4 км, 2 станції); будівництво двох електродепо «Воскресенка» та «Троєщина»;
  - Організація другого пересадочного вузла між станціями «Палац спорту» та «Площа Л.Толстого».

* В даному розділі враховано рекомендації експертів мерії Лейпцига, Ради Європи та Світового банку

Перспектива:

- будівництво та введення в експлуатацію 34,4 км ліній та 25 станцій метрополітену, у т.ч.:
  - Святошинсько-Броварська лінія – подовження лінії в напрямку Гостомельської площі (2,1 км, 1 станція);
  - Сирецько-Печерська лінія – подовження лінії від ст. «Старобориспільська» до залізничного пункту «Лісництво» (1,3 км, 1 станція);
  - Подільсько-Вигурівська лінія – подовження лінії від станції «Солом'янська площа» в напрямку аеропорту «Київ» (Жуляни) та Кільцевої дороги (6,0 км, 3 станції), будівництво електродепо «Жуляни»;
  - перспективна (п'ята) лінія – орієнтовна довжина 25 км, 20 станцій, 2 електродепо;
  - пересадочні вузли між існуючими та проєктними лініями метрополітену.

Таблиця 11.1

Загальні характеристики метрополітену

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Кількість			
			Існуючий стан	Етап 7 р.	Етап 20 р.	Перспектива
1	Експлуатаційна довжина мережі метрополітену, в т. ч. по лініях:	км	67,7	82,7	99,8	134,2
	Святошинсько-Броварська		22,8	24,1	24,1	26,2
	Оболонсько-Теремківська		21,0	21,8	24,0	24,0
	Сирецько-Печерська		23,9	29,6	30,7	32,0
	Подільсько-Вигурівська		-	7,2	21,0	27,0
	Перспективна (п'ята)		-	-	-	25
2	Кількість станцій, в т. ч. по лініях:	станція	52	65	81	106
	Святошинсько-Броварська		18	19	19	20
	Оболонсько-Теремківська		18	19	21	21
	Сирецько-Печерська		16	21	23	24
	Подільсько-Вигурівська		-	5	18	21
	Перспективна (п'ята)		-	-	-	20
3	Кількість пересадочних вузлів	вузли	3	5	6	10
4	Кількість електродепо, в т. ч. по лініях:	електро-депо	3	4	8	11
	Святошинсько-Броварська		1	1	2	2
	Оболонсько-Теремківська		1	2	2	2
	Сирецько-Печерська		1	1	2	2
	Подільсько-Вигурівська		-	-	2	3
	Перспективна (п'ята)		-	-	-	2

Міська залізниця

- звільнення внутрішньоміського залізничного вузла від вантажних потоків та використання його в якості швидкісного рейкового пасажирського транспорту в єдиній системі з метрополітеном і швидкісним трамваєм;
- будівництво лівобережного пасажирського вокзального комплексу на ст. Дарниця;
- включення у внутрішньоміську мережу залізниці зв'язків з містами приміської зони (Вишгород, Бровари, Бориспіль, Українка, Васильків, Ірпінь);
- збільшення частоти руху поїздів в години «пік» та протягом доби;
- будівництво 6 нових залізничних станцій та зупинних пунктів;
- організація зручних підходів, пересадочних вузлів з іншими видами транспорту, що включають позавуличні пішохідні переходи, перекриття платформ;
- реорганізація територій біля станцій залізниці, створення нових міських майданів, організація підвозу пасажирів наземним транспортом, спорудження перехоплюючих паркінгів.

Таблиця 11.2

Загальні характеристики міської залізниці

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Кількість		
			Існуючий стан	Етап 7 р.	Етап 20 р.
1	Експлуатаційна довжина міської залізниці	км	52,7	52,7	52,7
2	Кількість станцій	станція	18	20	23

Швидкісний трамвай

- збереження існуючої лінії «Площа Перемоги – Кільцева Дорога» з частковою зміною траси в районі залізничного вокзалу Київ-Пасажирський (9,3 км, 12 станцій);
- продовження будівництва лівобережної лінії швидкісного трамваю від житлового масиву Вигурівщина-Троєщина до Південних Осокорків (14,9 км, 13 станцій).

Трамвай

- реконструкція трамвайних ліній з винесенням їх на відособлене полотно зі створенням умов для організації маршрутів з прискореним рухом;
- використання сучасних конструкцій колійного полотна, що дає можливість проїзду автотранспорту;
- будівництво нових 7,5 км трамвайних ліній, в т. ч. по просп. Відрадному, вул. Бориспільській та вул. Празькій з будівництвом тунельного переходу під залізничними коліями;
- будівництво двох трамвайно-тролейбусних депо в житлових масивах Троєщина та Осокорки Центральні.

Тролейбус

Тролейбусна мережа доповнитися новими лініями:

- на правому березі – вулицями Генерала Наумова, Академіка Булаховського, Підлісної;
- на лівому березі – по Русанівській і Дніпровській набережній, вулицями Р.Окіпної, Є. Сверстюка, Митрополита Шептицького, Березняківській, просп. П.Тичини;
- реконструкція та відновлення існуючої виробничої бази тролейбусу (4 електродепо).

Автобус

- розширення автобусної мережі в районах нової забудови та по перспективній магістральній мережі;
- виділення окремих смуг руху автобусів на магістральній мережі;
- будівництво двох нових автобусних парків в районах Совки та Позняки.

Таблиця 11.3

Основні показники розвитку міського пасажирського транспорту

№п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Існуючий стан	Етап 20 р.
1	Річний обсяг пасажирських перевезень, у т.ч.:	млн. пас.	1163,3	1891,5
	міська залізниця		6,9	42,0
	метрополітен		496,1	808,4
	трамвай		107,1	161,4
	тролейбус		137,1	2142,1
	автобус		416,1	737,6
2	Протяжність пасажирської мережі	км		
	міська залізниця (у двоколійному обчисленні)		52,7	52,7
	метрополітен (у двоколійному обчисленні)		67,7	99,8
	трамвай (у двоколійному обчисленні)		94,1	102,9
	тролейбус (у двопутному обчисленні)		207,6	245,9
	автобус		530,0	630,0
3	Щільність мережі наземного пасажирського транспорту	км / км^2	1,98	2,12

11.3. Вулична мережа

Основні заходи з розвитку вуличної мережі:

- подальший комплексний розвиток вузла зовнішніх автошляхів та магістральної мережі міста з урахуванням напрямків територіального розвитку Києва і міжнародних транспортних коридорів;
- збільшення протяжності магістральної вуличної мережі на розрахунковий період з 760 км до 871 км (щільність мережі зросте до 2,4 км/км^2), за рахунок реконструкції існуючих та будівництв нових вулиць, а саме:
  - будівництво дублера Голосіївського проспекту;
  - утворення мережі магістральних вулиць в нових житлових мікрорайонах міста: Теремки III, Варшавський, Осокорки, інші;
- реконструкція мосту ім. Патона (на першу чергу);
- будівництво трьох транспортних переходів через р. Дніпро в межах міста, а саме:
  - завершення будівництва Подільського автомобільного мостового переходу через р. Дніпро, поєднаного з метрополітеном (першочергово);
  - будівництво Північного та Південного транспортних переходів через р. Дніпро, необхідних для подовження правобережної Кільцевої дороги – на лівий берег та розвитку лівобережного автомобільного обходу;
- формування системи магістралей безперервного руху та вулиць-хорд шляхом реконструкції і будівництва нових напрямків – радіальних на правобережжі та широтних і меридіональних на лівобережжі, зокрема:
  - реконструкція Великої окружної дороги з будівництвом транспортних розв'язок в різних рівнях;
  - утворення півкільцевої серединної магістралі на подовженні вул. В.Брожка до вул. Гречка з будівництвом шляхопроводів через залізничні колії;
  - формування Східно-Західної хордової магістралі, яка є автомобільним підходом до Дарницького залізнично-автомобільного мостового переходу через р. Дніпро;
  - утворення меридіональної магістралі Троєщина-Осокорки – основної планувальної вісі лівобережжя, інші;
- будівництво транспортних розв'язок в різних рівнях на перетинах та примиканнях основних транспортних магістралей міста.

Таблиця 11.4

Показники розвитку вуличної мережі та автомобільного транспорту

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Існуючий стан	Етап 20 р.
1	Протяжність магістральної мережі, у т.ч.:	км	760	871
	загальноміського значення		359	415
	районного значення		401	456
2	Кількість автодорожніх переходів через р. Дніпро	од.	5	6
3	Щільність магістральної мережі	км/км^2	2,2	2,4
4	Загальний рівень автомобілізації	авто на 1000 мешк.	370	425
5	Рівень автомобілізації легковими індивідуальними автомобілями	авто на 1000 мешк.	310	370

Місця зберігання автотранспорту

- забезпечення місцями для постійного зберігання індивідуального легкового транспорту 100 % парку мешканців міста;
- будівництво багаторівневих наземних та підземних гаражів на території одноповерхових гаражних кооперативів та на відкритих автостоянках;
- будівництво гаражів для тимчасового зберігання автомобілів біля громадських центрів;
- розміщення перехоплюючих гаражів та автостоянок біля станцій метрополітену, міської залізниці, на основних в'їздах в місто.

11. 4. Зовнішній транспорт

Автодороги та автотранспорт

Для забезпечення розвитку Київської агломерації з урахуванням рекомендацій експертів Ради Європи пропонується формування єдиного транспортно-планувального каркасу міста і Київської області, зокрема:

- органічне поєднання основних міських магістралей з зовнішніми автомобільними дорогами державного та місцевого значення;
- завершення будівництва міської Великої окружної дороги та запровадження будівництва обласної Великої окружної автомобільної дороги навколо м. Києва;
- створення системи дублерів основних виходів із Києва на найбільш завантажених напрямках, зокрема автодорога Київ-Ірпінь, дублери автодороги Київ-Чоп, частини Кільцевої дороги та інші;
- залучення до системи міжнародних транспортних коридорів для підсилення містобудівного потенціалу Житомирського, Одеського, Вінницького, Харківського та Чернігівського магістральних напрямків з об'єднанням їх у єдину систему шляхом будівництва південного транспортного обходу Києва на відстані 10-20 км від існуючих меж столиці;
- створення системи транспортно-пересадочних вузлів з паркінгами для зменшення потоку автомобільного транспорту до столиці.

Залізничний транспорт

Основними заходами розвитку вузла залізничного транспорту прийняті:

- спорудження зовнішнього залізничного обходу від Ніжинського до Коростеньського напрямків для пропуску транзитних вантажних потоків;
- будівництво залізничної розв'язки в різних рівнях в районі зупинного пункту Лівий Берег;
- спорудження додаткових головних колій на ділянках: Київ-Деміївський – Дарниця, Жуляни – Глеваха, Київ – Миронівка;
- закриття 66 малодіяльних під'їзних колій на 10 вантажних станціях;
- створення трьох транспортно-складських комплексів: у районі с. Кожухівка Васильківського району, с. Калинівка Броварського району, м. Українка в комплексі з новими вантажними районами річкового порту;
- закриття вантажних станцій і дворів Київ-Товарний, Київ-Дніпровський, вантажного двору Київ-Почайна, вантажної роботи на ст. Київ-Пасажирський, сортувальної роботи на ст. Дарниця.

Автобусний транспорт.

З метою покращання обслуговування пасажирів і перевізників міжміського автобусного сполучення та виключення руху автобусів міськими вулицями намічено:

- відкриття двох сучасних автовокзалів: в районі житлового масиву «Теремки» – південний та західний напрямки; в районі Харківської площі – північний, східний та південно-східний напрямки;
- будівництво трьох автостанцій: «Новобіличі», «Троєщина», «Лісництво»;
- реконструкції двох існуючих автостанцій: «Дарниця», «Полісся»;
- припинення експлуатації Центрального автовокзалу, автостанцій «Поділ», «Південна» та «Дачна».

Річковий транспорт

- винесення вантажних районів Київського річкового порту з гавані на Подолі;
- будівництво вантажного річкового порту – водного транспортно-складського комплексу в районі м. Українка;
- реконструкція річкового вокзалу на Поштовій площі;
- організація діяльності річкового транспорту для туристичних екскурсій.

Повітряний транспорт

- подальший розвиток аеропорту «Бориспіль»;
- будівництво на перспективу аеропорту «Рославичі»;
- розвиток вантажного терміналу аеродрому «Гостомель».

12. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

З метою поліпшення екологічного стану території міста та життєвого середовища на довгострокову перспективу здійснюється комплекс інженерно-технічних заходів з охорони навколишнього середовища, захисту населення і території від несприятливих впливів природного та техногенного походження, в тому числі:

Захист територій в зонах небезпечних геологічних та інженерно-геологічних процесів

Заходи з попередження та захисту від зсувних процесів:

- розробка Генеральної схеми протизсувних заходів території м. Києва;
- розробка Програми інженерного захисту території м. Києва від зсувів;
- проведення протизсувних робіт на зсувонебезпечних ділянках відповідно до Генеральної схеми протизсувних заходів території м. Києва, в т.ч. першочергові – на схилах Дніпра, Протасового, Божкового, Реп'яхового Ярів, Батиєвої гори, на схилах парку Вічної слави, Совської балки, на території Олександрівської клінічної лікарні, по вул. Інститутська, 1 «Квітниковий годинник», Національного заповіднику «Софія Київська», забезпечення стійкості схилів звалища в с. Пирогів та по окремих ділянках в Подільському, Шевченківському та Голосіївському районах; каналізування у мікрорайонах існуючої малоповерхової (садибної) забудови, які розташовані на зсувонебезпечних територіях.
- забезпечення дотримання, в зонах геодинамічної напруги, спеціального режиму землекористування, який визначається у містобудівних умовах та обмеженнях, що надаються в установленому порядку Департаментом містобудування та архітектури і КП «Спеціалізоване управління протизсувних підземних робіт».

Захист від повеней:

- заборона відведення і призупинення забудови вже відведених ділянок в районі Конча-Заспа – Плюти до розробки проєктів інженерного захисту території;
- введення офіційного мораторію на замив та засипку акваторій р. Дніпро, малих річок та водойм;
- розробка проєктів із захисту існуючої та перспективної забудови різного функціонального призначення від дії можливих паводків і повеней різної забезпеченості, чи прориву греблі Київської ГЕС;
- розробка гідродинамічної моделі Дніпра на ділянці в межах м. Києва;
- проведення реконструкції закритих колекторів на руслах малих річок, а також розчистка відкритих русел малих річок, меліоканалів, пониження рівня відкритих водойм (р. Либідь, р. Нивка, Дарницький і Північно-Дарницький меліоканали, оз. Вирлиця, каскад озер Опечінь, оз. Алмазне, водойма в парку Перемоги).

Захист від підтоплення, в т. ч. забудованих територій:

- Розробка Комплексної програми по виявленню та ліквідації наслідків підтоплень території м. Києва;
- застосування ефективних протизсувних заходів на ділянках їх поєднання з підтопленням, в т.ч. в межах перспективної забудови;
- розробка проєкту та проведення заходів по ліквідації підтоплення ж/м ДВРЗ;
- проведення гідрогеологічних вишукувань на підтоплюваних територіях;
- розчищення та модернізація наявних дренажів (як відкритих так і закритих);
- влаштування дренажів захисту підземних частин будівель та споруд, за необхідності з примусовим відведенням дренажного стоку (з будівництвом дренажних насосних станцій);
- проведення капітального ремонту (модернізації/реконструкції) інженерних мереж з метою зменшення втрат води та зменшення ймовірності активації небезпечних геологічних явищ.

Заходи зі зниження забруднення атмосферного повітря автомобільним транспортом:

- оптимізація руху автотранспорту (будівництво розв`язок, тунелів, перерозподіл транспортного потоку, будівництво підземних і надземних пішохідних переходів, в тому числі обмеження руху вантажного транспорту на території м. Києва);
- підвищення стандартів пального («Євро-5», «Євро-6»);
- стимулювання переходу населення на електротранспорт;
- популяризація велосипедного транспорту та будівництво велосипедних доріжок;
- розширення мережі постів контролю та спостереження за станом атмосферного повітря;
- проведення реконструкції вуличних зелених насаджень для підвищення їх ефективності, підвищення загального ступеня озеленення території, в тому числі з використанням дахового і вертикального озеленення;
- оновлення рухомого складу автобусних парків з заміною моделей з застарілими двигунами на сучасні двигуни, що відповідають сучасним європейським стандартам, збільшення частини громадського електротранспорту.

Заходи зі зниження забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами:

- здійснення дієвого екологічного та санітарного контролю за діяльністю промислових підприємств м. Києва;
- інвентаризація викидів та розробка (коригування) паспортів санітарно-захисних зон підприємств, здійснення контролю за режимом їх використання та рівнем озеленення;
- технологічне переоснащення, реструктуризація промислових підприємств I-II класу шкідливості (згідно з санітарною класифікацією), що розташовані в районах з високою щільністю населення;
- запровадження організаційно-правових заходів по стимулюванню зниження забруднення атмосферного повітря та зменшення кількості викидів шкідливих речовин.

Заходи по зменшенню зон впливу фізичних факторів:

- здійснення моніторингу радіаційного стану території, ліквідація виявлених джерел забруднення; винесення Київського спецкомбінату УкрДО «Радон» з тимчасового зберігання радіоактивних відходів у Чорнобильську зону;
- забезпечення контролю за джерелами електромагнітного випромінювання;
- розробка паспортів санітарно-захисних зон та дотримання режиму використання території, визначення зон обмеження забудови з метою забезпечення захисту від джерел електромагнітного випромінювання;
- застосування комплексу архітектурно-планувальних заходів зі зменшення негативного впливу шумового забруднення: застосування звукопоглинаючих матеріалів, конструювання протишумових віконних клапанів;
- заміна застарілих вікон та балконних дверей у житлових будинках на сучасні склопакети, а в офісних будівлях встановлення нових фасадних систем;
- проведення комплексних шумозахисних заходів, в тому числі створення шумозахисних екранів на вулицях з еквівалентним рівнем шуму понад 73 дБА (просп. Перемоги, Повітрофлотський просп., бульв. Чоколівський, бульв. Дружби Народів, вул. В.Гетьмана та ін.);
- використання віброшумозахисних конструкцій при реконструкції транспортних магістралей, встановлення шумозахисних екранів (просп. Науки, вул. Вишгородська, вул. Щербаківського, бульв. Л.Українки, бульв. Т.Шевченка);
- зменшення шумового впливу від трамваю шляхом ліквідації трамвайних ліній загальною протяжністю 11,6 км, будівництва шумозахисних екранів вздовж швидкісного трамваю № 1 і № 3;
- розробка карти шумів м. Києва та впровадження загальноміської Програми захисту від шуму, електромагнітного випромінювання та інших несприятливих фізичних факторів впливу.

Заходи по скороченню та забезпеченню режимів санітарно-захисних смуг виробничих об’єктів:

- розробка та реалізація проєктів організації санітарно-захисних зон виробничих підприємств (промислових зон) з метою виключення випадків проживання населення в зонах понаднормового впливу виробничих об’єктів;

- технічне переоснащення підприємств теплоенергетики, хімічної, будівельної промисловості для підвищення ефективності очищення викидів та зменшення в подальшому їх санітарно-захисних зон;
- розробка техніко-економічного обґрунтування по екологічній санації проммайданчику ПАТ «Радикал», уточнення та зменшення санітарно-захисної зони, проведення санації території та заходів з забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення ртутьвмісних відходів;
- реструктуризація, перепрофілювання та технологічне переоснащення підприємств, які негативно впливають на навколишнє середовище, в першу чергу – підприємства I класу шкідливості;
- покращення умов проживання населення в с. Бортничі, яке перебуває в межах санітарно-захисної зони (на площі 190,0 га) шляхом проведення реконструкції Бортницької станції аерації, та можливості в подальшому зменшити розміри санітарно-захисної зони;
- ліквідація зон екологічного ризику за рахунок переведення потенційно екологічно небезпечних підприємств, що використовують хімічно небезпечні речовини (хлор, аміак) на більш хімічно безпечні (гіпохлорит натрію, фреон) речовини;
- проведення комплексу спеціальних інженерно-технічних заходів на діючих кладовищах для зменшення розмірів їх санітарно-захисних зон.

Заходи по забезпеченню режимів зон охорони джерел питного водопостачання:
- встановлення поясів зон санітарної охорони джерел водопостачання та дієвий контроль за дотриманням ведення господарства на їх території;
- підвищення надійності роботи водопровідних станцій та отримання питної води належної якості при аварійних забрудненнях джерел водопостачання.

Заходи по захисту водойм, підземних вод та забезпеченню режимів господарювання в межах ПЗС:
- забезпечення обмеження господарської діяльності та встановлення дієвого контролю за дотриманням норм природокористування в межах прибережних захисних смуг (ПЗС) відповідно до вимог чинного Законодавства, винесення їх меж в натуру;
- посилення санітарно-епідеміологічного контролю за станом пляжів та водойм, що використовуються в рекреаційних цілях, для забезпечення їх відповідності ДСП № 173;
- забезпечення очищення всіх водойм м. Києва згідно з чинними нормами, правилами утримання та догляду водних об’єктів – один раз на 5-10 років (залежно від глибини); проведення невідкладного розчищення 10 водних об′єктів загальною площею 260 га, серед яких оз. Синє, оз. Тельбин, Совські ставки, Русанівський канал та ін.;
- розробка та реалізація Проєкту відродження малих річок міста (р. Либідь, Сирець, Совка, Нивка, Віта); комплексні заходи щодо каскаду озер Опечінь, водойм по вул. Закревського і просп. Бажана; благоустрою прибережних територій зі створенням пляжів або зон відпочинку біля води (оз. Йорданське, Лебедине, Редькіно, Вербне);
- будівництво очисних споруд дощової каналізації (94 шт.);
- розробка проєктів розширення ПЗС для забезпечення нормативного стану водойм та реабілітації природного комплексу, в тому числі в межах територій промислово-комунального призначення, які передбачаються до функціонального перепрофілювання;
- виконання коригування «Проєкту прибережних захисних смуг водних об'єктів м. Києва» відповідно до нової топогеодезичної зйомки та сучасного стану водних об'єктів міста;
- продовження роботи з благоустрою берегів, очищенню чаш водойм (842 га водного дзеркала) та русел водотоків (28 км) від замулення, заростання, засмічення.

Заходи по реабілітації ґрунтів:
- рекультивація земель закритих кар`єрів і сміттєзвалищ, сильноеродованих ґрунтів;
- проведення комплексу заходів з меліорації, локалізації та консервації верхніх шарів ґрунту на територіях, сумарний показник забруднення ґрунтів яких перевищує 64 умовні бали (зокрема в межах підприємств, які перепрофільовуються, територій прилеглих до залізниць та магістралей);
- здійснення заходів з демеркуризації забруднених територій ПАТ «Радикал»;
- коригування існуючої схеми санітарної очистки з урахуванням нових умов розвитку міста (вирішення проблем сортування, переробки, термічного знешкодження та утилізації побутових, промислових та інших відходів), ліквідація та недопущення утворення нових сміттєзвалищ;
- контроль за ґрунтами, що ввозяться для використання при озелененні та благоустрою міських територій.

Заходи з організації санітарної очистки території:
Тверді побутові відходи (ТПВ):

Впровадження сортування, роздільного збору та вивезення ТПВ (очікуваний обсяг ТПВ на етап 20 років 1156 тис.т):
- впровадження роздільного збору ТПВ (переважним чином 2-х контейнерної системи – вторинна сировина та змішані відходи);
- створення критих, відгороджених контейнерних майданчиків та їх облаштування згідно з вимогами ДСаНПіН 145-2011, обґрунтування їх розміщення з точки зору найбільших потоків людей та зручності під`їзду сміттєвозів необхідно розглядати окремо в кожному конкретному випадку у відповідності до містобудівних умов;
- зменшення утворення кількості ТПВ, які підлягають вторинному сортуванню шляхом розвинення мережі стаціонарних і пересувних приймальних пунктів вторсировини в усіх районах м. Києва (папір, картон, метал, скло, ПЕТ-пляшки, консервні банки, ганчір’я тощо) – загальною кількістю 35-40 шт.;
- вирішення проблеми утилізації небезпечних відходів (елементів живлення, ртутьвмісних ламп і т.п.) шляхом організації спеціалізованих пунктів прийому в кожному мікрорайоні;
- обробка на сміттєсортувальних станціях тільки «сухої» фракції ТПВ, що дозволяє підвищити ефективність промислового сміттєсортування до 90 % вторинної сировини.

Для забезпечення екологічної безпеки на існуючих об`єктах поводження з ТПВ та їх ефективного використання пропонується:
- приведення у відповідність санітарним вимогам та оптимізація використання Полігону № 5 (с. Підгірці): реконструкція та технічне переоснащення полігону; модернізація та збільшення потужностей споруд для очищення фільтрату;
- технічне переоснащення заводу «Енергія», з першочерговим встановленням дієвих фільтрів для мінімізації шкідливих викидів;

Вирішення питання мінімізації кількості ТПВ, що підлягає захороненню та впровадження сучасних технологій переробки ТПВ:
- використання сміттєсортувальних станцій (ліній) підприємств сфери поводження з відходами на максимальну потужність з їх розширенням при можливості;
- будівництво із залученням інвесторів 4-х сортувально-переробних комплексів (потужністю по 200 тис. т відходів на рік) на території приміської зони м. Києва з полігонами для захоронення неутилізованих решток:
  - Обухівський район Київської області, с. Підгірці (біля Полігону № 5);
  - Бородянський район Київської області, Здвижівська с/р;
  - Броварський район, полігон ТПВ ТОВ «Десна-2»;
  - Бориспільський район Київської області, ділянка біля с. Гнідин передана Корпорації «Укрвторресурси» під будівництво об'єктів санітарної очистки.

Як варіанти розміщення сміттєпереробних комплексів розглядаються наступні території:
- Бориспільський район Київської області, с. Проліски;
- Бориспільський район Київської області, полігон ТПВ ТОВ «Металіст»;
- Макарівський район, с. Ясногородка;
- Вишгородський район, біля с. Старі Петрівці полігон ТПВ переданий в оренду Корпорації «Укрвторресурси» під будівництво об'єктів санітарної очистки;
- м. Київ, територія на вул. Пирогівський шлях, біля Полігону № 6;
- м. Київ, територія на вул. Колекторній, 44, біля заводу «Енергія».

- будівництво комплексу для збирання та перероблення зношених автошин (шкіри, гумових виробів).

Економічне стимулювання та законодавче забезпечення схеми санітарної очистки м. Києва у сфері поводження з ТПВ:

- закріплення на законодавчому рівні статусу суб`єктів господарювання, що займаються санітарним очищенням міст та надання їм юридичної та податкової підтримки;
- забезпечення дієвого контролю за діяльністю підприємств, що працюють у сфері поводження з ТПВ шляхом ліцензування та екологічного інспектування.

Рідкі побутові стоки:

- повна реконструкція Бортницької станції аерації з будівництвом лінії по обробці та утилізації осадів;
- розділення стічних вод правобережної та лівобережної частини міста, з будівництвом в південній частині приміської зони очисних споруд зі спорудами по обробці та утилізації осадів.

Будівельне сміття:

Ефективне використання будівельного сміття та можливості використання будівельних відходів, як вторсировини (щорічні обсяги близько 500 тис. т):

- використання подрібнюючих установок для ущільнення будівельного сміття;
- повторне використання відходів будівництва, виробництво щебеню і піщано-гравійної маси (для підсипання доріг та при деяких інших видах будівельних робіт).

Подальше складування будівельних відходів:

- створення потужностей з переробки будівельних та великогабаритних відходів на базі Полігону № 6 (вул. Пирогівський шлях).

Економічне стимулювання та законодавче забезпечення схеми санітарної очистки м. Києва у сфері поводження з будівельним сміттям:

- забезпечення дієвого контролю за діяльністю підприємств, що працюють у сфері поводження з будівельними відходами шляхом ліцензування та екологічного інспектування.

Промислові відходи:

- зменшення частки неутилізованих відходів в загальному обсязі утворюваних відходів шляхом їх утилізації та знищення токсичності (в основному піроліз та газифікація відходів);
- створення спеціальних складів для зберігання небезпечних промислових відходів, зокрема радіаційних, на території Чорнобильської АЕС;
- створення спеціальних ліній з утилізації промислових відходів на запроєктованих сміттєпереробних заводах;
- забезпечення дієвого контролю за діяльністю підприємств, що працюють у сфері поводження з промисловими відходами шляхом ліцензування та екологічного інспектування.

Інші види відходів:

Вирішення питання у сфері поводження з небезпечними медичними відходами:

- постійний контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог щодо поводження з небезпечними медичними відходами;
- встановлення спеціальних печей (піролізних установок) по утилізації медичних відходів в межах котелень в районі Київської міської клінічної лікарні № 1 (Харківське шосе, 121) та Київської міської клінічної лікарні № 6 (просп.Л.Гузара, 3).

Вирішення проблеми поводження з крупногабаритними відходами:

- організація збору і транспортування великогабаритного сміття шляхом влаштування спеціальних майданчиків з контейнерами місткістю 5-25 м^3;
- підтримка розвитку сміттєпереробних комплексів, до складу яких входить переробка великогабаритного сміття та побутової техніки в межах приміської зони на земельних ділянках, наданих в оренду Корпорації «Укрвторресурси»:
  - Обухівський район, с. Підгірці (Полігон № 5);
  - Броварський район, полігон ТПВ ЛБ ТОВ «Десна-2».

Вирішення проблем у сфері поводження з відходами зеленого господарства:

- організація ефективного збору і транспортування відходів зеленого господарства до місць переробки;
- оновлення парку спецтехніки для збору і транспортування неліквідної деревини, відходів лісозаготівель та опалого листя;
- організація переробки неліквідної деревини та відходів лісозаготівель на тверде органічне паливо з стабільними енергетичними показниками на базі деревообробних цехів КО «Київзеленбуд» з використанням сучасних технологій;
- розширення мережі існуючих площадок для компостування опалого листя відповідно до нормативу «Технології перероблення органічної речовини, що є у складі побутових відходів» (наказ СОУ ЖКГ № 78 від 30.03.2010 р.) та згідно з Розпорядженням КМДА № 379 від 07.03.2006 р. «Про створення виробничих дільниць з утилізації листя та інших рослинних відходів»;
- влаштування дільниці з утилізації листя та інших рослинних відходів «Правобережна» в Святошинському ЛПГ;
- виділення додатково ділянки для влаштування дільниці з утилізації листя та інших рослинних відходів «Лівобережна» в Дарницькому ЛПГ;
- для попередження засмічення озеленених територій загального користування встановлення урн та контейнерів;
- закріплення на законодавчому рівні, внесення коректив у «Правила утримання собак та котів у м. Києві» (Рішення Київради № 1079/3912 від 25.10.2007 р.) щодо системи прибирання екскрементів собак та котів їхніми хазяями під час вигулу на озеленених територіях та здійснення контролю за дотриманням даних Правил з застосуванням системи штрафів та адміністративних порушень.

Кладовища:

Вирішення питання організації вільних площ для поховань (потреба на етап 15 років, враховуючи найімовірніше співвідношення традиційного поховання і кремації, складає 369,4 га);

- заборона традиційних поховань в межах міста, крім випадків повторного захоронення чи підхоронення до родинних могил;
- реконструкція існуючих кладовищ міста з будівництвом колумбарних стінок;
- розробка спеціальних проєктів при розширенні існуючих кладовищ, що примикають до лісопаркових зон, з пріоритетом збереження існуючих озеленених територій;
- збільшення потужності існуючого крематорію на території Байкового кладовища та будівництво нового на території приміської зони;
- впровадження на всіх старих кладовищах переважного поховання в склепах (сімейного типу);
- створення нових та розширення існуючих сільських кладовищ на території приміської зони на площі 211,5 га в межах визначених і схвалених ділянок:
  - Північне кладовище (біля с. Рожівка Броварського району) – розширення кладовища та будівництво крематорію на ділянці 68 га;
  - Південне кладовище (на землях Віта-Поштової сільської ради Києво-Святошинського району) – розширення існуючого кладовища на 27,4 га;
  - Бориспільський р-н, Вишенська сільська рада – створення кладовища площею близько 50 га, при погодженні з місцевими органам самоврядування;
  - резервна ділянка між сільськими радами с. Мироцьке Києво-Святошинського р-ну та с. Блиставиця Бородянського р-ну – створення кладовища площею близько 80 га, при погодженні з місцевими органам самоврядування.
- проведення комплексу спеціальних інженерно-технічних заходів на діючих кладовищах для зменшення їх можливого негативного впливу в районах з високою щільністю населення;
- будівництво міського кладовища для тварин у складі крематорію та колумбарію біля ТЕЦ-6.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» розділ Охорона навколишнього природного середовища є звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Стратегічна екологічна оцінка Генерального плану міста Києва виконувалась одночасно із розробленням Генерального плану. З метою оцінювання відповідності планувальних рішень природним умовам і екологічному стану міста Києва, виконано аналіз поточного стану довкілля. Визначено, що основні екологічні проблеми міста Києва пов'язані із високим рівнем забруднення атмосферного повітря, що зумовлене постійним і невпинним зростанням кількості автотранспорту. Доповнення до викидів автотранспорту – викиди енергетичних підприємств, які на другому місці по продукування забруднення повітря. Тенденції зменшення зелених насаджень у межах забудованої частини міста у поєднанні із особливостями глобальних змін клімату призводять до зниження комфортності клімату, що проявляється, зокрема, у перегріванні поверхні. Особливо важливою проблемою є стан водойм, перш за все Десни і Дніпра – постачальників питної води. Наявні проблеми із підтопленням території та наявністю зсувонебезпечних зон. Несприятливий стан навколишнього середовища чинить тиск на здоров'я населення.

Проектні рішення Генерального плану спрямовані на вирішення у тому числі екологічних проблем міста Києва. Впровадження проектних рішень, пов'язаних із новою забудовою чи транспортною мережею не чинитимуть негативного впливу на довкілля та не спричинятимуть гострих екологічних проблем.

Загалом планувальні рішення Генерального плану міста Києва з точки зору впливу на довкілля можна поділити на дві групи. Перша – пропозиції, пов'язані із поліпшенням екологічного стану міста. Це – розвиток зелених зон різного виду, зокрема парків; створення рекреаційних територій, зростання частки природно-заповідного фонду. Вже у короткостроковій перспективі ці рішення здатні суттєво поліпшити стан довкілля.

Друга група рішень – заплановані території для створення нової забудови різних видів, житлової і виробничої, розвиток транспортної мережі. У короткостроковій перспективі, на час будівництва, очікується посилення тиску на навколишнє середовище у зв'язку із інтенсивною роботою будівельної техніки, трансформації ландшафту, що сформувався на відповідних ділянках. За рахунок синергії різних видів впливу – викидів хімічних речовин, шумового забруднення тощо – ймовірні тимчасові негативні наслідки для довкілля та здоров'я людини. Після закінчення будівництва у процесі експлуатації не очікується негативний вплив на навколишнє середовище за умов дотримання відповідних приписів. Особлива увага – транспортній мережі, особливість функціонування якої передбачає постійний тиск на довкілля через концентрацію потоків автотранспорту та посилення викидів.

З метою запобігання негативним наслідкам впливу на довкілля у рамках Генерального плану міста Києва розроблений комплекс заходів із запобігання, зменшення або пом'якшення ймовірних негативних наслідків виконання документа державного планування. Такі заходи спрямовані на зниження забруднення атмосферного повітря, захисту від фізичних чинників впливу (шум, електромагнітне випромінювання), запобігання підтопленню та зсувам, захисту водного басейну та ґрунтів.

13. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ

13.1. Основні напрямки та завдання розвитку інженерної інфраструктури

При забезпеченні необхідної потужності і надійності систем інженерної інфраструктури основними проблемами є значне відставання інженерного забезпечення забудови, зношеність магістральних та розподільчих інженерних мереж і міських очисних споруд каналізації в Бортничах, вичерпаність резерву електрозабезпечення й теплопостачання існуючої забудови внаслідок нерівномірного розташування джерел, а також значного росту потреби в цих ресурсах. Для вирішення цих проблем пріоритетними напрямками та завданнями є наступні.

Забезпечення надійності функціонування інженерної інфраструктури міста:

- забезпечення надійного та безперебійного енерго- та водопостачання споживачів міста;
- підвищення якості роботи систем та схем інженерного забезпечення з урахуванням зростаючих вимог до охорони навколишнього середовища та здоров'я людини;
- ефективне використання інженерних та територіальних ресурсів з урахуванням широкого вживання ресурсозберігаючих технологій;
- розширення спектру телекомунікаційних послуг.

Розвиток інфраструктури водогосподарського комплексу:

- покращення якості води в джерелах питного водопостачання та удосконалення технології очищення питної води на водопровідних станціях;
- удосконалення системи обліку, скорочення втрат та підвищення надійності систем та схем водопостачання;
- досягнення нормативного рівня очистки господарсько-побутових та поверхневих стоків;
- створення споруд та впровадження технологій для гарантованої утилізації осаду та підвищення ефективності споруд обробки осаду;
- забезпечення стабільної та безаварійної роботи системи транспортування стоків зі створенням оптимального резерву пропускної спроможності комунікацій та резерву потужності споруд;
- забезпечення водопостачання та 100 % каналізування районів садибної забудови з прокладанням мереж дощової каналізації,а також будівництвом очисних споруд та насосних станцій в Голосіївському районі (мкр. Ширма, мкр. Мишоловка), в с. Троєщина, с. Биківня, мкр. Жуляни, в районах Нивки, Сирець, Бортничі та інших.

Розвиток інфраструктури паливно-енергетичного комплексу:

- збільшення виробництва теплової та електричної енергії зі створенням резерву потужності на джерелах;
- підвищення енергоефективності при виробництві, передачі та споживанні теплової та електричної енергії, впровадження когенерації;
- стабілізація та подальше зниження впливу енергоджерел на навколишнє середовище;
- підвищення ефективності використання природного газу;
- стійке постачання природним газом міських споживачів, насамперед населення та джерел енергопостачання;
- широке застосування в паливно-енергетичній галузі міста нетрадиційних джерел енергії, що виробляється без спалювання вуглеводнів;
- розвиток і реконструкція систем транспортування енергоресурсів;
- вивільнення територій, які зайняті повітряними лініями електропередачі та відкритими електропідстанціями шляхом переведення відповідно в кабельне виконання та закритого типу.

Розвиток інфраструктури інформатики та зв'язку:

- безперебійне надання послуг зв'язку, в тому числі мобільного, місцевого, міжміського та міжнародного телефонного зв'язку;
- розвиток послуг та мереж: зв'язку персонального радіовиклику; пересувного радіозв'язку в виділеній мережі зв'язку; пересувного радіотелефонного зв'язку та супутникового радіозв'язку; зв'язку по наданню каналів зв'язку, по передачі даних, а також для кабельного, ефірного мовлення та дротового радіомовлення; поштового зв'язку;
- розвиток волоконно-оптичної мережі для забезпечення переводу АТС на цифрові технології;
- розвиток телекомунікаційної мережі та кабельного телебачення;
- забезпечення населення послугами поштового зв'язку високої якості з розширенням спектру послуг;
- безперебійне функціонування телерадіомовної мережі.

13.2. Заходи з розвитку, будівництва та реконструкції систем і об'єктів інженерної інфраструктури та вдосконалення їх функціонування

Водопостачання. Вдосконалення системи міського водопроводу базується на принципах оптимального використання природних, технічних, енергетичних та фінансових ресурсів. Підвищення якості води на перспективу передбачається за рахунок впровадження сучасних методів знезаражування води шляхом переходу від рідкого хлору на електролізний низькоконцентрований гіпохлорид натрію, будівництва споруд попередньої очистки води та первинного озонування на Дніпровській та Деснянській водопровідних станціях, збільшення подачі артезіанської води в централізовану систему водопостачання з доведенням її обсягів до затверджених експлуатаційних запасів та ін.

Скорочення нераціональних втрат води передбачається за рахунок обліку індивідуального водоспоживання, зниження втрат води при транспортуванні, раціонального використання води питної якості промпідприємствами за рахунок впровадження сучасних водозберігаючих технологій, систем зворотного та повторного водопостачання, використання на технологічні потреби води відповідної якості, а також - будівництва системи поливального водопроводу з власними джерелами та спорудами водопостачання.

Для подальшого перспективного розвитку системи водопостачання, забезпечення розрахункових потреб (1542,43 тис. м^3/макс. добу) та для вирішення проблем, що виникли вже сьогодні, визначено заходи, які потребують термінової реалізації:

- відновлення в натурі санітарно-захисних зон від водозаборів та водоочисних станцій відповідно до чинних державних будівельних норм;
- резервування території на о. Великий під майбутній водозабірний вузол;
- реконструкція очисних споруд, насосних станцій І-го та ІІ-го підйомів Дніпровської водопровідної станції з будівництвом заводу по виробництву гіпохлориту натрію, станції зневоднення осадів, утилізації та повернення промивних вод, а також впровадження на них енергозберігаючих технологій;
- реконструкція очисних споруд, насосних станцій І-го та ІІ-го підйомів Деснянської водопровідної станції з будівництвом заводу по виробництву гіпохлориту натрію, станції зневоднення осадів, утилізації та повернення промивних вод, а також впровадження на них енергозберігаючих технологій;
- будівництво стаціонарної станції подачі води з р. Десни на споруди Дніпровської ВС та будівництво відповідних водоводів;
- переоснащення систем знезараження води сучасними технологіями та обладнання НС «Мінська», «Депутатська», «Сирецька», «Білицька»;
- реконструкції НС «Виноградар-ІІІ», НС «Крутогірна», НС «Печерська», НС «Смородинська»;
- завершення будівництва гідровузлів «Осокорки-Північні», «Бортничі», «Чапаєвка»;
- реконструкція із заміною обладнання комплексу артводопостачання з насосними станціями «Південний водопарк», «Корчуватська», «Голосіївська», «Сирецька», «Оболонь-І», «Оболонь-ІІ», «Троєщина-І», «Виноградар-І»;
- будівництво очисних споруд на НС «Оболонь-І», «Оболонь-ІІ», «Троєщина-І»;
- тампонування артезіанських свердловин, виведених з експлуатації;
- заміна насосного обладнання на артезіанських свердловинах з впровадженням енергозберігаючого обладнання;
- перекладка водоводу Д = 600 мм (НС «Смородинська») на вул. Стеценка від вул. Володимира Сальського до вул. Академіка Туполєва;
- перекладка водоводу Д = 1000 мм від вул. Полярної до НС «Смородинська»;
- будівництво двох водоводів з дюкерними переходами через р. Дніпро від НС-ІІ-го підйому до НС-ІІІ-го підйому Деснянського водопроводу;
- реконструкція шахтного ствола та водоводів в ньому в районі НС-ІІІ-го підйому Деснянського водопроводу;
- реконструкція вузла водоводів від НС ІІ-го підйому Деснянського водопроводу до НС ІІІ-го підйому «Печерська» на території урочища Передмістна Слобідка (Гідропарк);
- перекладка водоводу на вул. В.Василевської та вул. Політехнічній від водоводу на вул. Маршала Рибалка до вул. Героїв Севастополя.
- прокладання водоводу Д=900 мм від просп. Л.Гузара до водоводу по вул. Жмеринській;
- прокладання водоводу від вул. Жмеринської до гідровузла в районі вул. Дмитра Луценка, Кільцевої дороги;
- прокладання водоводу від від просп. Алішера Навої до просп. Броварського;
- прокладання водоводу на Дніпровській набережній від Броварського шосе до просп. Бажана;
- санація водоводу по вул. О.Бальзака від просп. Р.Шухевича до вул. С.Лифаря;
- будівництво водопровідної магістралі від вул. І.Виговського до Великої Кільцевої дороги у Подільському, Шевченківському, Святошинському районах м. Києва;
- реконструкція близько 70 км вуличної водопровідної мережі;
- прокладання близько 30 км вуличної водопровідної мережі;
- реконструкція підвищувальних насосних станцій холодного водопостачання з впровадженням енергозберігаючого обладнання з частотним приводом.

Окрім зазначених заходів необхідно виконати:

- будівництво водозабору на о. Великий з розробкою схеми подачі води на споруди попередньої очистки Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій;
- будівництво гідровузла в районі вул. Дмитра Луценка, Кільцевої Дороги;
- реконструкція із заміною обладнання комплексу артводопостачання з насосними станціями «Виноградар-І», «Колекторна», «Микільська Борщагівка», «Святошин»;
- перекладка водоводу від НС ІІ-го підйому Деснянського водопроводу до вул. Фанерної;
- прокладання водоводу від ж/м Райдужного до водоводу НС «Смородинська» (вул. Кирилівська) вздовж Подільського мостового переходу;
- прокладання водоводу від станції метро «Дніпро» на Набережному шосе, Наддніпрянському шосе, Столичному шосе вул. Академіка Заболотного до виходу з НС «Голосіївська»;
- завершення будівництва та введення в експлуатацію водоводу Д = 1200 мм на вул. Сортувальній від просп. Петра Григоренка до Набережного шосе;
- будівництво гідровузла по вул. Електротехнічній;
- вирішити питання відводу земельних ділянок для розміщення нових спору системи водопостачання.

Водовідведення. Прогнозний об'єм стічних вод м. Києва та приміської зони від побутових споживачів, комунальних та промислових підприємств складе 1393,02 тис.м^3/добу. Головним завданням по організації водовідведення в м. Києві на довгостроковий період є забезпечення повного охоплення забудови міста централізованою каналізацією та розділення стічних вод правобережної та лівобережної частини міста.

До основних заходів сталого функціонування та розвитку системи каналізації на перспективу віднесено:
- реконструкція Бортницької станції аерації;
- розробка ТЕО по будівництву нових очисних споруд каналізації правого берега, вибір місця для їх розміщення та безпосередньо їх будівництво;
- реконструкція каналізаційних насосних станцій та насосного обладнання існуючих каналізаційних насосних станцій «Микільська Борщагівка-1», «Микільська Борщагівка-2», «Мишоловка», «Биківня» та «Позняки» і «Правобережна» разом з реконструкцією БСА;
- будівництво нових КНС і мереж в районах існуючої неканалізованої садибної та малоповерхової забудови, згідно з «Програмою розвитку, реконструкції та ремонту водопровідно-каналізаційного господарства районів малоповерхової і котеджної забудови м. Києва»;
- виділення ділянки на території приміської зони під додаткові мулові майданчики, які будівництво самопливних мереж, насосних станцій і напірних колекторів у районах нової забудови;
- модернізація виробничої бази, удосконалення правових і економічних основ функціонування водопровідно-каналізаційного господарства.

До основних першочергових заходів віднесено:
- реконструкція БСА:
- підготовка споруд II та III блоку;
- реконструкція I блоку;
- вирішення питання вибору місця та відводу ділянки орієнтовною площею 65,0 га для розміщення перспективних правобережних очисних споруд з розробкою відповідної містобудівної та проєктної документації;
- будівництво каналізаційних насосних станцій «Новопущанівська», «Ново-Оболонська», «Наддніпрянська»;
- реконструкція каналізаційних насосних станцій та насосного обладнання існуючих каналізаційних насосних станцій «Микільська Борщагівка-1», «Микільська Борщагівка-2», «Мишоловка», «Биківня»;
- реконструкція дюкерних переходів через р. Дніпро;
- будівництво Ново-Хрещатицького каналізаційного колектора, колектора від Мостицького до Головного міського, а також колекторів по вул. Стеценка, вул. Сортувальній, вул. Урлівській, вул. Ломоносова, Столичному шосе, бульв. Л.Українки та ін.;
- будівництво напірного колектора від КНС «Пуща Водиця-1» до вул. Газопровідної, третьої нитки напірного колектора КНС «Оболонська», напірних колекторів від КНС «Перемога»;
- переключення напірних колекторів від КНС «Микільська Борщагівка-2» до Південно-Західного колектора, від КНС «Наводницька» та КНС «Мишоловка» в Розвантажувальний колектор;
- реконструкція напірних колекторів від КНС «Конча-Заспа-6», від КНС «Ново-Подільська», від КНС «Водопарк», від КНС «Русанівка»;
- реконструкція Голосіївського, Приорсько-Куренівського, Подільсько-Куренівського, Правобережного, Почайнинського, Набережно-Хрещатицького, Перовського, Позняківського, Каунарського, Шліхтерівського, III черги Ново-Дарницького самопливних колекторів, а також колекторів по вул. Луначарського, вул. М.Лебедєва, Столичному шосе, вул. Сім'ї Кульженків, вул. Березняківській, вул. Зодчих, просп. Правди, вул. Сім'ї Прахових, вул. Бережанській, просп. Л.Гузара, вул. Кам'янській, вул. П.Усенка, вул. Депутатській, вул. Молодогвардійській, вул. Нижньо-Юрківській, вул. Червоноткацькій, вул. Кирилівській, вул. Козелецькій, вул. Тираспільській, вул. Васильківській, Кільцевій дорозі;
- введення на законодавчому рівні заборони на вироблення та реалізацію миючих та пральних засобів, що містять фосфати та СПАР, збільшення концентрації яких у стічній воді погіршує якість очистки стоків, які скидаються в р. Дніпро.

Дощова каналізація. Для захисту територій від несприятливих природних та антропогенних явищ та покращення екологічного стану водних об'єктів передбачається:
- проведення ремонту та реконструкції зі збільшенням пропускної спроможності систем відведення дощових та талих вод;
- будівництво мереж дощової каналізації на територіях нової забудови;
- реалізація проєктів будівництва мереж дощової каналізації в районах малоповерхової та приватної забудови;
- реконструкція існуючих очисних споруд «Біличі», «Харківські», «Троєщина», «Райдужні», «Теличка» з переведенням їх на новітні технології;
- завершення будівництва очисних споруд: ж/м Оболонь; Осокорки Південні, Центральні; ж/м Вигурівщина-Троєщина; ж/м Позняки;
- будівництво очисних споруд різної продуктивності на існуючих та нових випусках дощової каналізації, орієнтовна площа землевідводу становить від 0,2 до 0,7 га на одну споруду;
- облаштування промислових підприємств локальними очисними спорудами;
- влаштування снігоплавильної станції;
- проведення комплексної реконструкції р. Либідь (у т.ч. влаштування очисних споруд із збереженням прибережно-захисних смуг);
- проведення реконструкції відкритих і закритих русел малих річок та меліоканалів.

Для забезпечення надійної роботи системи дощової каналізації міста та підтримання її у належному стані у подальшому необхідно виконати наступні заходи:
- провести інвентаризацію існуючих мереж та споруд дощової каналізації;
- виконати розрахунок пропускної спроможності існуючих магістральних колекторів дощової каналізації з метою визначення необхідності та черговості їх перевлаштування;
- розробити проєктно-кошторисну документацію для виконання реконструкції чи капітального ремонту мереж та споруд системи дощової каналізації;
- збільшити фінансування на утримання систем дощової каналізації до розрахункової потреби;
- ліквідувати несанкціоновані скиди господарчо-побутових стоків у міську мережу дощової каналізації;
- вирішити питання відводу земельних ділянок для розміщення очисних споруд дощової каналізації.

Електропостачання. Виходячи з розрахунків та враховуючи місцеві умови м. Києва пропонується здійснити наступні заходи з будівництва, реконструкції та розширення електричних мереж та об'єктів:
- будівництво III енергоблоку на ТЕЦ-6 потужністю 250 МВт;
- будівництво на Дарницькій ТЕЦ газотурбінної установки потужністю 140 МВт;
- доведення генерації на ТЕЦ-5 до встановлених потужностей (700 МВт);
- встановлення третіх автотрансформаторів на підстанціях 330 кВ «Броварська», «Північна» та ПС «Новокиївська»;
- будівництво підстанцій 330/110кВ «Західна», «Східна»;
- будівництво 22-х нових підстанцій 110 кВ з трансформаторами розрахункової потужності;
- реконструкція 6-ти ПС-35 кВ з переведенням їх на напругу 110 кВ, а також реконструкція на 11-ти ПС-35 кВ з заміною основного обладнання, що відпрацювало свій ресурс;
- реконструкція 41-ої ПС-110 кВ із заміною обладнання на більш сучасне та заміною трансформаторів на більш потужні;
- будівництво нових ЛЕП-330, 110 та 35 кВ для живлення нових ПС-330, 110, 35 кВ та організації нових транзитів.
- Протягом всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж, заміну зношеного та застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та новітні технології, а також проводити

розвиток кабельних мереж із максимально можливим демонтажем та каблюванням існуючих повітряних ліній, які проходять по сельбищним територіям.
Зокрема, передбачається ряд першочергових заходів:
- встановлення третіх автотрансформаторів на ПС-330 кВ «Броварська», «Новокиївська»;
- реконструкція ПС-330 кВ "Нивки";
- реконструкція ВРП-330 кВ ТЕЦ-6 із встановленням та третього автотрансформатора
- реконструкція ВРП-110 кВ ТЕЦ-5;
- будівництво ПС-330 кВ «Західна» та забезпечення живлення від неї ПС-110 кВ: «Біличі», «Мостицька», «ВУМ», «Лук'янівська», «Брест-Литовська» та ін.;
- будівництво 16-ти підстанцій 110кВ;
- реконструкція 4-х ПС-35 кВ з переводом на напругу 110 кВ та 11-ти ПС-35кВ із заміною основного обладнання.

Для розміщення головних споруд необхідно вирішити питання виділення орієнтовно 9,0 га території в м. Києві.

Теплопостачання. Відповідно до проведених розрахунків теплопотреба споживачів м. Києва на етап 20 років складе 15208 Гкал/год.

Розвиток системи теплопостачання м. Києва передбачається здійснювати з урахуванням наступних напрямків:
- будівництво нових джерел тепла та теплових мереж, основні з яких:
  - будівництво РК «Осокорки» тепловою потужністю 380 Гкал/год;
  - будівництво РК «Дорогожичі» тепловою потужністю 400 Гкал/год;
  - будівництво РК «Коцюбинське» тепловою потужністю 150 Гкал/год;
  - будівництво РК «Корчувате» тепловою потужністю 60 Гкал/год;
  - будівництво РК «Відрадний-2» потужністю до 100 Гкал/год;
- оптимізація зон дії джерел теплопостачання;
  - максимальне використання «дармових» джерел тепла (ССЗ «Енергія»);
  - автоматизація та диспетчеризація системи теплопостачання;
  - оснащення споживачів приладами обліку та регулювання теплоспоживання, тощо.

Для ліквідації існуючого дефіциту тепла та покриття нових теплових навантажень пропонується реалізація наступних першочергових заходів:
- розширення ТЕЦ-5 до теплової потужності 2252 Гкал/год двома водогрійними котлами по 180 Гкал/год кожний;
- закінчення будівництва III енергоблоку ТЕЦ-6 (350 Гкал/год) та розширення ТЕЦ-6 одним водогрійним котлом 180 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння СТ-1 та СТ-2 із збільшенням теплової потужності кожної до 800 Гкал/год;
- технічне переозброення ТОВ «Євро-Реконструкція» (Дарницька ТЕЦ), що вміщує реконструкцію існуючих водогрійних котлів та схеми видачі теплової потужності станції;
- продовження будівництва РК «Позняки» до теплової потужності по гарячій воді 600 Гкал/год за рахунок встановлення ще чотирьох водогрійних котлів по 100 Гкал/год кожний;
- реконструкція РК «Полкова, 57» із збільшенням теплової потужності до 300 Гкал/год для запланованого нового району вздовж вул. І.Виговського;
- реконструкція РК «Веркон» із збереженням теплової потужності на рівні 100 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння РК «Теремки» із збільшенням теплової потужності до 280 Гкал/год;
- розширення РК «Центральна» з встановленням одного котла потужністю 50 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння котельної по пр.-ту Науки, 47 із збільшенням теплової потужності до 100 Гкал/год;
- розширення СТ «Біличі» з встановленням одного котла потужністю 100 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння РК «Здолбунівська» із збільшенням теплової потужності до 300 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння РК «Феофанія-2» із збільшенням теплової потужності до 70 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння РК «Московська-1» із збільшенням теплової потужності до 100 Гкал/год;
- розширення РК «Пар» одним котлом потужністю 100 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння РК «Дегтярівська» із збільшенням теплової потужності на 50 Гкал/год;
- реконструкція та технічне переозброєння РК «Святошин» із збільшенням теплової потужності до 70 Гкал/год
- почергове оновлення основного та допоміжного устаткування водогрійних котлів ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6 та цілого ряду районих, квартальних, автономних та промислових котелень, а також сміттєспалювального заводу «Енергія»;
- технічне переозброєння та реконструкція котелень, що знаходяться у комунальній власності (районних, квартальних, автономних);
- виведення з експлуатації дрібних неекономічних та вбудованих котельних.
- будівництво магістральних теплових мереж діаметрами 400-1000 мм загальною довжиною 120 км (у 2-х трубному обчисленні);
- реконструкція та модернізація теплових мереж діаметрами 50-1200 мм загальною довжиною 1200 км (у 2-х трубному обчисленні);
- будівництво 6 підкачувальних насосних станцій;
- реконструкція та модернізація теплових пунктів, оснащення засобами обліку;
- використання теплоакумулюючих установок для опалення та гарячого водопостачання в адміністративних будинках, школах, дитячих садках, тощо;
- впровадження нових технологій при будівництві, реконструкції та капітальному ремонті теплових мереж, що дозволить значно підвищити строк служби теплових мереж, підвищити їх надійність при одночасному підвищенні економічності транспорту тепла.

Газопостачання. З урахуванням запланованих обсягів житлового будівництва та збільшення чисельності населення споживання природного газу на перспективу збільшується приблизно на 75 %.

Головними засадами розвитку газового господарства м. Києва є:
- підвищення рівня безпеки транспортування та споживання газу;
- реконструкція існуючої системи газопостачання міста;
- забезпечення нових побутових, комунальних промислових споживачів та об'єктів енергетики надійним газопостачанням;
- збільшення технічного потенціалу системи газопостачання міста.

У зв'язку з цим, для першочергового виконання пропонуються наступні заходи щодо реконструкції та розширення газових мереж міста:
- забезпечення газопостачання станцій теплопостачання та районних котелень, які першочергово реконструюються, розширюються або будуються;
- реконструкція ГРС «Конча-Заспа», ГРС-1А та ГРС «Алмаз»;
- реконструкція ГРС-9, ГРС-5 та ГРС «Чайка», з переведенням їх у ГГРП і реконструкція магістральних газопроводів від ГРС-1А до ГРС «Алмаз», та ділянки-відгалуження у напрямку м. Ірпінь, з їх переведенням у газопроводи високого тиску 1 кат.;
- реконструкція ГГРП-2, ГГРП-8, ГГРП-10, ГГРП «Микільська Борщагівка»;
- будівництво станцій катодного захисту газопроводів від корозії;
- розробка спеціалізованої схеми газопостачання з урахуванням планувальних та проєктних рішень Генерального плану;
- прокладка газопроводів середнього та низького тиску для кільцювання існуючих тупикових мереж – з умов підвищення надійності системи газопостачання.

Розвиток інфраструктури інформатики та зв'язку.

Розвиток м. Києва та його приміської зони неможливий без створення сучасної мультисервісної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури та, в першу чергу, корпоративної пакетної широкосмугової мультисервісної транспортної мережі (ПШМТМ), як її основи.

Впровадження ПШМТМ дозволить забезпечити необмеженим телекомунікаційним сервісом усі напрямки життєдіяльності м. Києва (управління міським господарством, електронне самоврядування, безпека, охорона здоров'я і т.д.).

Забезпечення розрахункової ємності міської телефонної мережі передбачається шляхом модернізації міської телефонної мережі за рахунок реконструкції та переобладнання морально застарілих АТС на цифрові.

В існуючій мережі проводового мовлення (ПМ) спостерігається тенденція зменшення щільності абонентських пристроїв, як в житловому, так і промисловому секторі, за рахунок відмови абонентів від послуг міської мережі проводового мовлення, що спричиняє зниження економічної ефективності мережі ПМ.

До основних заходів надійного функціонування мережі проводового радіомовлення віднесено:

- модернізація фізично та морально застарілого станційного обладнання радіорансляційних вузлів;
- відновлення застарілої лінійно-кабельної мережі проводового мовлення та її модернізація.

Розвиток мережі кабельного телебачення передбачається за рахунок застосування технології FTTH (PON), що в свою чергу надасть значну кількість переваг.

Наступним етапом передбачається об'єднання міської мультисервісної комунікаційної мережі, яка включає всі райони міста, з комунальною міською мережею кабельного телебачення в загальноміську інтерактивну цифрову телекомунікаційну мережу, до якої будуть підключені:

- житлові будинки; державні та урядові установи; міські й районні адміністративно-управлінські установи, установи по обслуговуванню населення, комунальні служби; служби пожежної безпеки; медичні установи; довідкові служби міста; та інші.

13.3. Інженерна підготовка та захист території

Для подальшого освоєння територій з складними природними і антропогенними явищами передбачаються відповідні заходи з інженерної підготовки та захисту територій.

Освоєння під забудову частини заплавних територій р. Дніпро для розміщення житлового, громадського та комунального будівництва ведеться з урахуванням підпору водосховища Канівської ГЕС і проходження максимальних паводків.

Заплавні території характеризуються ослабленим природним дренажем поверхневих і ґрунтових вод, періодично затоплюються сезонними паводками.

Забудова цих територій можлива тільки після проведення цілого ряду заходів від підтоплення та затоплення, основними з яких є:

- захист від затоплення паводком 1 % забезпеченості, з урахуванням нормативних запасів;
- захист від підтоплення ґрунтовими водами;
- забезпечення відведення з території забудови талої і дощової води.

Захисними заходами передбачається: намив неосвоєних територій житлових масивів Троєщина, Позняки, Осокорки-Північні та ін.

На розрахунковий етап передбачається намити біля 1131,0 га заплавних територій.

Також для захисту від затоплення паводком 1 % забезпеченості передбачається будівництво дамб протяжністю 9,2 км.

Заходи по боротьбі з підтопленням природного та техногенного характеру передбачені на території близько 5,65 тис. га.

Протизсувні заходи передбачені на території близько 2,58 тис. га.

Розчистка русел рік передбачена протяжністю 49 км та розчистка водойм близько 1303 га.

До першочергових заходів віднесено наступні основні:

Заходи з попередження та захисту від зсувних процесів:

- розробка Генеральної схеми протизсувних заходів території м. Києва;
- розробка Програми інженерного захисту території м. Києва від зсувів;
- проведення протизсувних робіт на зсувонебезпечних ділянках, в т.ч. першочергові – на схилах Дніпра, Протасового, Божкового, Реп'яхового, Петрівського Ярів, Батиєвої гори, на схилах парку Вічної слави, Національного ботанічного саду НАНУ ім.М.Гришка, Мишалівської балки, Національного заповіднику "Софія Київська", забезпечення стійкості схилів звалища в с. Пирогів та по окремих ділянках в Печерському, Подільському, Шевченківському та Голосіївському районах; каналізування у мікрорайонах існуючої малоповерхової (садибної) забудови, які розташовані на зсувонебезпечних територіях;
- забезпечення дотримання, в зонах геодинамічної напруги, спеціального режиму землекористування, який визначається у містобудівних умовах та обмеженнях, що надаються в установленому порядку Департаментом містобудування та архітектури і КП «Спеціалізоване управління протизсувних підземних робіт».

Захист від паводку:

- заборона відведення і призупинення забудови вже відведених ділянок в районі Конча-Заспа – Плюти до розробки проєктів інженерного захисту території;
- введення офіційного мораторію на замив та засипку акваторій р. Дніпро, малих річок та водойм;
- розробка проєктів із захисту існуючої та перспективної забудови різного функціонального призначення від дії можливих паводків і повеней різної забезпеченості, чи прориву греблі Київської ГЕС;
- розробка гідродинамічної моделі Дніпра на ділянці в межах м. Києва;
- проведення реконструкції закритих колекторів на руслах малих річок, а також розчистка відкритих русел малих річок, зокрема, проведення робіт із очищення, водопониження та благоустрою річки Нивка, регулювання русла р. Дарничанка, закінчення очищення каскаду Совських ставків, очищення витоку р. Либідь.

Захист від підтоплення, в т. ч. забудованих територій:

- розробка Комплексної програми по виявленню та ліквідації підтоплень на території м. Києва;
- застосування ефективних протизсувних заходів на ділянках, що підтоплюються, в т.ч. в межах перспективної забудови;
- проведення гідрогеологічних вишукувань на підтоплюваних територіях;
- розчищення та модернізація дренажних систем (як відкритих так і закритих);
- влаштування дренажів захисту підземних частин будівель та споруд, в отому числі підземних паркінгів, за необхідності з примусовим відведенням дренажного стоку (з будівництвом дренажних насосних станцій);
- проведення капітального ремонту (модернізації/реконструкції) інженерних мереж з метою зменшення втрат води та зменшення ймовірності активації небезпечних геологічних явищ.

14. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА КИЄВА

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2019 р.	На етап 20 років
1.	**Населення**	тис. осіб	**2909,5**	**3262,3**
2.	**Територія у межах міста, всього:**	тис.га	**82,64**	**82,64**
	у т.ч. житлової забудови, всього	тис.га	**12,97**	**13,76**
	садибної	тис.га	3,76	3,76
	блокованої	тис.га	0,02	0,02
	багатоквартирної	тис.га	8,43	8,68
	житлово-громадської забудови, всього	тис.га	0,76	1,30
	Громадської забудови, всього	тис.га	**3,93**	**4,22**
	Промислової та науково-виробничої, всього	тис.га	**3,12**	**2,41**
	Комунально-складської, всього	тис.га	**3,49**	**3,00**
	Транспортної інфраструктури, всього	тис.га	**6,16**	**6,53**
	у т.ч. вулично-дорожньої мережі	тис.га	4,76	5,22
	зовнішнього транспорту	тис.га	1,12	1,04
	території та споруди транспорту	тис.га	0,28	0,27
	Ландшафтно-рекреаційної та озелененої, в т.ч. Природно-заповідного фонду	тис.га	**45,03** **18,19**	**45,69** **19,27**
	у т.ч. зелені насадження загального користування	тис.га	5,31	7,57
	лісів, лісопарків та інших лісовкритих площ	тис.га	33,96	32,28
	лугів та лугопарків	тис.га	1,01	1,47
	дач та садівницьких товариств	тис.га	1,85	1,80
	рекреаційні	тис.га	1,26	1,51
	спеціального призначення	тис.га	1,58	0,87
	пляжів	тис.га	0,06	0,19
	Водних поверхонь	тис.га	**6,06**	**6,00**
	Сільськогосподарських підприємств	тис.га	**0,18**	**-**
	Інші території	тис.га	**1,70**	**1,03**
	Території необхідні для подальшого розвитку міста за умови погодження планувальних рішень в установленому порядку	тис.га	**-**	**2,71***

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2019 р.	На етап 20 років
3.	**Житловий фонд, всього:**	тис.м^2 тис. квартир	**68236,9** **1234,5**	**96234,2** **1625,5**
	у т.ч. непридатний житловий фонд	- /-	42,9 1,0	-
	Розподіл житлового фонду по видах забудови:			
	садибна	тис.м^2 тис. квартир	2429,8 41,63	3080,0 44,73
	блокована	- / -	8,1 0,06	33,2 0,26
	багатоквартирна	- / -	65799,0 1192,8	93121,0 1580,5
	Середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м^2/осіб	**23,5**	**29,5**
	Вибуття житлового фонду, всього:	тис.м^2	**-**	**637,6**
	непридатного	- / -	**-**	42,9
	придатного у зв'язку з реконструкцією	- / -	**-**	594,7
4.	**Нове житлове будівництво, всього:**	тис.м^2 тис. квартир	**-**	**28634,9** **402,4**
	одноквартирне садибне	- / -	**-**	698,2 3,5
	блоковане	- / -	**-**	25,1 0,2
	багатоквартирне	- / -	**-**	27911,6 398,7
5.	**Об'єкти громадського обслуговування:**			
	дитячі дошкільні заклади, всього	тис. місць	95,5	140,3
	загальноосвітні школи, всього	тис. місць	340,0	407,8
	лікарні, всього	тис. ліжок	27,9**	29,2**
	поліклініки, всього	тис. відвіду-вань за зміну	86,1**	92,4**
6.	**Вулично-дорожня мережа та транспорт міста**			
	Довжина вулиць і доріг, всього	км	1840,0	1995,0
	у т.ч. магістральних, з них:		760,0	871,0
	- загальноміського значення	- / -	359	415
	- районного значення	- / -	401	456
	Щільність вулиць і доріг, всього	км/км^2	5,6	6,4
	у т.ч. магістральних, з них:		2,2	2,4
	- загальноміського значення	- / -	1,0	1,1
	- районного значення	- / -	1,2	1,3

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2019 р.	На етап 20 років
	Довжина, подвійного шляху ліній міського пасажирського транспорту			
	Наземного пасажирського транспорту, всього	км		
	у т.ч.: - автобуса	- / -	530,0	630,0
	- тролейбуса	- / -	207,6	245,9
	- трамвая	- / -	74,4	82,7
	Швидкісного рейкового транспорту, всього	- / -	140,1	172,7
	у т.ч.: - метрополітену	- / -	67,7	99,8
	- міської залізниці	- / -	52,7	52,7
	- швидкісного трамвая	- / -	19,7	20,2
	Щільність мережі наземного пасажирського транспорту	км/км^2	2,1	2,12
	Загальний рівень автомобілізації	машин на 1 тис. осіб	370	425
	у т.ч. рівень автомобілізації легкового автомобільного транспорту	- / -	310	370
	Кількість місць постійного зберігання автомобілів	тис. машино-місць	327,1	1182,0
7.	**Інженерне забезпечення**			
	Водопостачання			
	Сумарний відпуск води	тис. м^3 / добу	720,2	1542,4
	Потужність головних споруд водопроводу	- / -	2520,7	2040,0
	Каналізація			
	Загальне надходження стічних вод	тис. м^3 / добу	725,64	1393,0
	Сумарна потужність очисних споруд	- / -	1800,00	1573,0
	Електропостачання			
	Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт год / рік	10110,7	20746,0
	Потужність джерел покриття електронавантажень	тис.кВт	1925,0	3710,9
	Теплопостачання			
	потужність централізованих джерел тепла, всього	МВт	9477,3	10582,0
	подача тепла, всього	-/-	10296,0	15208,0
	Газопостачання			
	Споживання газу, всього	млн. м^3/рік	2471,8	4324,7

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2019 р.	На етап 20 років
8.	**Інженерна підготовка та захист території**			
	Захист території від затоплення:			
	площа	га	–	1770,0
	протяжність захисних споруд	км	87,2	96,5
	Реконструкція лінійних гідротехнічних споруд	шт.	–	12
	Намив, підсипання території	га	–	1131,0
	Берегоукріплення			
	- активного типу	км.	25,1	60,1
	- пасивного типу	шт.	–	48
	Пониження рівня ґрунтових вод	га	–	5649,0
	Регулювання русел рік / водойм	км/га	–	28
	Протизсувні заходи	га	–	2581,0
	Дощова каналізація	км	795,2	938,1
	Очисні споруди дощової каналізації	одиниць	5	109
9.	**Санітарне очищення території**			
	Обсяги твердих побутових відходів, всього:	тис.т/рік	1350,0	1156,0***
	Сміттєспалювальні заводи			
	Кількість	одиниць	1	1
	Потужність загальна	тис. т/рік	250,0	250,0
	Сміттєпереробні комплекси****			
	Кількість	одиниць	–	4
	Потужність загальна	тис. т/рік	–	800
	Полігони ТПВ****			
	Кількість	одиниць	1	4
	Площа	га	63,4	115,9
	Полігони будівельних відходів****			
	Кількість	одиниць	1	2
	Площа	га	35,2	74,2

Примітки:

* Функціональне призначення, а також перспективне використання окремих територій, необхідних для розвитку міста, наведено у Томі 3 "Територіальні ресурси" (табл.3.2) та Томі 5 "Функціональне зонування" (табл.2.1).

** Розрахунок потреби населення у медичній допомозі здійснений згідно нормативів передбачених ДБН 360-92** з урахуванням рекомендацій експертів Ради Європи, та в подальшому може бути уточнений після ретельного аналізу медико-демографічної ситуації, показників діяльності закладів охорони здоров'я, радіусу обслуговування та ін.

*** Розрахунок обсягу ТПВ прийнятий відповідно до ДБН Б.2.2 12: 2019 «Планування і забудова територій» та може коригуватися відповідними розпорядженнями КМДА "Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів у місті Києві", що переглядається через кожні 5 років.

**** за межами міста Києва.

15. ЗАХОДИ З РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ МІСТА КИЄВА

Реалізація Генерального плану міста Києва має забезпечити досягнення системного багатопланового ефекту:

- **соціального**, завдяки створенню повноцінного життєвого середовища, що сприятиме самореалізації потенціалу людської особистості, соціальній згуртованості киян, подовженню тривалості їх життя, скороченню надмірних витрат часу на трудові поїздки, просторово-часовому наближенню до об'єктів з одержанням публічних послуг, процес розробки і реалізація Генерального плану забезпечуватиме підвищення соціальної і економічної активності киян, визначення пріоритетів діяльності структур громадянського суспільства, створення основи для налагодження їх діалогу з владою та бізнесом, формування їх солідарної відповідальності за долю міста.
- **економічного**, в результаті значного збільшення доходів міського і державного бюджетів завдяки підвищенню ефективності використання міської території, інвестиційної привабливості міста, інноваційно спрямованих змін в структурі його господарського комплексу з переважним розвитком високодоходних, високотехнологічних, малоресурсоємних видів діяльності, що спираються переважно на ефективне використання внутрішнього потенціалу розвитку.
- **екологічного**, завдяки екологічній спрямованості всіх рішень Генерального плану щодо трансформації галузевої та територіальної структур економіки столиці, екологічної реабілітації її території.
- **політичного**, оскільки Генеральний план містить систему конкретних та взаємопов'язаних цілей та заходів щодо їх досягнення, різні політичні сили можуть їх враховувати у програмах під час передвиборчих перегонів, а громадяни матимуть можливість моніторити хід їх реалізації.
- **безпекового**, оскільки реалізація рішень Генерального плану має забезпечити підвищення рівня природно-техногенної безпеки столиці, гармонійну сталість в ній громадянських відносин.

Комплексна дія наведених ефектів та результатів забезпечуватиме їх синергію, постійно підсилюватиме позитивний вплив Генерального плану на перспективний розвиток Києва.

Значущість Генерального плану для ***центральної влади*** полягає у визначенні пов'язаних з розвитком столиці системних заходів щодо регулювання просторових пропорцій розвитку України, ефективної реалізації Державної регіональної політики в частині розбудови опорного каркасу території країни, його основних лінійних та вузлових елементів. Це стосується соціально-, економічно-, та екологічно-обгрунтованих профілів та масштабів перспектив розвитку столиці в ув'язці з її приміською зоною, центрами макрорегіонів та регіонів Київської макрорегіональної системи розселення, а також врахування досвіду європейських столиць.

Для **міської влади** важливо, що Генеральний план виявляє існуючі та потенційні конфлікти в розвитку міста Києва, у використанні його земель і тим самим визначає зміст її оперативної і стратегічної діяльності.

Бізнес одержуватиме прозору інформацію щодо найбільш вигідних і узгоджених з громадськими інтересами виду та місця розташування своєї підприємницької діяльності.

Кияни, приймаючи участь в розробці та реалізації Генерального плану, активно залучаються до управління розвитком міста та формування свого майбутнього.

Для успішної реалізації Генерального плану та досягнення вказаних ефектів необхідно:

На рівні центральних органів державної влади:

Верховній Раді України:

- затвердити Постанову «Про межу міста Києва».

Кабінету Міністрів України:

- забезпечити коригування Генеральної схеми планування території України з розробкою проєкту програми щодо державного регулювання розвитку Києва на національному, макрорегіональному і регіональному рівнях з урахуваннях принципів децентралізації системи територіальної організації країни і політики децентралізації влади;
- забезпечити коригування техніко-економічного обґрунтування траси Великої обласної автомобільної дороги з урахуванням екологічної небезпеки будівництва автомобільного переходу по дамбі Київського водосховища
- забезпечити фінансування для завершення будівництва Подільсько-Воскресенського мостового переходу через р. Дніпро, будівництва Північного та Південного транспортних переходів, зовнішніх автомобільних доріг, залізничного обходу, сортувальних і вантажних станцій; та інших об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури столиці;
- реструктуризація територій спецпризначення в межах міста Києва для будівництва житла для військовослужбовців та інших категорій осіб, що мають пільги;
- встановлення законодавчих вимог щодо охорони басейну р. Дніпро і проток та недопущення скидів неочищених каналізаційних та дощових стоків, поліпшення стану води;
- вирішити питання стосовно пониження тиску та перекладки магістральних газопроводів, що перетинають територію міста Києва;
- забезпечити коригування схеми електропостачання м. Києва та Київської області на державному рівні.

На міському рівні:

Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) на основі вирішень Генерального плану Києва:

- відповідно до вимог Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» забезпечити підготовку пропозицій та подати на затвердження режим використання територій, передбачених для майбутніх містобудівних потреб;
- затвердити програму заходів щодо реалізації Генерального плану міста Києва;
- забезпечити проведення щорічного моніторингу реалізації Генерального плану міста Києва, підготовку за його результатами щорічних звітів та їх розгляд на сесіях Київської міської ради;
- ініціювати у відповідності до Закону України «Про співробітництво територіальних громад» підготовку та укласти з сусідніми територіальними громадами угоду про розробку спільних програм розміщення та будівництва об'єктів спільних інтересів;
- забезпечити розробку каталогів інвестиційно-привабливих земельних ділянок, передбачених для містобудівних потреб (розмір, розміщення, правовий статус, передбачуваний тип забудови, умови освоєння, тощо);
- забезпечити розробку Стратегії розвитку міста Києва до 2035 року та наступні роки;
- вирішити питання стосовно розміщення, фінансування, проєктування та будівництва (реконструкції) вулиць і доріг, ліній метрополітену, тунелів, транспортних розв'язок, автовокзалів, трамвайних ліній; об'єктів соціальної сфери та об'єктів інженерного забезпечення; рекреаційних зон масового відпочинку, парків, скверів, пішохідних маршрутів, місць проведення масових заходів;
- забезпечити перегляд рішень Київської міської ради щодо розміщення сумнівних об'єктів в зелених зонах та повернення цих територій до зелених зон м. Києва;
- розробити містобудівні програми і схеми розвитку галузей міського господарства;

- забезпечити щорічне складання програм економічного і соціального розвитку та складання прогнозу і проєкту бюджету м. Києва з урахуванням положень Генерального плану міста Києва та іншої містобудівної документації;
- забезпечити фінансування проєктування, реставрації та ремонту пам'яток культурної спадщини;
- вирішити питання відведення та резервування земельних ділянок для будівництва об'єктів інженерної інфраструктури.

Перелік організаційних заходів наведено у табл. 16.1.

Таблиця 16.1

Перелік заходів з реалізації Генерального плану м. Києва за основними напрямками містобудівної діяльності на міському рівні

№ п/п	Зміст заходу
I. Інформаційно-правове забезпечення містобудівної діяльності	
1.	Затвердження заходів з реалізації Генерального плану міста Києва
2.	Розроблення п'ятирічних програм реалізації Генерального плану міста Києва з адресними схемами розміщення будівництва
3.	Завершення розроблення детальних планів територій з урахуванням їх меж відповідно до «Програми створення (оновлення) містобудівної документації у м. Києві», затвердженої рішенням Київради від 13.11.2013 р. № 518/1000 із змінами, у якій зокрема передбачено розробити: - плани зонування території (Зонінг) центральної планувальної зони та окремих частин території міста Києва - детальні плани окремих територій м. Києва
4.	Розробка міської програми комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду
5.	Постійна актуалізація топографічної зйомки М 1:2000 для розроблення планів зонування, детальних планів територій, проєктів землеустрою, проєктів охоронних зон пам'яток культурної спадщини та іншої проєктної документації
6.	Розробка плану земельно-господарського устрою
7.	Завершення робіт з цифрування топогеодезичної основи в М 1:500 міста Києва
8.	Розвиток комплексної інформаційно-аналітичної системи «Містобудівний кадастр місті Києва»
9.	Реалізація містобудівного моніторингу та розвиток Центру моніторингу забудови міста Києва
10.	Розробка програми передачі гуртожитків у власність територіальних громад на 2020-2021рр.
II. Розвиток системи громадського обслуговування	
11.	Розробка програм розвитку та розміщення об'єктів освіти, медичного забезпечення, соціального захисту, фізкультури і спорту, які необхідно будувати за бюджетні кошти
12.	Підготовка програми будівництва спортивних споруд, басейнів та майданчиків для спорту у житлових мікрорайонах, в розважально-торгівельних центрах дозвілля та зонах масового відпочинку з визначенням джерел фінансування
13.	Підготовка адресної програми та плану заходів щодо будівництва закладів освіти (дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, коледжів тощо)
14.	Підготовка адресної програми та плану заходів щодо розвитку системи медичного забезпечення населення (амбулаторії, поліклініки, центри оздоровлення, станції швидкої медичної допомоги тощо)
15.	Розробка концепції формування регіонального та міжнародного центру культури, туризму і спорту
III. Ефективне використання промислових територій	
16.	Підготовка і затвердження Київської міської програми розвитку промисловості на основі інноваційних технологій
IV. Охорона культурної спадщини	
17.	Проведення моніторингу історико-архітектурного опорного плану в частині переліків пам'яток і об'єктів культурної спадщини, зон охорони пам'яток, історичних ареалів
18.	Визначення меж територій, які отримають статус земель історико-культурного призначення у землевпорядній документації відповідно до чинного законодавства
19.	Розроблення облікової документації з визначенням територій пам'яток на щойновиявлені об'єкти культурної спадщини для внесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України
20.	Розробка науково-проєктної документації з визначення меж та режимів історичних ареалів та зон охорони пам'яток культурної спадщини, в першу чергу таких, які мають містоформуюче значення із урахуванням об'ємно-просторової моделі рельєфу та забудови центральної частини міста.
21.	Розроблення науково-проєктної документації з визначення гранично можливих абсолютних відміток нових будівель та їх висотності за умов збереження історичної ролі та основних басейнів сприйняття пам'яток культурної спадщини (із урахуванням моделі 3-D рельєфу та існуючої забудови м. Києва)
22.	Розроблення проєктів організації територій буферних зон пам'яток культурної спадщини ЮНЕСКО
23.	Розроблення програми заходів щодо виявлення та обліку об'єктів культурної спадщини періоду 1930-50-х р.р.
24.	Розроблення програми проведення науково-проєктних досліджень, проєктування та фінансування робіт з реставрації, ремонту, пристосування, музеєфікації пам'яток культурної спадщини, що знаходяться в аварійному стані згідно з переліком першочергових заходів
25.	Розроблення планів зонування території та проєктів регенерації буферної зони пам'яток культурної спадщини ЮНЕСКО
26.	Розроблення планів організації територій історико-культурних заповідників, розташованих у межах міста Києва
27.	Розроблення програми консервації, реставрації та пристосування пам'яток архітектури, в яких збереглися цінні інтер'єри
28.	Визначення режимів використання території пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра» та пам'ятки містобудування місцевого значення «Вулиця Хрещатик»
29.	Проведення ремонтно-реставраційних робіт відповідно до Міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини м. Києва на 2019-2921 рр.» і на об'єктах культурної спадщини, розташованих за адресами: Андріївський узвіз, 5//31, 34-В; вул. Борисоглібська, 6; вул. Воздвиженська, 1; вул. Десятинна, 14; Вул. Межигірська, 2; вул. Покровська, 7; вул. Саксаганського, 93-Б; вул. Сковороди, 2, 9-Б; вул. Терещенківська, 9, 15; вул. Ярославів Вал, 7; на пам'ятнику князю Володимиру та Колоні Магдебурзького права

№ п/п	Зміст заходу
	V. Збереження і розвиток зелених зон
30.	Розробка Програми комплексного розвитку зеленої зони міста
31.	Підготовка переліку окремих рішень Київради щодо перегляду цільового призначення земельних ділянок, наданих в попередні роки з віднесенням цих територій до зеленої зони міста
32.	Розроблення проєктів земельного устрою та винесення в натуру меж прибережних захисних смуг, об'єктів озеленення загального користування, об'єктів природно-заповідного фонду
33.	Розроблення проєкту організації Національного ландшафтного парку «Голосіївський», інших об'єктів природно-заповідного фонду. Створення спецпідрозділу (або діючої робочої групи) з питань управління, забезпечення контролю та нагляду за еколого-містобудівним розвитком об'єктів ПЗФ
34.	Створення паркового поясу «Лісове кільце» на базі рекреаційних міських лісів навколо житлових мікрорайонів з виділенням об'єктів спортивних і ландшафтних парків, місць для пікніків, а також парку на території Скарбового лісу та інших парків
35.	Створення загальноміської рекреаційної зони масового відпочинку «Дніпровська перлина»
36.	Програма створення паркової туристичної зони з туристичним маршрутом на базі восьми парків на схилах Дніпра (парк у районі Замкової гори, «Хрещатий», Володимирська гірка, Маріїнський, Печерський ландшафтний, Вічної Слави, Міський сад, парк «Аскольдова могила»)
37.	Облаштування та благоустрій місць для проведення масових публічних заходів
38.	Розробка схеми розміщення пляжів, зон відпочинку біля води та плавзасобів
	VI. Транспорт та вулично-дорожня мережа
38.	Розробка плану сталої міської мобільності м. Києва
39.	Завершення розробки, погодження та затвердження комплексної схеми транспорту м. Києва
40.	Розробка Генеральної схеми розвитку Київського залізничного вузла
41.	Розробка Програми автоматизованої системи управління рухом транспорту
42.	Проєктування та будівництво лівобережної частини Подільсько-Вигурівської лінії метрополітену та лівобережної лінії швидкісного трамваю
43.	Фінансування та будівництво об'єктів транспортної інфраструктури та вулично-дорожньої мережі згідно з переліком об'єктів будівництва на етап 7 років, наведеному у Томі 17
44.	Розробка Програми розвитку велосипедної інфраструктури та пішохідного руху в м. Києві
45.	Проєктування перспективної (п'ятої) лінії метрополітену (трасування, розміщення станцій та електродепо)
46.	Погодження та затвердження схеми розміщення гаражів та автостоянок, у т.ч. перехоплюючих паркінгів
47.	Розробка схеми мережі магістральних вулиць з відокремленими смугами руху для громадського транспорту
48.	Розробка схеми вулиць центральної частини м. Києва з обмеженим рухом автотранспорту (визначення території платного в'їзду)
49.	Розробка схеми розміщення вертолітних площадок
50.	Розробка плану червоних ліній
	VII. Розвиток інженерної інфраструктури
51.	Проєктування та будівництво магістральних об'єктів інженерної інфраструктури відповідно до переліку об'єктів будівництва на етап 7 років, наведеному у Томі 17
52.	Розробка галузевих схем інженерного забезпечення
	VIII. Поліпшення стану довкілля
53.	Розробка Генеральної схеми протизсувних заходів території м. Києва на 2020-2025 р.р. та відповідні програми її реалізації
54.	Розробка Генеральної схеми заходів захисту території м. Києва від затоплення при проходженні паводків та при прориві дамби Київської ГЕС, а також відповідні програми її реалізації
55.	Розробка гідродинамічної моделі Дніпра на ділянці в межах м. Києва
56.	Розробка комплексної схеми заходів по захисту навколишнього природного середовища
57.	Розробка програми інженерного захисту території м. Києва від зсувів
58.	Розробка Комплексної програми по виявленню та ліквідації наслідків підтоплень території м. Києва
59.	Розробка програми екологізації водогосподарського комплексу із запровадженням водозберігаючих технологій
60.	Розробка Програми запровадження нетрадиційних відновлюваних джерел і систем енергії з низькими викидами CO_2, у т. ч. сонячних установок гарячого водопостачання, підготовка звернення до міжнародного банку реконструкції та розвитку, інших міжнародних фінансових структур щодо залучення гранту на реалізацію Програми
61.	Розробка Комплексної цільової програми підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2020-2025 роки
62.	Запровадження моніторингу викидів парникових газів в м. Києві, залучення Києва до програми реалізації Кіотського протоколу, де Київ може виступати як самостійна одиниця

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Начальник КО «Інститут Генерального плану м. Києва»,керівник комплексу робіт з розробки Генерального плану міста Києва, д.т.н.	С. Броневицький
Перший заступник начальника – головний архітектор організації, співкерівник комплексу робіт з розробки Генерального плану міста Києва	В. Присяжнюк
Професор, завідувач кафедрою міського будівництва КНУБА, науковий керівник з розробки Генерального плану міста Києва, д.арх.	М. Дьомін
Заступник начальника організації з нормативно-методичних питань, заступник керівника комплексу робіт, к.арх. (головний архітектор проєкту 2009 – 2018 р.р.)	Т. Нечаєва
Перший заступник начальника Управління генерального плану міста – начальник відділу розробки генерального плану, головний архітектор проєкту	А. Логвиненко
Головний архітектор проєктів відділу розробки генерального плану Управління генерального плану міста, заступник головного архітектора проєкту, к.т.н.	Л. Апостолова-Сосса
Начальник Інженерно-планувального управління, головний інженер проєкту	І. Соболєв
Начальник Управління транспортної інфраструктури	О. Шаповалов
Заступник начальника Управління транспортної інфраструктури – начальник відділу транспортного проєктування, головний інженер проєкту з транспорту	Т. Аляб'єва
Начальник Управління генерального плану міста	В. Македон

Архітектурно-планувальна частина

Перший заступник начальника Управління генерального плану міста – начальник відділу розробки генерального плану, головний архітектор проєкту	А. Логвиненко
Головний архітектор проєктів відділу розробки генерального плану, заступник головного архітектора проєкту, к.т.н.	Л. Апостолова-Сосса
Заступник начальника відділу розробки генерального плану	Н. Гонтарик
Доктор географічних наук *(розділ «Промислові та комунально-складські території»)*	Г. Підгрушний
Головний архітектор проєктів відділу розробки генерального плану	В. Олійник
Головний архітектор проєктів відділу розробки генерального плану	В. Останін
Головний спеціаліст відділу розробки генерального плану	С. Швець
Головний спеціаліст відділу розробки генерального плану	М. Заболотна
Головний спеціаліст відділу розробки генерального плану	С. Дем'янченко
Головний спеціаліст відділу розробки генерального плану	В. Безрідна
Провідний архітектор відділу розробки генерального плану	К. Бакун
Інженер-проєктувальник І категорії відділу розробки генерального плану	М. Алєксєєва
Провідний інженер-проєктувальник відділу розробки генерального плану	С. Марченко
Архітектор І категорії відділу розробки генерального плану	І. Ніконов
Начальник відділу проєктування	Т. Леонтьєва
Провідний архітектор відділу проєктування	А. Троіцька
Архітектор І категорії відділу проєктування	Л. Юрченко
Начальник відділу геоінформаційних систем та технологій	А. Копитко
Інженер І категорії відділу геоінформаційних систем та технологій	Т. Блонська
Заступник начальника відділу нормативно-методичного забезпечення	Н. Растовська

Техніко-економічна частина

Заступник начальника відділу містобудівної економіки	О. Шевчук
Провідний економіст відділу містобудівної економіки	Б. Вишнєвський
Начальник відділу містобудівної економіки	О. Бакун
Головний спеціаліст відділу містобудівної економіки	О. Кудлай
Головний спеціаліст відділу містобудівної економіки	В. Воловик
Доктор економічних наук *(розділ «Соціально-економічний розвиток міста»)*	Я. Остафійчук

Вулично-дорожня мережа та транспортна інфраструктура

Головний інженер проектів	Р.Халілов
Начальник Управління транспортної інфраструктури	О. Шаповалов
Заступник начальника Управління транспортної інфраструктури – начальник відділу транспортного проєктування, головний інженер проєкту з транспорту	Т. Аляб'єва
Кандидат технічних наук	Б. Торопов
Інженер-проєктувальник відділу транспортного моделювання	О. Гуменюк
Інженер-проєктувальник відділу транспортного моделювання	О. Бобро
Провідний інженер-проєктувальник відділу транспортного проєктування	І. Дубневич
Інженер-проєктувальник І категорії відділу транспортного проєктування	А. Богданов
Інженер-проєктувальник І категорії відділу транспортного проєктування	Д. Аврамишин

Інженерна інфраструктура, інженерна підготовка та захист території

Начальник Інженерно-планувального управління, головний інженер проєкту	І. Соболєв
Заступник начальника Інженерно-планувального управління – начальник інженерного відділу	О. Батура
Начальник інженерного відділу	Д. Чайковська
Начальник сектору гідравлічних розрахунків	В. Мурашко
Провідний інженер інженерного відділу	Л. Нечай
Провідний інженер інженерного відділу	Л.Святненко
Провідний інженер інженерного відділу	А. Нещерет
Провідний інженер інженерного відділу	О. Колодій
Головний спеціаліст інженерного відділу	О. Десятник
Головний спеціаліст інженерного відділу	Н. Душина
Головний спеціаліст інженерного відділу	С. Савастєєв
Спеціаліст І категорії інженерного відділу	Н. Костогрізова

Охорона навколишнього природного середовища, стратегічна екологічна оцінка

Начальник відділу екології	Т. Павлючик
В.о. начальника відділу екології	В. Гусарчук
Кандидат географічних наук	Г. Голубцов
Кандидат географічних наук	Д. Свідзінська
Начальник сектору екології	З. Вініченко
Провідний інженер відділу екології	І. Спіцина
Спеціаліст І категорії відділу екології	К. Альонкін

Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)

Начальник Управління проєктних робіт	М.Римар-Щербина
Провідний інженер розробки проєктів цивільного захисту відділу замовлення та розробки цивільного захисту	А.Філіпов

СУБПІДРЯДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ:

Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України:
Е.Лібанова (д.е.н.), О.Позняк (к.е.н.), Т.Гнатюк (к. п.н.), П.Шевчук (к.е.н.), І.Майданік (к.с.н.), Г.Швидка.

ПП «Інститут Урбаністики»:
Г.Фільваров (д.арх.), А.Плешкановська (д.т.н), І.Тополянська, С.Бірюк, Н.Бойко, Ю.Войтович, А.Левицька.

КНДУ «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»:
І.Петренко (к.е.н), О.Галенко (д.е.н), В.Мельниченко (д.е.н).

Український Державний інститут культурної спадщини Міністерства культури, молоді та спорту України (раніше – **НДІ пам'яткоохоронних досліджень**):
І.Прокопенко, Г.Савчук, Є.Приходько, В.Галицька, Ю.Поштаренко, О.Пламеницька (к. арх.), Л.Савостіна, І.Биков, Ю.Григор'єва, А.Комарова, Р.Осадчий, О.Попельницький, С.Корольонок, О.Панченко, Т.Маніфасова.

ДП «ПІ «Київський Промбудпроект»:
О.Павловський (к.т.н.), Л.Ващенко, К.Тваровська, Л.Руденко, Л.Чумак, І.Дзюба, О.Літвінова, Т.Кондратович, Г.Антипенко-Рачковська.

ДП «Інститут «Київдормістпротkт» ПАТ «Київпроект»:
В.Воробйов, Р.Халілов, Н.Новак, В.Євлаш, Д.Нумерова, О.Лисенький.

ДП «УКРНДПІцивільбуд» (раніше – ДП «УкрНДІПроцивільсільбуд»):
О.Чижевський (к.арх.), С.Буравченко (к.арх.), К.Радзіховська, Ю.Романенко, В.Єрмакова, А.Пулинець, О.Ханенко, Ж.Тамразова, В.Максименко, Р.Старинець, О.Тищак, С.Маркітаненко, та ін.

ПрАТ «СТЕК» (раніше – ЗАТ «СТЕК»):
М.Романець, О.Романець, (к.б.н.), В.Порфимович, О.Саліженко, Т.Вовк, О.Капітанюк, А.Кудінова, О.Ємець.

Консультанти: Є.Яковлєв, А.Проховник, Б.Солуха (д.б.н.), І.Байбаков, С.Дюжев, Ю.Руденко.

ДП «НДІ геодезії і картографії»:
Ю.Карпинський (д.г.н.), Р.Осьмак.

КП «Київський інститут земельних відносин»:
І.Долинський, В.Салтан, Ю.Горліцина.

ІНШІ СУБПІДРЯДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ:

ДІ «УкрНДІводоканалпроєкт» (Г.Чепурна), ВАТ «УкрНДІІнжпроєкт» (Л.Білошицька),
ВАТ «Укрводпроєкт» (В.Черниш, Н.Радченко, С.Довженко),
КФ ДПВ НДІ «Укренергомережпроєкт» (О.Васютинський, В.Степаненко),
ТОВ «Укренергопром-2» (Д.Вест), ВАТ «Діпрозв'язок» (І.Іванова),
ДУ «Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М.Марзєєва АМН України» (В.Станкевич, С.Тарабарова), ВО «Укрдержліспроєкт» (А.Фукаревич), ТОВ «Екотон-2000» (Л.Гроня),

ЗАТ «Інститут «Укррічтранспроєкт» (В.Керусенко, В.Шихненко),
ДП «НДПІ Київдіпротранс» (Ю.Семешко, Б.Торопов,)
ДП «ПІ УкрМетротунельпроєкт» (В.Янікін, І.Скоков).

Консультанти: фахівці ДПТ НДІ ЦА «Украеропроєкт», ДП «Укрдіпродор».

СПІВАВТОРИ
(на засадах творчої діяльності):

Департамент містобудування та архітектури:
Свистунов О.В., Яструбенко О.В., Зайченко Т.В. Целовальник С.А., Куделін А.Є., Вавриш А.В., Чорний А.М., Мілованова Я.О., Мартинюк М.В., Титаренко О.Л., Грєбєнніков В.Г., Ломко М.А., Проценко Т.В., Дудка Н.В., Іваніна Г.М., Марконі А.В., Андрущенко Т.О., Кравченко О.О., Ковальонок Т.М., Бородавко Н.Л., Боргуленко В.А., Андрущак Ю.В., Ликова Г.О., Смілка В.А., Савчук А.А.

Впроваджено наукові дослідження:
Професора КНУБА, професора КНУ ім. Т.Шевченка, доктора географічних наук Нудельмана В.І.,
Професора КНУБА, доктора архітектури Сингаївської О.І.,
Професора КНУБА, доктора архітектури Жовкви О.І.,
Професора КНУБА, доктора технічних наук Плешкановської А.М.,
Доцента КНУБА, кандидата технічних наук Апостолової-Сооса Л.О.,
Доцента КНУБА, кандидата технічних наук Смілки В.А.
Доцента КНУБА, кандидата архітектури Булах І.В.
Доцента КНУБА, доктора архітектури Ковальської Г.Л.,
Професора КНЕУ ім. В.Гетьмана, доктора економічних наук, Остафійчука Я.В.